

The background of the entire image is a solid pink color. Overlaid on this background is a grid of small, yellow, 3D-style book icons. Each icon is a simple representation of a book with a spine and pages, viewed from a slightly elevated angle. The books are arranged in a regular grid pattern, filling most of the space. The text is placed in the center of the grid, with some words spanning across multiple columns.

XLI

MOSTRA

LITERÀRIA

DEL

MARESME

PREMIÀ DE MAR 2024

XLI EDICIÓ

MOSTRA
LITERÀRIA
DEL MARESME

Mostra Literària del Maresme XLI Edició. Premià de Mar 2024
Edita: Consell Comarcal del Maresme. Mataró, novembre 2024
Coordinació de l'edició: Sandra Rovira
Disseny i il·lustració: Ramon Martínez Pascual
Correcció: Ester Sancho
Maquetació: Mònica Marcet
Impressió: Impremta Pagès
Dipòsit Legal: B 19833-2024

PRESENTACIÓ

Benvolguts i benvolgudes,

Em plau saludar-vos novament en motiu de l'edició número 41 de la Mostra Literària del Maresme. Una cita anual que està plenament consolidada com un esdeveniment de referència per als amants de les lletres de la nostra comarca, i al mateix temps ens ofereix un espai privilegiat per descobrir i reconèixer el talent creatiu de les nostres escriptores i escriptors.

Aquest llibre reflecteix plenament el tarannà de la nostra comarca. És viu, obert, inclusiu, fomenta la integració de col·lectius vulnerables, la participació, la relació entre els diferents pobles del Maresme, reconeix el talent dels seus participants, i protegeix la llengua i les tradicions catalanes.

És per aquest motiu que des del Consell Comarcal i els ajuntaments del Maresme, seguim i seguirem treballant any rere any perquè la Mostra continuï sent un punt de referència, creativitat, imaginació i talent.

Cordialment,

Francesc Alemany i Martínez

President del Consell Comarcal del Maresme

BENVINGUDA

És un orgull escriure aquest petit preàmbul que dona pas a una bona representació del talent literari del Maresme condensat en aquest llibre que teniu a les mans. El nombre i la qualitat dels treballs arribats d'arreu de la comarca ens demostra que aquest territori conserva l'esperit literari que va il·luminar Salvador Espriu, Prudenci Bertrana, Marià Manent o Valerià Pujol, entre tants d'altres.

Vull expressar també la satisfacció pel retorn a Premià de Mar de la Mostra Literària del Maresme, en la línia del nostre compromís inequívoc per la cultura i el català. I és que, sens dubte, vivim un moment històric en el qual és crucial preservar i potenciar la nostra llengua, especialment entre els més joves.

Una forma d'apreciar la riquesa d'un poble, entenent-se poble en el sentit més ampli, és a través de la seva capacitat creativa. A Premià de Mar ens sentim orgullosos de fomentar aquesta aptitud a través de diversos concursos que amb periodicitat anual treuen el millor de les nostres creadores i dels nostres creadors. En tenim en l'àmbit de la música amb el *Delayta'ns*, amb la seva residència d'artistes, que arriba a la seva 12a edició. *L'ArTardor*, per la seva part, ja fa 9 anys que apel·la a fotògrafs, creadors audiovisuals, pintors i escultors, en un concurs que culmina amb una jornada d'activitats culturals i l'exposició de les obres participants. Encara en l'àmbit de l'art, també cerquem la creació local en el concurs de cartells de la Festa Major.

Pel que fa a la literatura, que és el que ara ens ocupa, els premis Sant Jordi, liderats per la regidoria de Cultura i la Biblioteca Martí Rosselló i Lloveras, amb la col·laboració dels centres educatius de la ciutat, ens ofereixen cada any una eclosió de textos creats per petits i grans per al gaudi de tothom. Uns guardons que han de servir com a avantsala per a la gran cita comarcal, aquesta Mostra Literària que segueix ferma i amb salut de ferro.

Bona lectura a tothom!

Rafa Navarro Álvarez

Alcalde de Premià de Mar

ÍNDEX

9. **Les meves mascotes.** Elena Julià Jordan
11. **Plaer Gastronòmic.** Montserrat Casas Puerta
15. **La sirena Clàudia i la seva amiga Mia.** Carlota Claus Garí
16. **El parc nacional d'Aigüestortes.** Kai Urzaiz Vidal
17. **La megapatata.** Arlet López Bota
18. **Ens veiem a Neptú.** Aina Corbalán Gutiérrez
21. **Els desastres de la Neus.** Mila Gispert Sangerman
24. **Escat i Mat.** Guillem Vall-llovera Orteu
29. **La comtessa del Castell de Burriac.** Jade Juárez Carneros
34. **I de sobte, la veïna.** Blai Gispert Sangerman
39. **Per ella, per totes.** Ares Carrasco Espino
42. **Un somni d'ultramar.** Jan Nadal Aguiló
50. **La mare treballa.** Lucía Cerván Campo
53. **La burla de la vida.** Carla Dellunde Maldonado
60. **Aquell que trençarà el cicle interminable de l'odi.**
Ian Chico Rodríguez
77. **La Loteria.** Neus Fernández Benito
82. **La darrera mocadera.** Pere Comeche Padilla
97. **En Bot, un lletraferit molt eixerit.** Pere Soler Matutes
103. **Canibalisme.** Anna Cabot Dalmau
111. **La rosa i la natura.** Noa Sánchez Herrero
112. **El piano.** Anna Bustos Clausell
113. **146 dies.** Lucía Pérez Escobar
114. **Un sentiment dins meu.** Laia Tell Sagué
115. **Oda a la pizza.** Roger López Carbó
116. **Un minut de silenci.** Anna Buch Vidiella
118. **T'estimo.** Sandra Comas López
120. **Resistir per ser.** Júlia-Delfina Rossell i Salazar
121. **Enveja mal entesa.** Elsa Huang
122. **Vint-i-tres hiverns.** Estel Prim Pou
145. **Au de pas.** Jana Màrtir Alfaro
146. **Pavana en verd.** Anna Marcet Parent
147. **12 cançons papasseitanes.** Josep Maria Gregori Cifré

Premi extraordinari de relats breus per a persones amb discapacitats intel·lectuals

Elena Julià Jordan

Dosrius

LES MEVES MASCOTES

Potser alguns de vosaltres teniu a casa alguna mascota com un gat, un gos, o alguna de més exòtica, com ara un lloro o una serp, però segur que no són tan còmodes de cuidar com les que jo tinc, i de les quals ara us parlaré.

Des de ben petita sempre he tingut especial afecte pels animals de tot tipus, i bé que n'he tingut a casa, però com la mama m'explica —i jo he acabat entenent-ho—, no estic preparada per cuidar-los.

Però vet aquí que he descobert que puc tenir mascotes sense haver-les de cuidar ni de preocupar-me de res per elles.

Tot va començar amb en Taques, que és un gat que viu al meu barri, i va continuar amb altres gats i també gossos que pertanyen a diversos veïns i veïnes, però que jo he anat fent meus, i als quals he anat posant noms. Al principi, els veïns no entenien el que jo feia, però ara sí, i s'encarreguen ells de cuidar, alimentar i fer les revisions mèdiques a les meves mascotes, que em reconeixen com la seva amiga.

Així que ara, al barri, tinc totes aquestes mascotes:

—En Taques, un gat blanc amb una taca negra a prop de l'ull dret.

—En Masquè, un gat també blanc amb una taca que sembla una màscara.

—En Botes, un gat petitet i gris, amb les potes blanques com si portés botins.

—En Dogzilla, un enorme gran danès argentí blanc que borda com una fera i que, des del primer dia que el vaig veure, em recorda el monstre Godzilla.

—L'Aku, un labrador de color xocolata molt vellet i tan dolç com la mateixa xocolata.

Jo els vaig posar tots aquests noms, que són diferents dels que tenien al principi.

Cada matí abans de marxar al centre ocupacional on aprenc, i cada tarda quan torno, vaig a veure les meves mascotes que, només dir el seu nom, apareixen i venen a rebre'm. I em fan feliç, molt feliç, perquè com us he dit al principi, m'encanten els animals.

Vull dir-vos que tot això em passa per ser una persona afortunada de tenir unes veïnes i uns veïns tan bondadosos i simpàtics que cuiden per mi les meves mascotes, i vull donar les gràcies a la senyora Begonya, al senyor Gabi, i a tots els altres cuidadors dels meus animals, dels quals ara no recordo el nom.

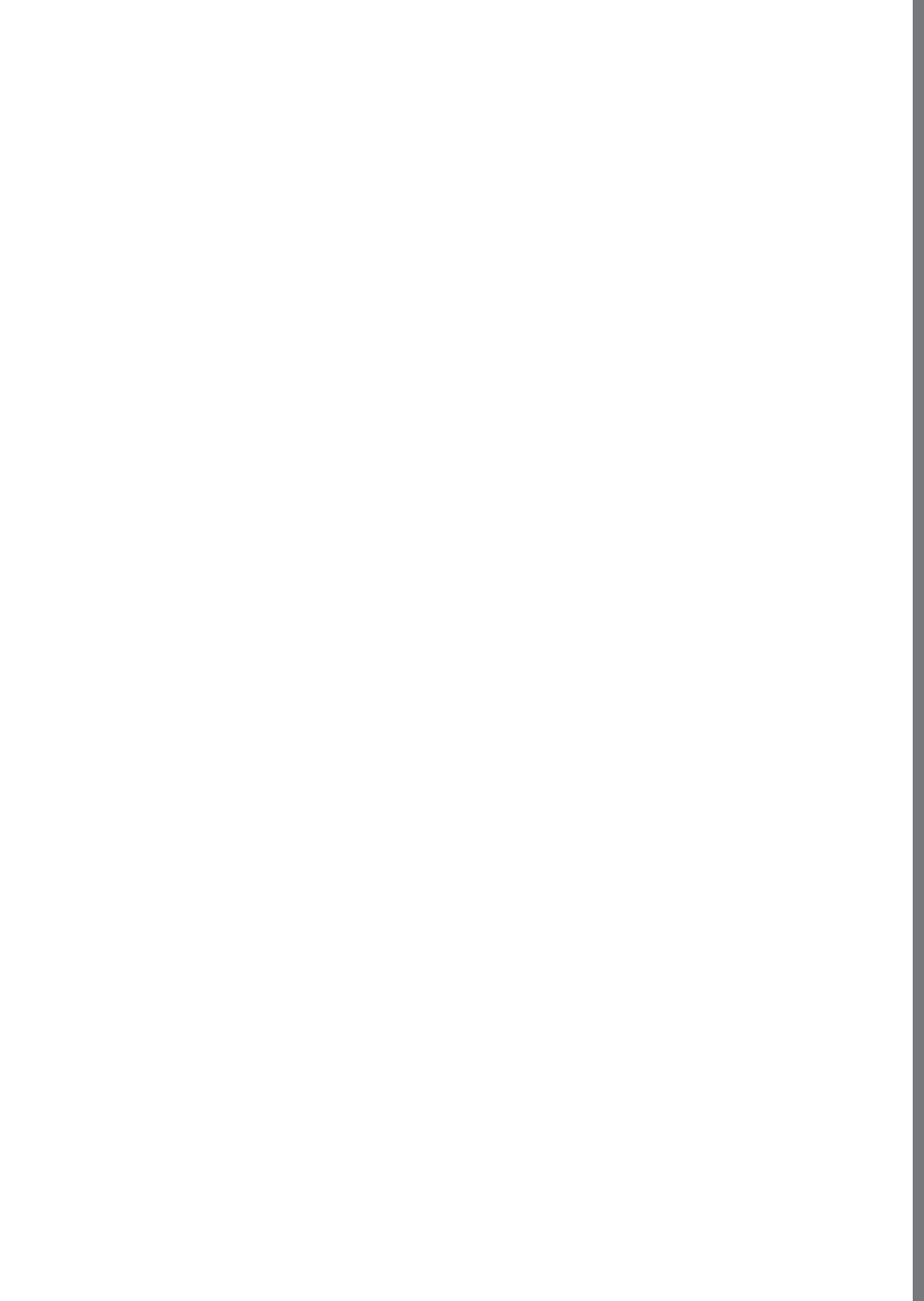
Tinc molta sort de viure al meu barri!

Premi extraordinari de microrelals
Montserrat Casas Puerta
Argentona

PLAER GASTRONÒMIC

Acaricia'm amb la teva carn roja, molsuda, sucosa. Unta'm amb
l'oli més exquisit. Us estic esperant!
Exclama la llesca de pa de pagès delerosa.

XLI

MOSTRA

LITERÀRIA

DEL

MARESME

PROSA

Primer Premi Grup A
Carlota Claus Garí
Sant Andreu de Llavanes

LA SIRENA CLÀUDIA I LA SEVA AMIGA MIA

Hi havia una vegada una sirena que estava enfadada perquè en comptes de tenir cua de peix tenia vuit braços com el pop. Quan la Clàudia, que tenia una cua llarga i plena d'escates brillants, la va veure li va preguntar:

—Mia, per què estàs enfadada?

—Perquè soc una sirena i no tinc cua de peix, tinc braços com el pop!

—No pateixis, tots els animals del mar són diferents, no n'hi cap d'igual i segur que tu seràs la sirena més original! —li va dir la Clàudia, convençuda.

La Mia va posar el cap dins l'aigua i va pensar que era bonic mirar i veure tot d'animals diferents.

La Clàudia tenia raó, segur que no hi havia cap sirena com ella.

Segon Premi Grup A
Kai Urzaiz Vidal
Sant Vicenç de Montalt

EL PARC NACIONAL D'AIGÜESTORTES

Hi havia una vegada un nen que es deia Jordi que tenia un germà que es deia Arnau. En Jordi era llest, fort i juganer. L'Arnau era trapella i llest. Un dia, els dos germans van anar d'excursió al Parc Nacional d'Aigüestortes.

Es van preparar per a la gran sortida i van anar cap al parc. Un cop allà, van esmorzar per agafar forces. Després, van anar seguint les petjades dels animals que viuen al parc, que els van acabar portant fins al llac de Sant Maurici. Les vistes eren impressionants! Es van remullar els peus i, renoi, l'aigua estava gelada! Cansats de caminar, es van estirar a la gespa a fer la migdiada. Al cap d'una estona es van despertar sobresaltats, van sentir algú cantant. Van anar a la vora del llac a veure qui hi havia, però no van veure ningú, només se sentia una bonica cançó. Un dels germans deia que era una fada i l'altre que era un fantasma. Estaven molt espantats i van anar a buscar el vigilant del parc per explicar-li tot el que havien sentit.

Segons el que els va explicar el vigilant, es veu que hi ha una llegenda del parc que diu que només poden sentir la cançó aquelles persones que respecten la naturalesa. Els germans van marxar molt orgullosos de poder gaudir d'aquella bonica cançó. Molts cops visiten el parc i senten la cançó, però cap d'ells encara no sap si és una fada o un fantasma. Si voleu sentir la bonica cançó del Parc Nacional d'Aigüestortes, ja sabeu què heu de fer, el medi ambient l'hem de tractar bé.

I això és tan veritat com que aquest conte ja s'ha acabat.

Accèssit Grup A
Arlet López Bota
Tordera

LA MEGAPATATA

Fa molts i molts anys hi havia una patata que sempre estava en un raconet del camp de patates. Els pagesos, quan hi anaven, arrancaven totes les patates però sempre es deixaven aquella del raconet. Com que sempre se la deixaven, la patata anava creixent i creixent fins que es va fer una *megapatata*.

Era tan gran que ocupava cada cop més espai, fins que va ser tan gran que no deixava passar ningú. Els pagesos la van voler arrencar però era tan gran que no podien.

Van decidir anar-la tallant, i n'hi havia tanta que van fer patates fregides per a tot el poble.

Vet aquí un gos i vet aquí un gat, que aquest conte s'ha acabat.

Primer Premi Grup B
Aina Corbalán Gutiérrez
Dosrius

ENS VEIEM A NEPTÚ

Era migdia i la Dakota estava mirant la pluja a través de la finestra de la seva habitació. Pensava en la mort, en com seria el fet d'estar mort. En com seria el fet de no sentir res. La seva àvia era al cel, així que si provava de morir podria estar amb ella, ja que no l'havia conegut. També va pensar en la gent que se'n va al cel quan mor i, com que estava plovent, va pensar: quan plou, la iaia es mulla? Li van venir al cap molts pensaments i moltes preguntes sense resposta. Llavors, va baixar les escales i li va preguntar a la seva mare:

—Mama, quan plou la iaia es mulla?

La mare de la Dakota es va posar a plorar i li va respondre:

—Dakota, la iaia està en un cementiri, no em facis més preguntes, si us plau.

La Dakota va quedar destrossada i encara més confosa, però tot i així, no creia que la seva àvia estigués en un cementiri. Només les males persones es queden allà amb el cor enterrat.

Estava segura que el cor i l'ànima de la seva àvia no eren en un cementiri, eren al cel. Sempre li havien dit que havia estat la millor persona que havien conegut. Així doncs, la Dakota va decidir que aniria a buscar la seva àvia.

Va traçar un pla. Primer, li va comprar les seves flors preferides i, després, li va escriure una carta que deia així:

Estimada iaia, soc la teva neta, la Dakota. Segur que no saps qui soc, ja que te'n vas anar abans de néixer jo. Tinc moltes ganes de veure't, si us plau, digue'm l'estrella on ets. Et vindré a buscar, t'ho prometo.

Records de la teva neta,

Dakota.

La Dakota estava *supernerviosa* i esperava la resposta, de veritat que l'esperava.

L'endemà va tornar al cementiri a veure si li havia contestat. Va obrir el sobre amb molta delicadesa i... li havia respost!

Hola, Dakota, soc a Neptú. És el planeta dels somnis, espero veure't aviat. M'hauria agradat no haver agafat aquesta malaltia i haver-te pogut conèixer. Com a mínim, me'n vaig anar sentint-me afortunada d'estar envoltada de la gent que m'estimava.

T'estima la teva àvia, Felicitat.

La Dakota estava *supercontenta*. Coneixeria la seva àvia! Va pensar d'agafar tots els coets del seu pare i lligar-los a un carretó, però seria molt arriscat. Desitjava ser astronauta i poder viatjar a Neptú. Així que va decidir llegir llibres sobre astronomia per saber com poder arribar a Neptú. Es va llegir tots els llibres de coets, planetes, estrelles... i va anar a totes les biblioteques de Catalunya per saber-ho tot sobre l'espai.

Sis anys més tard va començar la universitat, i va començar la carrera d'astronomia (que era per al que havia estat treballant tots aquells anys) i li va anar genial. Era la millor de tot el centre. Però a ella no li interessava ser la millor, només tenia un objectiu: anar a veure la seva àvia. Ella anava molt decidida. Tots l'admiraven i li deien que era molt llesta, però ella sempre responia el mateix: quan fas alguna cosa que t'agrada és molt fàcil d'aprendre. Per això porto estudiant des dels 12 anys.

—I per què portes fent això des dels 12 anys? —preguntava la gent encuriosida.

I la Dakota sempre responia:

—T'ho diré quan sigui a Neptú.

Quan va acabar la carrera, va seguir investigant sobre com arribar a planetes més llunyans. En realitat, tot i que ella no n'era conscient, era l'única que sabia com arribar a Neptú. Dos mesos més tard, va inventar una màquina per poder-hi arribar. Estava feta amb un escalfador d'aire, però no es va poder enlairar perquè feia massa fred. Gairebé perd l'esperança, però va tenir una gran idea. Va construir un coet especialment per anar a Neptú.

El coet no podria aterrar a causa de la temperatura, però podria apropar-s'hi i agafar-ne ni que fos un trosset. Li va semblar una gran idea, per molt surrealista que semblés ho faria costés el que costés. L'endemà, va anar a la universitat i va presentar la seva idea als seus antics professors i professores, i tots es van riure d'ella. Li va molestar moltíssim, evidentment. Finalment, a base d'esforç i d'empenta, va dissenyar el coet definitiu i va anar a Neptú ella sola.

Tot i que es van complicar molt les coses pel camí, va continuar endavant.

En veure aquell planeta tan bonic on havia estat esperant anar des que tenia dotze anys, es va posar a plorar de l'emoció. I quan va arribar, va deixar caure una carta que li havia escrit a la seva àvia durant el viatge.

Estimada iaia, soc jo, la Dakota. He esperat molt aquest moment, ara ja soc més gran i sé que no podré veure't, però sé que ets aquí. Així que m'emporto una petita part de tu.

T'admiraré cada nit.

Petons, Dakota.

I quan la carta va tocar a terra, la Dakota va agafar un petit tros de Neptú.

Quan va arribar a casa, va veure que el món era diferent. Havien passat quinze anys i no se n'havia adonat. Va decidir fer vida normal i, quan es feia de nit, dia rere dia, s'estirava a la gespa de casa i amb un telescopi admirava Neptú.

Segon Premi Grup B
Mila Gispert Sangerman
Arenys de Munt

ELS DESASTRES DE LA NEUS

Buf, un altre cop al racó de la calma... No és culpa meva que m'hagi entrebancat i hagi tirat una prestatgeria plena de pintures. Tampoc és culpa meva que els companys de classe hagin acabat tacats de tots colors o que la mestra hagi acabat amb un pot de pintura vermella al cap. No sé per què s'ha enfadat tant si ella volia tenyir-se els cabells de color vermell. Li quedava genial!

Per cert, soc la Neus, una nena de dotze anys feta tota un desastre. Sempre em passen coses i quan les intento arreglar encara les empitjoro més. A l'escola, sempre que faig un dels meus desastres, m'envien al racó de la calma per reflexionar. M'agrada molt aquest lloc perquè és tranquil, bonic i còmode. El que més m'agrada és estirar-me sobre la pila de coixins; són tan tous que sembla que estiguis volant. Però avui noto que hi ha alguna cosa a sota, aleshores aparto els coixins i veig que hi ha un portal màgic!!! Sense pensar-m'ho dos cops hi entro de cap.

Ahhhhhhhhhhhhhh!!!!!!! I, com no podia ser d'una altra manera, aterro de cara a terra. Quan aixeco el cap veig que estic envoltada de dolços. Les flors són caramels, creixen fruites confitades dels arbres i les cases són de galeta. No m'ho puc creure, estic tan impressionada que em quedo amb la boca oberta i m'hi entra un trosset de cotó de sucre. Mmmm, boníssim! Aquí segur que no puc fer cap desastre. No hi ha pintura per tirar ni tampoc finestres de vidre per trencar. El món dels dolços és el lloc perfecte per a mi.

Quan arribo a la plaça del poble veig un cartell anunciant que avui mateix es fa un concurs de pastissos per l'aniversari del rei. A mi m'encanta fer pastissos i, pensant que tot anirà bé, decideixo participar-hi. Entro al palau reial i veig una taula molt llarga plena de laminadures, galetes, nata, melmelada de maduixa, xocolata, macarrons de tots colors, cotó de sucre i fruita confitada. És la millor taula que he vist mai però no em puc entretenir. Em poso un davantal i començo a triar els ingredients. Decideixo fer el pastís de l'àvia perquè és el meu preferit. Mentre faig la massa veig que em falta la canyella. La busco per tota la taula però no la trobo. Llavors

recordo que de l'esmorzar d'aquest matí m'han sobrat unes galetes de canyella. Em poso la mà a la butxaca i... sí, encara hi són! Les trituro ben fines i les afegeixo a la massa. Poso el pastís al forn i quan el trec veig que m'ha quedat perfecte; segur que guanyo el concurs! L'acabo de decorar amb melmelada de maduixa, xocolata i moltes, moltes llaminadures. M'ha quedat un pastís fantàstic, increïble, espectacular!

És el gran moment, el rei tasta el meu pastís i de cop li agafa un atac de riure. Els seus soldats m'agafen fort i em fan dir tots els ingredients que he posat al pastís. I quan dic les galetes de canyella em criden:

—Mare meva, noia! Que no saps que el rei és al·lèrgic a la canyella? I que quan en menja li agafen atacs de riure? Quedes expulsada del món dels dolços immediatament!

Doncs anava ben equivocada: el món dels dolços també és un món de desastres per a mi. De cop veig un portal màgic com el del racó de la calma i decideixo entrar-hi, però aquest cop hi entro de peus!

Ahhhhhhhhhhhhhh!!!!!!! I, com no podia ser d'una altra manera, torno a aterrar de cara a terra. Quan aixeco el cap veig que les persones caminen al revés, parlen al revés i, fins i tot, que les mascotes passegen els seus amos. Noto que la sang em puja al cap i m'adono que jo també estic al revés. Estic al món del revés! Potser els meus desastres aquí es transformen en coses positives; crec que el món del revés pot ser perfecte per a mi.

Encara que em faci molta por caure, intento caminar i descobrir aquest món. M'aturo davant d'un semàfor que està vermell i travesso quan està verd, com sempre faig. De cop i volta començo a sentir frenades i botzines al meu voltant i m'adono que he causat un gran accident. Tothom em crida però no entenc res de res perquè parlen al revés. De seguida arriba un policia que em treu del mig del carrer i m'explica que quan el semàfor està verd no es pot passar. Clar! He oblidat que estic al món del revés i que aquí tot funciona al revés. Llavors el policia em diu:

—*Sedeuq adaslupxe led nóm led séver tmemataidemmi!*

És a dir, que m'han expulsat del món del revés immediatament. Molt trista de saber que aquest món tampoc és per a mi, busco un altre portal màgic. Quan el trobo hi entro tota decidida de costat.

Ahhhhhhhhhhhhhh!!!!!!! Aquest cop aterro fent la croqueta i, quan aixeco el cap, veig un món ple d'animals. Els elefants es tiren aigua i fang per sobre, els micos van saltant d'arbre en arbre i els

flamencs fan saltirons pel llac. En aquest món animal cadascú parla el seu idioma però tots s'entenen. Com si fos una exploradora, vaig a descobrir aquest món. Veig coses molt interessants però el que em crida més l'atenció és un gat molt gros amb barba i pèls a les orelles. M'hi acosto per jugar amb ell però de cop s'enfada perquè resulta que és un linx i jo l'he confós amb un gat. M'espanto i començo a córrer per la jungla fins que m'entrebanco amb una arrel i vaig a parar al fang dels elefants. Ho he esquitxat tot i he deixat tots els animals plens de fang. Ara em persegueixen tots els animals i m'escapo pel primer portal màgic que trobo.

Ahhhhhhhhhhhh!!!!!!! Aquest cop he aterrat sobre els coixins de l'espai de la calma de l'escola. Per fi soc al meu món. Pensava que trobaria un món perfecte per a mi però resulta que no; faig desastres allà on vaig. Almenys els meus desastres em fan viure aventures divertides com aquesta.

Accèssit Grup B
Guillem Vall-llovera Orteu
Teià

ESCAT I MAT

Molt lluny d'aquí, concretament a 553.003.421 km, existia un planeta molt estrany en el qual en lloc de persones hi havia jocs. N'hi havia de tot tipus: de competició, de carreres, de pensar, de joc en equip... Però aquesta història no va de cap d'aquests jocs, sinó d'un que suposadament és de guerra. Parlo dels escacs. En el poble dels escacs, hi havia una guerra entre blancs i negres que feia més de 10.000 anys que durava. Cada dia hi havia molts morts i els nens menors de 10 anys es quedaven a casa. L'exèrcit blanc estava format per dues files de peons arquers al darrere de tot, després hi havia el rei, la reina i els seus protectors, els alfils. Dues torres als laterals des de les quals alguns peons disparaven fletxes, 3 fileres de peons sobre cavalls i en el flanc dret i en l'esquerre, l'artilleria pesant, 350 peons a cada costat armats fins a les dents i més alfils en atac. En canvi, a l'exèrcit negre eren el rei i la reina els qui estaven sobre les torres dels laterals. Hi havia una filera de peons arquers i després tres fileres de peons armats de cap a peus, l'artilleria pesant. En el flanc dret hi havia 200 alfils i en l'esquerre 500 peons a cavall.

Un dia, en plena guerra, dos alfils, un de blanc i un de negre, es van trobar cara a cara. El blanc era d'una bellesa indescriptible. Les seves corbes rodones i perfectes et feien oblidar que estaves enmig d'una guerra tan crua, freda i violenta com aquella. Però les aparences enganyen. Ella no era del tipus de persones que munten un drama fàcilment. No. Ella, encara que no tenia cap cicatriu, era una guerrera implacable, intel·ligent i astuta. Tenia fama de despietada i valenta, i el motiu pel qual no tenia cicatrius era perquè amb el seu dur entrenament s'havia fet tan àgil que era gairebé impossible tocar-la. En canvi, l'alfil negre estava ple de talls i ferides de les dures batalles. Era un alfil alt i ferm, amb una força descomunal i moltíssima experiència de batalla. No era perquè fos vell sinó perquè havia estat present en més batalles que tot el seu exèrcit. La seva mirada desprenia ràbia i odi, però a la vegada seguretat, ja que mai havia perdut un duel. Tots dos es van començar a barallar feroçment, abalançant-se l'un sobre

l'altre i colpejant-se mútuament. La batalla va ser tan bruta que tots dos van acabar baldats. Estaven allà, tots dos estirats a terra, cansats i fatigats per l'esforç, mentre la guerra continuava.

—He d'admetre que el que tothom diu sobre tu és cert —va dir l'alfil negre.

—Tu tampoc ho fas tan malament com em pensava —li va respondre el blanc. Aleshores, el rei negre els va veure allà i des de dalt de la torre va cridar:

—Aprofita i mata-la!—. L'alfil negre s'hi va oposar, ja que després d'aquella batalla respectava aquell alfil. Es va aixecar, va ajudar l'alfil blanc a posar-se dempeus i tots dos van marxar corrents.

L'endemà tot eren cartells de: “Es busquen” o “Porteu-los a palau”. Ells es van amagar en una caseta aïllada del poble.

—Què podem fer? —va dir l'alfil negre.

—No en tinc ni idea, l'únic que sé és que si volem sortir d'aquesta situació, hem de col·laborar.

—Sí, tens raó... I si aturem la guerra?

—Tu ets boig? És impossible! Nosaltres dos sols no aconseguirem res!

—Ningú ha dit que ho haguem de fer sols.

—Home, si algú ens ajudés ho podríem aconseguir, però... En qui has pensat? —va dir l'alfil blanc.

—Mmmm... en ningú.

—Ja ho sé! Podríem demanar ajuda a la baralla de cartes! Elles poden fer un mur que separi les dues nacions!

—Bona idea! L'únic problema és que haurem de travessar el joc de l'Oca i el joc del Dixit! —va dir l'alfil negre.

—Tranquil, ho tinc tot pensat.

L'endemà al matí van començar el seu viatge. Després de dos dies de camí, es van trobar amb el primer obstacle. L'Oca!

—D'acord, haurem de començar per la primera casella —va dir l'alfil blanc. Van tirar els daus i els va sortir un 5. D'oca a oca! De sobte, un majestuós ocell va aparèixer i els va avançar quatre caselles! A continuació els va sortir un 6 i tot seguit un 4. La posada!

—Nooo!!! —van cridar. Del no-res, va aparèixer una caseta a la qual no es van poder resistir a entrar. Un cop a dins, la porta es va tancar de cop. No en van poder sortir fins un dia més tard, quan la porta es va obrir per fi, però això els va permetre descansar i agafar forces pel camí que els quedava.

—No perdem més temps! —va dir l'alfil blanc i van tornar a tirar els daus. Els va tocar un 3 i posteriorment un 4. De daus a daus!!!! A terra s'hi va fer un forat i tots dos hi van caure a dins. Van aterrar sobre una mà gegant que els va deixar caure 33 caselles més enllà! Ja eren a la casella 53!!!

—Visca! —van cridar. Tot seguit, van tornar a tirar i els va sortir un 4. Si els tocava un 2 ja haurien acabat, ja que caurien sobre una oca i arribarien al final! Però el següent número que els va tocar va ser un 3. Ara també podien guanyar aconseguint un 4 i aquest cop sí que els va sortir bé!

—Per fi! —va dir l'alfil negre.

—No ens aturem! Endavant!—. Van continuar caminant durant tres dies i dues nits fins que van arribar al poble del Dixit. Però aquell no era el Dixit que tots coneixem, sinó que totes les seves cartes eren reals. Hi havia monstres de tota mena, animals, persones, formes estranyes i abstractes. Els dos alfils van decidir demanar ajuda a algun ésser estrany que visqués allà i van entrar al poble. Van estar ben bé dues hores mirant de trobar algú que els ajudés, fins que van topar amb un drac d'aspecte terrible que estava dormint plàcidament. Els dos alfils estaven aterrits. El drac tenia uns queixals immensos i unes urpes llargues i corbades com l'arc de sant Martí. El seu color verd llampant t'encegava uns segons en mirar-lo, i fins que no t'acostumaves a poc a poc a la seva esplendor, no podies obrir els ulls del tot. Les seves dues ales descomunals impactaven tant que el feien semblar 5 metres més gran, i les seves escames dures i robustes com un roure no podrien ser travessades ni amb mil fletxes.

Van intentar esquivar-lo sense fer soroll, però l'oïda del drac era tan fina que es va despertar de cop. Els dos alfils van marxar corrents, però de seguida el drac va llençar una flamarada demolidora que va incendiar les bardisses i fulles de davant seu. Tots dos estaven atrapats!

—Què hi feu, aquí? —va dir el drac amb la seva veu ronca i greu que encara el feia més aterridor. Però el que no sabien és que el drac per dins era un tros de pa. L'alfil negre es va armar de valor i coratge i va dir:

—Anem en direcció al poble de les cartes.

—Voleu que us hi porti?

—No, no confiem en tu —va dir l'alfil blanc.

—Per què us hauria de fer mal? —va preguntar el drac.

—Home, doncs perquè ets un drac de més de vint metres que escup foc! —va dir l'alfil blanc.

—Això no és motiu per fer-vos mal!

Van estar una estona discutint sobre el tema fins que els alfils van accedir. Durant el vol li van explicar la seva història al drac i quan van arribar els va dir que fessin el que havien de fer i que mentrestant ell aniria a buscar la seva família perquè l'ajudessin a transportar les cartes. Els alfils li van donar les gràcies i van marxar. El drac els havia deixat a 15 minuts del poble i en haver-los recorregut van arribar. En entrar van estar preguntant a la gent on podrien trobar el líder de les cartes fins que un habitant va decidir guiar-los fins a ell. El palau era fet de cartes. Les columnes, les parets, el terra, les escales... En entrar al que devia ser el menjador hi havia una carta amb el dibuix del Jòquer meditant sobre l'única cadira feta de fusta, ja que ell no volia fer patir les cartes que l'aguantaven. Semblava un líder just i considerat que volia el millor per al seu poble. Els alfils i la carta van estar una bona estona discutint i debatent fins que la carta va acceptar. Els alfils estaven molt agraïts i li van fer una forta abraçada. Unes hores més tard ja estaven tots preparats per emprendre el camí de tornada. Cada drac es va carregar 100 cartes a l'esquena. En arribar, la guerra continuava sent violenta i res havia canviat. A la nit, els alfils van anar amb totes les cartes a la frontera de les dues nacions i van començar a construir el mur. L'endemà ja estava enllestit. Tots els guerrers es van quedar parats i unes hores més tard només se sentien cops d'ariets carregant contra la gran paret. La situació només havia empitjorat. Cada cop hi havia més ira i ràbia entre els exèrcits. La gent estava descontrolada. Els dos alfils van decidir posar-hi remei, ja que ara la guerra encara estava pitjor que abans i tot era per culpa seva. Van estar pensant i meditant la qüestió durant una bona estona fins que a l'alfil blanc se li va acudir una idea molt arriscada, però que podria funcionar. Li va comentar el seu pla al seu company i tots dos van estar d'acord que era el millor que podien fer. L'endemà, en plena guerra, van pujar sobre el mur de cartes i amb un micròfon van demanar silenci. Però la cosa no anava bé. La gent, en veure'ls allà dalt junts, va començar a cridar i a llançar els objectes que tenien a prop. Quan per fi tothom va haver callat, els dos alfils van començar a parlar.

—Silenci! —va dir l'alfil negre—. Som aquí per fer-vos reflexionar sobre la guerra!

—Buuuuuuuuuuuuuuuu! —va cridar tothom.

—En primer lloc, us volem fer saber que els escacs no són un joc de guerra, sinó un joc noble i d'astúcia on l'objectiu no és acabar amb la nació rival, l'objectiu és ofegar el rei contrari amb un escac i mat.

—O sigui, ens esteu dient que aturem la guerra i que li fem escac i mat als reis rivals?

—No. Nosaltres només diem que els escacs no són això. Molta gent mor. De veritat és això el que voleu. Voleu una guerra eterna en la qual no sabeu si morireu avui, demà o demà passat?

—Mmmm... la veritat és que no.

—Doncs llavors per què no atureu la guerra?

—És que tenim por que si ens oposem a les ordres, el rei ens mati —van respondre tots.

—Vosaltres creieu que si ningú vol combatre, el rei us matarà a tots?

—No.

—Doncs feu-hi alguna cosa!

—D'acord! —van respondre—. Tothom va anar a palau a convèncer els seus reis d'aturar la guerra. Tot i que els va costar, van aconseguir que firmessin un tractat de pau! Les cartes també van marxar al seu poble. Tot semblava estar arreglat i era el moment que els alfils tornessin a casa seva.

—Bé, ja està —va dir l'alfil blanc.

—Ja s'ha acabat —va respondre l'alfil negre. L'alfil blanc ja se n'estava anant, però aquelles aventures havien creat un fort vincle entre els dos alfils i el negre va cridar:

—Espera! Et vols casar amb mi?

—Sí! —va respondre l'alfil blanc.

El casament va ser la setmana següent. Hi van ser els dos reis amb els seus exèrcits, les famílies i... el seu fill! Sí! Van tenir un petit alfil de color marró tan bonic com les fulles a la tardor. La celebració va ser llarga i encara avui aquell dia es considera el de la unió entre les dues nacions, blancs i negres.

En el moment precís, els seus llavis es van unir i van segellar la promesa de conviure junts per sempre.

Primer Premi Grup C
Jade Juárez Carneros
Cabrera de Mar

LA COMTESSA DEL CASTELL DE BURRIAC

La nostra història comença en un petit poble costaner envoltat de verdoses muntanyes, anomenat Cabrera de Mar, fa molts i molts anys, quan els nobles vassalls dels reis vivien als castells i els humils súbdits que vivien als pobles cuidaven les seves terres o es dedicaven a l'artesania.

Els habitants d'aquell poble estaven acostumats a creure en supersticions i en bruixes, sobretot en una que es deia que vivia molt endins del bosc de pins i es deia Sempiterna. Aquella bruixa era tan temuda, pel que conta la llegenda, que a les nits de lluna plena, quan sortia a passejar, maleïa tot aquell que s'hagués apropat a la seva petita cabana de fusta i ail, pobre d'aquell que es rigués d'ella, perquè agafaria el seu fill o filla més petitet i el transformaria en una granota o en un conill, i després se'l menjaria.

Els pobres cabrerencs, molt atemorits, no volien endinsar-se al bosc encara que necessitessin buscar llenya o fruits, i per això sovint demanaven ajuda al senyor feudal d'aquelles terres, que era el comte que vivia al castell de Burriac.

—Això són ximpleries! —deia ell—. Prou feina tinc ja amb defensar les vostres cases d'enemics o assaltants com per estar buscant bruixes enmig del bosc. No crec pas en bruixes, jo! I ara vinga, aneu a treballar! Que ni les collites ni les tasques es fan soles!

Aquesta era sempre la seva resposta i els pobres súbdits se'n tornaven sempre molt decebuts. L'única cosa de la qual estaven cada cop més convençuts era que el comte era molt egoïsta i que només li preocupava una cosa: fer-se més ric cada dia.

I era tanta la seva avarícia que va prometre en matrimoni la seva filla més petita a un príncep de terres llunyanes a canvi d'un munt d'or, joies i pedres precioses.

Beatriu, s'anomenava la seva filla. I mentre el seu pare es passava tot el dia mirant-se el melic, ella es passava part del dia llegint i l'altra part sortint d'amagat del castell. Es treia la roba de comtessa, es posava la roba més descosida que tinguessin les serventes i després baixava al poble pel camí del bosc. A una

mà portava una bossa plena de menjar i monedes per repartir-les entre els més pobres, i a l'altra mà portava un llibre de contes per ensenyar a llegir els més petits.

I de tornada al castell, abans passava per les terres de conreu del seu pare, on un jove camperol l'esperava. I és que hi havia una cosa més que ni el seu pare ni ningú sabia i era que Beatriu ja estava enamorada.

El jove es pensava que era una serventa del castell i quan ella arribava, ell s'afanyava per acabar abans i poder passar estones meravelloses contant històries, i ella, tot rient, l'ajudava a conrear.

Però un dia, uns soldats que vigilaven les terres van reconèixer la veu tan dolça de la comtessa i se la van emportar corrents cap al castell, sense que el jove camperol entengués què estava passant.

En assabentar-se de tot, el comte es va posar furiós i el primer que va fer va ser enviar de nou els soldats als camps de conreu per fer fora el jove camperol de les seves terres. I després, estirant la seva filla de la mà per fer-la pujar les escales, va cridar:

—Soldats, baixeu al poble i recupereu les meves monedes! I després cremeu tots els llibres que trobeu! I a la meva filla... tanqueu-la amb clau a la torre més alta del castell! I que no surti d'allà fins que no s'hagi casat!

Tot plorant, Beatriu no s'ho podia creure, i encara menys quan es va assabentar del seu futur casament amb un príncep llunyà. I sí, quedaria lliure, però en l'esclavitud.

Dies i nits van passar mentre la pobre comtessa seguia tancada a la torre del castell, sense notícies dels pobres i necessitats cabrerencs, ni dels petits amb qui passava estones llegint i jugant, i molt menys del seu estimat camperol.

I entre plors no deixava de pensar en com escapar de la seva presó, quan al migdia va sentir les rialleres veus dels soldats que vigilaven la gran porta de la seva habitació.

—Serà ximplet el llangardaix aquest que ha intentat entrar al castell buscant la seva serventa... encara no sabia que era la comtessa. Pobre desgraciat. Perquè ha fugit pel bosc, però ferit com estava no arribarà molt lluny... ha, ha, ha!... sí que hauria estat un bon regal, el seu cap, per al casament de demà! Ha, ha, ha!

Beatriu, encara més trista i desesperada després de sentir aquelles paraules, va agafar unes petites tisores que hi havia a l'armari de fer roba i va tallar-se els cabells com un noi. Després, amb el tint de les robes, va ennegrir-se la pell i fins i tot les dents, i va cridar que vingués el seu pare.

—Cap príncep ni cap home es casarà demà amb una dona que sembla una bestiola! —va cridar ben fort, tota somrient.

El comte, molt enfadat en veure la seva filla amb aquella aparença, li va respondre:

—Ai, filla meva, que bleada que ets! Demà et casaràs amb el príncep, ja siguis tan lletja com una granota o pudent com un porquet! Encara no ho has entès... no es tracta d'amor, sinó de diners!

La porta es va tornar a tancar i la pobra noia va caure a terra porant, sense deixar de pensar en les paraules del seu pare i en el seu estimat camperol, que ferit de mort estava.

Van passar hores i hores fins que es va fer de nit, i quan la llum de la lluna plena va il·luminar per la finestra de la torre la pobre Beatriu, que encara estava rendida a terra, li va passar pel cap una idea. I sense pensar-s'ho més, es va aixecar i va començar a cridar les serventes:

—Si demà m'he de casar, m'agradaria treure'm aquesta negror de la pell i res millor que l'aigua de la font picant. Digueu-li al meu pare que hi vull anar.

Poc després, la comtessa i tot el seu seguici de serventes i guàrdies ja baixaven pel camí del bosc, i quan la pell de la comtessa va tornar a estar neta van tornar a pujar tots pel turó.

Aquella nit, la comtessa va demanar a les serventes que l'acotxessin amb els millors llençols del castell i que li cantessin dolces cançons fins que es quedés ben adormida, perquè així ben maca s'aixecaria l'endemà.

Al matí, quan les alegres serventes van anar cap a l'habitació de la torre més alta del castell esperant trobar-se la bella Beatriu, es van quedar petrificades en veure una granota al llit envoltada dels llençols de seda, com una autèntica comtessa.

Una serventa es va desmaiar mentre que una altra, molt espantada, va cridar:

—Sempiterna!, Sempiterna!, ha sigut ella, segur! La bruixa Sempiterna!

Quan el comte, alertat pels crits dels guàrdies i les serventes, va pujar a dalt i va veure les parets pintades amb símbols estranys i la granota, tan tranquil·la, al mig del llit, es va quedar horroritzat.

Enmig de la desesperació va enviar tots els seus guàrdies a la cabana de la bruixa, però quan hi van arribar només van trobar les restes de la cabana cremada pels habitants del poble.

—La bruixa ja ha mort aquesta nit! Ja no tornarà a fer-nos patir!
—van cridar els cabrerencs.

El guàrdies li van explicar al comte i aquest, molt entristit, va decidir tancar-se al seu castell i no sortir-ne mai més.

Van passar molts anys fins que un dia, un humil matrimoni amb els seus petits fills va arribar a les grans portes del castell i va demanar veure el comte. Els guàrdies els van fer fora ràpidament, però la dona va treure d'una bossa un anell que portava el segell dels comtes de Burriac. Els guàrdies es van quedar bocabadats i els van fer passar.

Un cop davant del vell comte, que els mirava tot seriós, va veure el preciós cabell arissat i daurat que els petits lluïen, semblant al de la seva estimada Beatriu, i va començar a plorar.

—Filla meva! Ets tu! Perdona'm, si us plau!

La Beatriu es va apropar i amb una forta abraçada el va perdonar. I com que ni el comte ni ningú al castell entenia què havia passat, la Beatriu es va asseure i una història els va explicar.

La nit abans del seu casament, el primer que va fer en arribar a la font picant va ser buscar sota unes pedres la clau que obria totes les portes del castell. Era la clau que feia servir per entrar i sortir. Després, va atrapar una granota i la va guardar molt bé sota els seus vestits. Quan van tornar i les confiades serventes van creure que estava adormida, ella es va aixecar, va agafar el tint negre i va pintar les parets amb lletres gregues. Com que ningú llegia, ningú les entendria. I així va semblar que la bruixa, amb les malediccions, l'havia transformat. Va lligar la granota als llençols de seda perquè no s'escapés i després va sortir corrents del castell.

Molt preocupada, va demanar als seus amics cabrerencs que l'ajudessin a trobar el seu estimat camperol, que estava ferit al bosc. I així ho van fer i quan el van trobar, la Beatriu va insistir a portar-lo a la cabana de fusta, on vivia la Sempiterna. Era amiga seva i no es tractava de cap bruixa, sinó d'una dona que va enviar i que era filla d'un metge que li va ensenyar moltes receptes per curar els malalts. Els cabrerencs es van quedar sorpresos i avergonyits perquè sempre l'havien tractat de bruixa i no ho era. Per tant, no s'hi van poder negar quan la Beatriu els va demanar que cremessin la cabana de fusta mentre que ella, la Sempiterna i el seu estimat camperol es van escapar. I per viure, la Beatriu també es va recordar d'emportar-se la seva bosseta de joies amb la qual van poder tornar a començar en un poble llunyà.

El comte es va quedar bocabadat amb la saviesa que la seva filla havia demostrat i va decidir que s'ho havia ben guanyat, que seria la nova comtessa del castell de Burriac, i que ella i el seu marit governarien el poble i les terres del voltant.

I encara avui dia hi ha gent que, quan passeja pels boscos de pins de Cabrera de Mar, demana per la bruixa Sempiterna, que cuidi els enamorats, malalts i desemparats, que cuidi els turons i les verdoses muntanyes, pels camins del Castell de Burriac.

Segon Premi Grup C
Blai Gispert Sangerman
Arenys de Munt

I DE SOBTE, LA VEÏNA

Riiing! Sona el despertador a les set i tretze minuts del matí. Avui és dimecres. Fa sol. Estem a deu graus, fa força calor per ser hivern, tot i que últimament ja és normal. M'aixeco del llit i poso els llençols per rentar. Em quedo una estona mirant el meu pòster de *Star Wars*. Estic molt orgullós de tenir-lo. El vaig comprar *online* el mateix dia que vaig veure la sisena pel·lícula. M'encanta la saga de *Star Wars*, sempre m'ha agradat. Em dirigeixo cap a la dutxa i obro l'aixeta. M'agrada dutxar-me amb l'aigua ben freda. Després de dotze minuts exactes, surto i em vesteixo. Uns texans blau fosc i... una samarreta blanca o negra? Avui és dimecres, així que agafó la blanca; és la que toca. Quatre minuts més tard m'acabo de vestir i em preparo l'esmorzar. Un entrepà integral amb oli i pernil salat és l'esmorzar d'avui, com cada dia. A les set i trentasis em rento les dents i dos minuts més tard surto de casa. Baixo per les escales des del cinquè pis i surto al carrer. Tinc la parada d'autobús davant de casa. La veïna ja hi és, com cada dia. Em poso al seu costat. És una noia rossa, amb els cabells arrissats i els ulls blaus. Avui vesteix una dessuadora blava i uns texans negres. Porta unes vambes noves. Deu tenir uns trenta i pocs anys, com jo. No sé com és la seva veu. No hem parlat mai. Jo no em relaciono amb ningú, no sé mai què dir. A l'institut mai vaig tenir amics i no caic bé a la gent. Des de petit m'han dit que soc un *friki*.

Passa el primer autobús, el cinquanta-vuit. Aquest és el que sempre agafa la meva veïna per anar a la part oest de la ciutat, en sentit contrari al meu. Dos minuts més tard passa el meu, el trenta-set. Després de setze minuts de viatge i quatre parades, baixo de l'autobús. Soc a cent vuitanta-quatre passes de l'edifici d'oficines on treballo. Hi arribo a les set i cinquanta-vuit. M'assec davant del meu ordinador i a les vuit en punt començo a treballar. En aquest moment passo de ser un *friki* de *Star Wars* a ser un dels cent setanta-set comptables de l'empresa.

A les cinc en punt recullo les coses i vaig cap a la parada. A les cinc i vuit arriba l'autobús. Sempre trigo una mica més a tornar a casa perquè hi ha més trànsit. A les cinc i trenta-un arribo al

pis i em menjo una poma mentre miro les notícies i el temps. És l'última poma que em queda. Demà n'hauré d'anar a comprar. Miro el mòbil: no tinc cap missatge, no em sorrenc. Avui hi ha hagut un terratrèmol al Japó i un incendi a Xile. Demà farà sol. A les vuit em faig el sopar: una mica de verdura amb peix a la planxa, com cada dimecres. Sopo mirant la tercera pel·lícula de *Star Wars*. A les nou em faig el llit amb els llençols nets, em rento les dents i lleigeixo fins a dos quarts de deu. Vaig a dormir.

Riiiing! Sona el despertador a les set i tretze minuts del matí. Avui és dijous. El cel està ennuvolat. Estem a vuit graus. Em dutxo, em vesteixo amb els texans i la samarreta negra i esmorzo com sempre. A les set i trenta-vuit baixo a la parada de bus i em poso al costat de la veïna. Un moment, on és la veïna? Per què no és aquí? On ha anat? Què li deu haver passat? El meu cap no para de fer preguntes. Em suen les mans i em tremolen les cames. Em començo a marejar i em costa respirar. M'he quedat paralitzat. Què se suposa que he de fer, ara? El bus para davant meu i hi pujo sense pensar-m'ho dues vegades. Ja puc respirar tranquil. Però... aquest és el primer o el segon bus?

* * *

Sona *Coti x Coti* de The Tyets a la ràdio. Cinc minuts, cinc minuts més i m'aixeco. Quina nit més boja. "Bon dia, són les nou en punt i és l'hora de fer un repàs a les cançons més escoltades...". Les nou? Com, que són les nou? No pot ser, ja arribo una hora tard a treballar! Em faran fora! Apago la ràdio ràpidament i m'aixeco del llit. Vaig al lavabo a rentar-me la cara per treure'm el cansament, el maquillatge que encara porto d'ahir i la cara de morta que tinc. De cop noto que el menjar del mexicà del sopar em comença a pujar per l'estómac. Mare meva, quin mal de cap que tinc. Ja li vaig dir a la Clara que era una mala idea anar al concert entre setmana. També és veritat que quan em deia de marxar sempre li demanava cinc minuts més. Aquells cinc minuts es van convertir en tres hores.

Em vesteixo amb la primera roba que trobo a l'armari; m'estic quedant sense roba, he de fer una rentadora. Em rento les dents i em faig una cua. No tinc temps d'esmorzar; ja compraré alguna cosa al bar del museu. Miro el rellotge i veig que són les nou i vint-i-tres. Agafo la targeta de bus i em poso la dessuadora. On són les claus de casa? Miro a la tauleta de nit, al tocador, al marbre de la cuina i al sofà. No hi són! Sempre igual: no sé mai on les deixo, soc un desastre. Busco a les butxaques dels texans que em vaig posar ahir, ja les tinc. Baixo des del cinquè pis corrents i m'assec

a la parada de bus. L'autobús passa d'aquí a cinc minuts. Què puc dir a la feina? Va, segur que se m'acudeix alguna excusa; sempre se m'ha donat bé parlar amb la gent. Però, i si perdo la feina? Mare meva, només em faltaria haver de tornar a casa dels pares. L'autobús para davant meu i obre les portes. Hi pujo i m'assec a l'últim seient. Obro el mòbil i veig que tinc moltíssims missatges i notificacions, però ara no em ve de gust contestar-ne cap.

Després de vint minuts baixo del bus i vaig corrents cap al museu on treballo. Els carrers estan plens de turistes i costa molt travessar-los. Arribo dues hores tard. Vaig directe al despatx del director i respiro fondo abans de picar a la porta.

* * *

Em miro les mans i em peto els dits. Ho faig sempre quan estic nerviós; ara feia molt de temps que no ho necessitava. No suportó els canvis. M'agrada l'ordre, la rutina, tenir un hàbit marcat. Necessito tenir-ho tot planificat i saber què passarà.

Aixeco el cap i veig un parc ple d'arbres. De camí a la meua oficina no hi ha arbres. Segur que m'he equivocat de bus. No sé on soc. Torno a suar i em costa respirar. El cor em va a mil. Baixo a la següent parada. Com és que hi ha tanta gent? No m'agraden aquestes multituds. No les suportó. M'assec en un banc i començo a pensar com sortir d'aquí. Estic bloquejat.

No soc conscient del temps que porto assegut al banc; l'única cosa que sé és que cada vegada hi ha més gent. Veig una noia que passa corrents per davant meu, la reconec. És la veïna. M'aixeco i la començo a seguir. Els carrers han canviat. Ara són més estrets i foscos, però segueixen plens de gent. Hem estat corrent uns dos o tres minuts fins que la veïna ha entrat en un edifici de pedra que sembla antic. Té unes portes grans de fusta que estan obertes. "Museu Picasso", llegeixo. Segurament la veïna treballa aquí. La porta està plena de gent. Travesso aquesta multitud i hi entro. Ja no veig la veïna. On és? Pujo unes escales i entro en una sala plena de quadres. Tots tenen la mateixa firma. Vaig passant de sala en sala. Aquests quadres són... Com dir-ho? Sento que algú m'entén. Així és com jo veig el món: per a mi tot és geomètric, quadrat. M'assec davant d'un quadre que m'ha cridat l'atenció. És gran i està pintat en blanc i negre. *Las meninas*, es diu. L'home del fons em recorda a mi. Allunyat de tothom, sempre observant les coses que passen, sense intervenir. Per primer cop en tot el dia em sento tranquil i relaxat.

Veig la veïna travessant la sala amb unes companyes. Ella em recorda que he d'anar a la feina. Surto del museu i vaig a la parada

d'autobús més propera. El bus passa d'aquí a dos minuts. Torno a estar vorejat de moltíssima gent i em peto els dits. Pujo al bus i vaig a seure al meu lloc de sempre, a la primera fila, però l'està ocupant un home vell de cabells blancs. Em quedo parat mirant-lo fixament. Una dona m'empeny per darrere i em diu que avanci. Quan em toca noto una esgarrifança per tot el cos. No suporto que em toquin. Avanço i em poso dret al costat de la porta de sortida. No hi ha gaire gent, aquí dins. Després d'una bona estona, paro a la parada de bus més propera a l'oficina. Ara són les dotze en punt. Arribo quatre hores tard. Vaig directe al despatx del director. Em demana que em quedi fins més tard per recuperar les hores perdudes.

Surto de l'oficina a les nou de la nit. Ja és fosc. Vaig a la parada d'autobús. Mai he agafat un bus tan tard. No tinc temps d'anar a comprar. Només puc anar a la petita botiga que hi ha al costat del bloc de pisos. Mai hi he entrat. No hi ha pomes vermelles. Em peto els dits i començo a suar. Em costa respirar. No m'agraden ni les pomes grogues ni les verdes. Avui sembla que res no em pot sortir bé. Vaig a casa i em preparo el sopar. No he arribat a temps de veure les notícies.

M'assec al sofà, em menjo una pera i penso en el quadre del museu. No sabia que em podia sentir tan bé fora de casa, de l'oficina i, sobretot, fora de la rutina. Tot i els imprevistos, potser el dia no ha anat tan malament. És possible canviar?

* * *

Sona *In the Night* d'Oques Grasses a la ràdio. Per fi és divendres. Encara no em puc creure la sort que vaig tenir ahir; tinc una altra oportunitat. El director em va dir que li agrada molt el meu estil i que soc molt creativa, però que si torno a fer tan tard em farà fora. Ara m'ho he de prendre molt seriosament: s'han acabat les festes entre setmana, ja ho he dit a la Clara. No sé pas quants dies aguantarem. Apago la ràdio i vaig al lavabo a rentar-me la cara. Quan acabo, em vesteixo. Avui tinc temps, així que esmorzo a casa. Em preparo un entrepà de pernil dolç i formatge i em rento les dents. Ja ho tinc tot preparat, però... on són les claus? Avui les trobo de seguida: són al seu lloc, al marbre de la cuina. Surto corrents de casa cap a la parada d'autobús. Tan aviat que m'he aixecat avui i encara arribaré tard. Canviaré algun dia?

* * *

Riiing! Sona el despertador a les set i tretze minuts del matí. Avui és divendres. Fa sol. Estem a set graus. Avui he trigat dos minuts més a dutxar-me. No sé per què, però m'ha costat sortir

de sota l'aigua. No ho sé explicar, però noto que alguna cosa ha canviat dins meu. Em vesteixo amb uns texans i m'atreveixo a posar-me una samarreta de *Star Wars* que tinc des de fa quatre anys i que no m'he posat mai. Em preparo el mateix esmorzar de sempre, em rento les dents i vaig cap a la parada de bus. Avui sí que hi ha la veïna. Potser és el moment de fer un pas endavant i deixar d'observar el món des de fora? Com sempre, em poso al seu costat, però avui li dic bon dia.

Accèssit Grup C
Ares Carrasco Espino
Montgat

PER ELLA, PER TOTES

És París, agost de 2024. Avui acaba l'espera més llarga de la meua vida. I és que el temps entre carrera i carrera és, simplement, una espera. Una espera buida i eterna. Jo visc per córrer, però avui, a més, necessito guanyar.

La marató tanca les olimpíades aquest any, i la prova femenina en serà, per primera vegada, l'última prova. Seguirem el camí de les dones dels mercats de París quan anaren a protestar al rei, en plena Revolució Francesa. La casualitat, a més, ha fet que porti el dorsal 261, que és el mateix que va portar la Kathrine Switzer. La primera dona en completar una marató (Boston, 1967) contra tot i contra tots. Arrossegant-se si fa falta, com va dir ella. Per tot això, he de guanyar.

Soc a la sortida, al costat de l'*Hotel de Ville de Paris*. L'espera es torna ara neguit. Estic nerviosa, impacient, amb desenes de corredores. Fem estiraments, escalfem músculs, movem els braços... evitem mirar-nos als ulls... apuntem amb la mirada les nostres cames, el motor dels nostres somnis... Totes imaginem creuar la cinta en primer lloc... De sobte, el soroll d'un tret travessa els nostres pensaments..., la jutgessa acaba de donar per començada la prova i tot canvia. Seguim el camí, amb cert desordre, deixant-nos portar per l'eufòria i els nervis del principi. Amb la mirada fixa a l'horitzó, agafant de mica en mica la posició, el ritme, la postura perfecta... L'objectiu: arribar al final dels 42 quilòmetres i 195 metres de la prova.

Mentalment, les corredores dividim la marató en tres parts. En la primera, el cap imposa la seva voluntat sobre el cos. En la segona, el cos segueix el fort entrenament fet de resistència. En la tercera, el cor s'imposa. La marató seria una prova normal que molts podrien acabar només amb les dues primeres parts. Però l'última és la més important: són aquests últims 10-12 quilòmetres els que demostren el teu veritable jo. La teua ànima quan el teu cos diu prou, quan vol rendir-se i descansar però en canvi li diem que no, que continuï... aquests quilòmetres són els d'autèntica marató.

Quan ens enfrontem a les nostres pors, a l'esgotament, als dolors, al fred, a la calor... i demostrem si som capaços de superar-ho. En una prova de resistència i vida.

Vaig a un ritme regular seguint els dos grups de davant. Estic preparada. Aniré de menys a més... veig milers de persones que han vingut per veure'ns. Algunes porten moltes hores aquí... em sento feliç, em trobo bé, tinc pensaments positius... respiro en seqüències nas-boca de dos en dos i no tinc dolors... he de repartir l'energia, reservar l'esforç per no trobar-me amb el temut *mur* que em converteixi en un zombi, en una escena que hem vist cops i que ataca a l'ànima, fins i tot dels més insensibles. Ara, en el quilòmetre 20, prop de *Versalles*, queda la meitat de la carrera. He pujat una mica el ritme però les meves rivals també. Hi són totes les favorites. Totes amb temps inferiors a 2:25h, però m'he preparat molt i bé, puc amb elles... malgrat això, noto una corredora a l'esquena que, de forma involuntària, m'empeny i em fa caure estrepitosament a terra.

Em sento morir. El meu somni de guanyar s'esvaeix i sento de nou totes les meves pors, les meves decepcions, les meves misèries. Tanco els ulls i poso inconscientment els braços en posició defensiva per cobrir el meu cos en un acte reflex per protegir-me, però no pot parar el món que em cau a sobre i estic absolutament desconcertada. Alguna cosa em diu que no segueixi, que no val la pena, hi ha una mena de força que m'enganxa a l'asfalt i els dolors es queden amb mi, però incomprendiblement, m'aixeco i segueixo. M'aferro a visions de la meva mare donant-me ànims en les meves carreres de juvenil. L'acer entra ara en els meus ossos, fent que el meu cos se sostingui com un edifici després d'un gran terratrèmol i començo a córrer de nou. Primer, passos de nadó, després, de dona. Vaig una mica coixa i els dolors s'han apoderat de la meva cama dreta. Em sagna una mica, però segueixo en carrera. La meva lluita és ara resistència convertida en moviment. He perdut temps, ritme i alguna cosa més... i ara són quatre els grups que van per davant... queda més de mitja prova, hi ha temps... a veure si es calmen els dolors i puc trobar el meu ritme, les bones sensacions...

M'oblido momentàniament del dolor pensant en les dones dels mercats de París, en Kathrine Switzer amb el seu dorsal 261 i en Grete Waitz. La millor maratoniana de la història. La lluitadora fins al final. Va córrer la seva última maratón contra el càncer després de guanyar l'or de millor qualitat en la promoció de la maratón femenina i la seva enorme labor humana amb *Care International i Special Olympics*... no la puc oblidar, el seu exemple m'inspira per continuar... fins al final.

Resisteixo i puc seguir amb més força. La caiguda m'ha donat ales i sembla que cos i ànima, ara sí, van al mateix ritme... Acabem de passar pel quilòmetre 38 al costat de la *Tour Eiffel* i he recuperat temps. Torno a tenir els dos grups d'inici i estic molt a prop d'elles. Algunes corredores miren desconcertades i endevino la seva sorpresa en veure'm de nou amb la cama ensangonada, però amb tota la força en cada centímetre del meu cos per guanyar contra tot i contra tots. Ara, el meu cor em dicta el ritme i espera el que queda de les meves cames. Pujo el ritme, minut a minut, metre a metre, i estic a prop del cap de carrera. Em sento ara forta, invencible. Els meus pensaments negatius desapareixen i connecto amb el soroll del carrer, sento la gent cridar, veig les seves cares... Milers d'homes i dones animant i sento que ara és el moment, el meu torn. On he d'imposar la meva llei i decidir la carrera. Per ella, per totes...

Entro per dins en una corba del recorregut i mantinc el ritme al límit de les meves forces. Estic en l'últim quilòmetre i faig un últim esforç per volar i noto les llàgrimes de suor recurrent-me tot el cos, i de seguida la cinta que creua el meu pit i em sento defallir i ploro... Ploro per la meva mare que no és en aquest món, per poder-la abraçar; ploro per totes les dones humiliades, però sobretot, ploro d'alegria i els dedico la meva victòria, que és la de totes, mentre les altres corredores van arribant i em feliciten, m'abracen, aixequen els meus braços i els periodistes s'amunteguen darrere meu fent-me milers de fotos... i em sento com Kathrine quan va arribar a meta i va guanyar la seva particular lluita. Per tu, per totes...

Primer Premi Grup D
Jan Nadal Aguiló
Arenys de Munt

UN SOMNI D'ULTRAMAR

Els primers rajos de sol van il·luminar la cel·la; potser era un bon presagi, ja que feia molt de temps que el nostre protagonista no veia el sol. Durant les dues últimes setmanes no havia parat de ploure.

En Llätzer Masbernat era un noi esquerp, molt escanyolit i amb una mata de cabells de color panotxa que li tapava una cara plena de pigues. El seu pare, pescador, l'havia ensenyat tan bé com havia pogut, però els ulls grisos d'en Llätzer miraven molt més enllà de l'horitzó. Però, tornant al protagonista, ara es trobava reclòs en una cel·la humida i putrefacta de la presó de Barcelona. Durant les nits passava fred; durant el dia, fred i gana.

Per molt malament que ho passés, patia pels seus pares, que ja eren grans, i havia sentit la conversa de dos guàrdies que parlaven de riuades: comentaven que moltes cases del barri de pescadors s'havien esfondrat.

Feia nits que no dormia pensant que no els hagués passat res. En Llätzer feia dos anys que estava a la presó.

Al cap de tres dies, quan el sol ja il·luminava tota la cel·la i a fora se sentien els crits de la gent, un guàrdia es va apropar a la seva cel·la.

—Llätzer Masbernat? —li va preguntar.

El noi va assentir amb el cap. Per un moment, ell mateix havia pensat que ja no es recordava de com es parlava després de tant de temps amb les rates com a única companyia. Però, després d'uns instants, va respondre.

—Sí, soc jo —va dir amb un fil de veu.

El guàrdia va obrir la cel·la i d'una revolada va agafar el noi amb una velocitat sorprenent i el va conduir, quasi arrossegant-lo, pels passadissos de la presó. Just a la gran portalada de la presó, un altre guàrdia li va allargar el sarró que feia tant de temps que no veia i el van empenyar fora de la presó amb un “que vagi bé” tan irònic com burleta.

Un cop acostumat a la llum d'aquell dia, va anar esquivant la gran munió de gent que passava per allà fins a un carreró més tranquil, on només hi havia un gat que escurava unes espines de peix amb parsimònia. En Llätzer va obrir el sarró i d'un cop d'ull va mirar què hi tenia, a dins: un tros de pa florit, una navalla que feia servir per desenredar les xarxes de pesca i altres quincalles que col·leccionava. De cop, una sensació de ràbia el va envair. Tenia molta gana i tot li semblava molt injust; estava desorientat. En aquell precís instant, les campanes de l'església de Sant Elm, patró dels pescadors, van començar a repicar i molta gent començava a desfilar cap al temple. En Llätzer ja no creia en Déu, no del tot, però cada vegada menys. A ell, que havia sigut un bon cristià i que mai havia caigut en el pecat, Déu li havia pres durant la mateixa nit la seva dona i el que havia de ser el seu fill. La ferida s'havia curat, però la cicatriu era massa gran per ignorar-la. Només de recordar-ho, se li glaçava la sang. En Llätzer es va quedar allà palplantat. Les campanes van tornar a sonar; tenia ganes de vomitar, havia de sortir d'aquell carreró. Va començar a caminar; suava, suava molt. Els carrers s'havien tornat a omplir.

A empentes va poder anar avançant. El carrer semblava un formiguer. La gent avançava a pas lent mentre els comerciants anunciaven els seus productes. Un home que vestia parracs demanava almoïna a la gent amb la mà estesa; més enllà, una prostituta intentava entabanar un borratxo a la porta d'una taverna. Les rates s'esmunyien entre les cames de la gent mentre els nens les perseguïen amb pals. Des d'un balcó, una dona buidava el contingut d'una galleda sense miraments sobre els caps de la gent que passava.

Les olors eren intenses. L'olor de pixats es barrejava amb les de les parades d'espècies i amb les del peix, que, després de mig dia al sol, ja començava a estar putrefacte.

En Llätzer va mirar el cel blau i sobre les teulades de les petites cases de pescadors es podien veure els pals dels grans vaixells que reposaven a port.

La casa on haurien d'haver viscut en Llätzer, la seva dona i el seu fill era una petita casa situada al barri de pescadors, dos carrers més amunt del port i un carrer per sota de la casa dels seus pares.

Per arribar-hi, s'havia de travessar tot el port. Allà, carros estirats per cavalls i homes traginaven tota mena de mercaderies amunt i avall; els pescadors recollien les xarxes a la sorra de la platja entre les barques més petites, mentre les gavines s'ho miraven tot des del cel. A l'aigua, surant majestuosament, s'hi trobaven diversos

vaixells de mides diferents. Però, entre ells, n'hi havia un que va cridar l'atenció d'en Llätzer: un enorme mercant de tres pals amb vint-i-cinc metres d'eslora i vuit d'ample. Se'l va quedar mirant una bona estona mentre dintre del seu cap repetia les característiques d'aquella obra de l'enginyeria. Un grapat d'homes carregaven la nau amb barrils i caixes. A la sorra, un home molt ben vestit, assegut entre unes caixes, manava la resta de mariners mentre ell ho observava tot. També hi havia un altre home assegut en un tamboret al davant del qual es formava una filera de persones.

—Necessiten mariners —va dir una veueta darrere seu.

En Llätzer es va girar i va veure que qui parlava era un nano d'uns sis anys, a qui devien haver encomanat la feina de fer propaganda dels llocs de treball vacants que devia haver-hi al mercant.

—Homes valents disposats a viure una aventura en alta mar —va dir amb els ulls il·luminats.

En Llätzer va somriure.

—Vostè és mariner, senyor? —li va preguntar—. Jo de gran vull ser un gran aventurer i fer la volta al món sobre el vaixell més gran que hagi existit mai!

El noieta es mirava en Llätzer amb un posat d'admiració.

—No, no ho soc —va dir amb una veu tranquil·la—. Només soc un humil pescador.

Del sarró va treure una moneda i la va donar al noieta, que somreia.

El noieta es va quedar mirant-lo i al cap d'un instant va marxar corrents amb un somriure d'orella a orella mentre aguantava el seu obsequi com un tresor.

En Llätzer es va veure reflectit en aquell nen; de fet, ell de petit també era un apassionat del mar i la bondat d'aquell nen li havia endolcit el cor.

La casa estava feta de pedra. Malgrat tenir tot el que es necessitava, no era gens luxosa; la porta era feta de fusta massissa que per culpa de la salabor del mar s'havia anat ressecant. En Llätzer va furgar dins del sarró, buscant la clau de ferro que obria la casa. Quan la va trobar, just quan anava a introduir la clau dins del pany va sentir que algú el cridava. Va girar-se; una noia de galtes vermelles i uns cabells negres recollits en un monyo que portava una cistella de palla plena de peix se'l mirava de dalt a baix.

—Acabes de sortir? —li va preguntar ella—. De la presó, dic.

En Llätzer va assentir. La noia era l'Alba, la vídua del seu cosí Enric, també pescador, mort a la mar.

—Entra a casa; hem de parlar —li va ordenar ella.

Ell va posar la clau al pany i va fer dues voltes. La porta va grinyolar. A les palpentes, en Llätzer va pujar les escales de la planta baixa fins al primer pis. L'Alba el seguia de prop, ja que no coneixia la casa prou a fons per caminar-hi a les fosques, com feia ell. Un cop a dalt, en Llätzer va obrir la finestra de l'estança. La llum va inundar l'habitació i va deixar a la vista diversos tamborets i cadires, disposats al voltant d'una taula. Tots els mobles estaven coberts per una gruixuda capa de pols.

En Llätzer es va girar cap a l'Alba. De la butxaca del davantal ella es va treure un document que li va allargar a ell. El va desplegar; portava un segell de cera vermella i lletra de color blau ultramar amb una cal·ligrafia excel·lent. No sabia llegir, amb prou feines sabia escriure el seu nom, però només per l'aspecte de la carta va intuir-ne el significat. Una cremor li va començar a recórrer tota la gola; la cara li bullia.

—Em sap greu —va dir ella—. Va ser durant els aiguats del maig de l'any passat.

La vista se li va començar a tornar borrosa. Les llàgrimes li van començar a córrer per les galtes. Tremolava.

L'Alba va decidir deixar-lo sol. En Llätzer va sentir com baixava per les escales i com tancava la porta de fusta. Ell, assegut en una cadira, en silenci, es dolia per la pèrdua dels seus pares. No plorava de pena; plorava de ràbia.

Va estar molta estona allà assegut. I quan ja no li quedaven més llàgrimes, es va incorporar.

S'havia fet de nit i les llums tènues dels fanals d'oli del carrer tenyien l'habitació de color ambre. Ja no se sentia ningú. La carta, mig arrugada, la va deixar sobre la taula de l'estança. En Llätzer va baixar les escales, va agafar la jaqueta i va sortir al carrer. Aquella nit no hi havia estrelles. Però un vent que venia de mar feia glaçar els ossos. Va mirar amunt; la lluna treia el cap entre els núvols, il·luminant amb la seva llum grisa. Ell no sabia on anava.

Caminant, va arribar fins a una taverna. A fora, un home pèl-roig molt begut es repenjava en un fanal mentre balbucejava la lletra d'una cançó que en Llätzer desconeixia. A dintre, un grupat de gent cantava alegrement cançons marineres al ritme d'un violí. A la barra uns quants homes aguantaven les seves gerres de cervesa mentre conversaven. Va decidir entrar-hi. L'ambient de la sala estava molt carregat de fum. Des de la petita cuina sortien vapors i olors molt variades que es barrejaven amb el fum de les pipes que fumaven alguns homes. Es va acostar a la barra i s'hi va repenjar.

—Un got de rom —va dir, mentre buscava una moneda dintre del sarró.

E1 cambrer era un home rodanxó, amb un bigoti espès i uns cabells greixosos que deixaven entreveure la calvicie que intentava amagar amb un barret de copa desgastat. Vestia una camisa blanca tacada de suor i greix que acompanyava amb un davantal. L'home li va servir el got. En Llätzer va aguantar-lo i es va quedar mirant com el líquid marró es movia dintre del vas. El cambrer li comentava alguna cosa, però ell no se l'escoltava; estava perdut en els seus pensaments mentre mantenia la mirada fixa en el licor. D'un glop es va acabar el got, va deixar la moneda sobre el taulell i va marxar sense dir res.

A fora, havia començat a ploure. En Llätzer es va cordar els botons de la jaqueta. Caminava mentre l'aigua li mullava els cabells, que se li enganxaven a la cara. Per fer dreuera va decidir tallar per un carreró. Allà, just a sota d'un petit fanal, el borratxo pèl-roig estava estirat entre unes caixes mentre roncava.

En Llätzer s'hi va apropar. Es va quedar allà mirant-lo: del coll li penjava un penjoll amb Jesús a la creu.

Va tancar els ulls.

Es trobava al mig d'una habitació mig submergida en la penombra. Just davant seu, la seva dona, la Greta, estava estirada en un matalàs sobre una gran taca de sang. Sobre el cap del llit, a la paret, s'hi trobava penjada una creu de fusta. Agenollada al costat del llit, la mare d'ell recitava un parenostre entre llàgrimes. Ell, amb un drap que sucava dintre d'un gibrell ple d'aigua, mullava el front de la seva dona, que estava pàl·lida i xopa de suor. La Greta plorava i allargava el braç cap a ell.

—No em deixis sol, amor meu, aguanta —li deia ell entre llàgrimes mentre l'agafava de la mà i amb l'altre braç li acarona la galta amb el dit polze.

Ja no recordava res més.

Quan va tornar a obrir els ulls, l'home encara dormia al carreró, i amb tota la ràbia i la impotència li va arrencar el penjoll. Es va despertar, però ja era massa tard. En Llätzer el subjectava amb la mà esquerra pel coll, mentre que amb la dreta li anava etzibant cops de puny a la cara. El borratxo, que no sabia ni d'on li venien els cops, no es va poder defensar. En Llätzer, cec d'ira, es desfogava contra aquell pobre desafortunat amb cada cop que llençava. L'home tenia la cara desfigurada i plena de sang. Tot d'una, en Llätzer el va agafar pel coll de la camisa i el va aixecar de terra.

Fent força, amb les dues mans l'agafava pel coll. Amb ràbia, feia picar el cap d'aquell desgraciat contra la paret del carrer. Cada cop sonava més esmorteït que l'anterior. Entre els dits, se li escollava la sang calenta, que feia contrast amb la gèlida aigua que queia del cel.

Va deixar de fer força i l'home es va desplomar contra el terra sobre un bassal carmesí.

Es va mirar les mans: les tenia vermelles de sang.

Aquella nit en Llàtzer no va poder dormir. Somiava amb la seva dona, amb els seus pares, amb la presó i amb l'home del carreró.

De cop, va notar com si el mar estigués dins la seva habitació. La remor de les onades se li quedava a dintre de les orelles. L'olor de sal i la brisa marina li acariciaven la cara i per fi es va adormir.

En Llàtzer es va despertar amb les primeres llums del dia. Havia parat de ploure i el sol s'aixecava com un disc d'or a l'horitzó. Va sortir de casa, va tancar la porta darrere seu i va dirigir-se cap al port. Allà moltes barques tornaven de la seva jornada al mar. Pescadors carregats amb caixes es movien amunt i avall. El majestuós mercant seguia allà. L'home que el dia anterior estava assegut en un tamboret i al qual se li formava una filera de persones al davant avui estava sol mentre revisava uns documents. S'hi va acostar.

Vestia un abric mariner de color blau amb botons daurats. Al cap portava un tricorn amb les vores daurades. Estava clar que per a qui treballés no era pas pobre.

—Encara busqueu mariners? —li va dir mentre el repassava amb la mirada de cap a peus. L'home li va respondre amb una ganyota, que en Llàtzer va interpretar com un senyal que no entenia.

—Preguntava si encara busqueu treballadors —va dir mentre gesticulava obertament.

—*Je comprends pas* —va dir l'home en francès.

En Llàtzer no sabia parlar francès i tampoc l'entenia massa, i tot feia pensar que aquell home no havia sentit mai el català.

Intentava fer-se entendre i semblava que l'home caçava alguna paraula del que deia.

De cop, el francès va aixecar la mirada per sobre de les espatlles d'en Llàtzer.

—*Demandez-leur s'ils recherchent toujours des travailleurs* —va dir una veu molt greu darrere seu.

Qui havia parlat era un home cepat, molt alt. Tenia un color de pell molt fosc i, sobre el cap, uns cabells negres com la nit reposaven recollits en una cua. Els dos homes es van posar a parlar entre ells en francès. En Llätzer se'ls escoltava. Per la cara que feia el mariner, semblava que l'home cepat l'estava convençant o, si més no, s'entenien.

Tot d'una, el mariner va repenjar un dels documents que tenia entre les mans en unes caixes i va treure una ploma. La va sucuar en un tinter. El mariner li va preguntar alguna cosa.

—Jean-Claude Morel —va dir, i l'home de la jaqueta blava el va apuntar amb una perfecta cal·ligrafia sobre el paper, al costat d'uns quants altres noms. Quan va acabar d'escriure'l, es va mirar en Llätzer, com si esperés alguna cosa d'ell.

—Com et dius? —li va preguntar en Jean-Claude amb un lleu accent francès però amb un català excel·lent.

En Llätzer, sobtat, va respondre, i el mariner francès va apuntar el seu nom just a sota del d'en Jean-Claude.

Quan va acabar els va donar la mà i els va dir alguna cosa als dos. Com que parlava en francès, l'únic que ho va entendre va ser en Jean-Claude, que es va girar per parlar amb en Llätzer mentre el mariner francès tornava a estar absort entre els seus documents.

—Crec que no ens hem presentat com cal. Em dic Jean-Claude. En Llätzer se'l va quedar mirant.

—Encantat —li va respondre el nostre protagonista mentre encaixaven les mans.

—He vist que tenies problemes amb el francès. No pateixis. Ja estem tots dos inscrits com a tripulants de la nau. Salpem demà a trenc d'alba.

Dit això, tots dos es van allunyar.

En Llätzer va tornar a casa seva. Dintre d'un sac va arrebregar totes les coses que va considerar útils. D'un calaix va treure una pipa i una bossa de tabac. Es va asseure en una cadira i va començar a fumar. Meditava. Es preguntava si el que de debò volia era deixar la seva vida enrere per pujar en un vaixell que no sabia ni on anava ni per què hi anava. Li era igual? El fum de la pipa va inundar l'habitació. L'únic al·licient que tenia per tirar endavant era marxar ben lluny i començar de zero.

La nit es va fer curta. Quan es va aixecar, se sentia cansat. Va agafar el sac, la pipa i el tabac, i va marxar cap al port.

Allà una munió d'homes ajudaven a carregar les últimes mercaderies i provisions per al viatge. Entre ells hi havia en Jean-Claude, que pujava al mercant des d'una barca de rem amb altres homes.

En Llätzer, des de la sorra, va carregar una altra barca amb caixes, va deixar el seu sac a dintre i va ajudar a empènyer l'embarcació per la sorra fins a l'aigua. Just abans que entrés al mar, va saltar-hi a dintre i va agafar un dels remes. Allà dintre, set homes molt diferents entre ells remaven amb una coordinació maldestra cap a l'enorme mercant. El cel estava cobert de núvols i la llum era freda i trista. Les onades picaven contra la barca i esquitxaven els mariners que hi havia a dins.

Un cop tota la tripulació va ser a coberta i les mercaderies van estar carregades a la bodega, el capità, enfilat sobre unes caixes, va començar a parlar en francès.

El cel s'estava obrint i bufava una brisa amb aroma de sal. En Llätzer admirava com treien l'enorme àncora de dins de l'aigua. I aleshores el capità, amb un crit, va donar l'ordre d'obrir la vela major i el vaixell es va començar a moure. Navegaven!

En Llätzer va girar el cap per contemplar Barcelona per última vegada, que es feia petita darrere seu. La brisa li acaronava la cara. Tornava a sentir-se viu.

Segon Premi Grup D
Lucía Cerván Campo
Sant Andreu de Llavaneres

LA MARE TREBALLA

L'olor d'herbicida em recorda aquelles tardes quan jo tenia tan sols quatre anys, en les quals la mare em deixava a casa dels avis per poder anar a treballar. Sempre era el mateix: la mare s'acomiadava de mi amb dos petons i em recordava que m'havia de portar bé, que al vespre tornaria per recollir-me.

Tot seguit, l'àvia començava a cuidar cada detall del seu petit jardí i m'enviava, de mala manera, a l'habitació amb l'avi perquè no li fes nosa per allà.

L'àvia Cristina era una figura imponent, les seves arrugues reflectien els anys d'experiència i el pes de les preocupacions acumulades. La boca, sovint plegada en un gest de desaprovació, emetia queixes i murmuris constants.

Per contra, l'avi —o en Miquel, com ell m'obligava a anomenar-lo—, era aparentment un vell simpàtic amb una mirada capaç de transmetre confort només amb un gest. La seva paciència infinita semblava no tenir límits, posseïa una gran capacitat d'acceptació, la qual cosa feia que fos com un far enmig de la tempesta que regnava en aquella casa.

Van anar passant les setmanes i aquella estona, que en un inici trobava aterridora, va convertir-se en el meu moment preferit en el qual jugava durant hores amb en Miquel. Els divendres, l'avi preparava una gimcana per casa, amagant diverses joguines per tot arreu. Jugàvem incansablement fins que l'àvia Cristina ens feia un crit als dos i en Miquel, com un nen petit que feia dolenteries, li deia que hauria de provar de riure una estona que ja no recordava l'última vegada que l'havia vist contenta.

Van passar els mesos i, de sobte, l'àvia va emmalaltir greument. En qüestió de setmanes, una malaltia fulminant la va matar.

Llavors, vaig començar a passar encara més hores a casa seva, ja que la mare va canviar de feina i acabava de treballar gairebé a mitjanit. Com que jo era molt petita i no entenia completament la situació, pensava que la mort d'aquella bruixa havia estat una

benedicció, ja que això em permetia jugar més estona amb en Miquel.

Tanmateix, un dia qualsevol, vaig arribar a casa seva i em vaig trobar en Miquel assegut al llit amb els ulls plorosos i amb una expressió inusual en ell. Em va explicar que estava molt trist, que trobava molt a faltar l'àvia i que necessitava la meva ajuda per animar-se jugant a un joc diferent. Jo, sense dubtar-ho, vaig assentir amb el meu petit cap i vaig seure a la seva falda. Llavors, vaig veure com aquelles llàgrimes se li esborraven ràpidament de la cara, gairebé com si s'haguessin evaporat en aquell instant.

Seguidament, em demanà que em tragués la samarreta i els pantalons que m'havia posat la mare aquell matí. Després, va començar a treure'm la resta de la roba tocant-me amb aquelles mans brutes i congelades. Jo vaig remugar, sobrepassada per aquella situació. Aleshores, ell també es va començar a despullar i em va forçar a tocar-lo suaument. Vam "jugar" durant hores fins que ell es va adormir al meu costat. En aquell instant, vaig caure en què per primera vegada en molt de temps, el joc no havia estat divertit.

Finalment, va venir la meva mare a buscar-me i vam marxar a casa.

Recordo arribar a casa amb la mare i amagar-me sota coixins per ocultar el meu cos; desitjava desaparèixer. No entenia què havia passat i ni tan sols si tornaria a ocórrer. Per moments, em vaig convèncer que la culpa era meva, que sentir-me així era de persona egoista donat que ell sempre feia de tot per mi i només m'havia demanat jugar a aquell joc per animar-se, no m'havia proposat res dolent. Jo era la boja.

Aquell joc, a mesura que en Miquel trobava menys a faltar l'àvia Cristina, va tornar-se una tradició. Cada dia era el mateix, però, a poc a poc, va anar canviant encara més l'actitud d'en Miquel. Aquella mirada acollidora va transformar-se en una mirada viciosa, perversa i degenerada. Jo ocultava aquells fets amb totes les meves forces, ja que tot i que només volia animar en Miquel, sentia que tot allò no era normal.

Vaig aguantar i aguantar pensant que allò que em feia estava justificat d'alguna manera, però gradualment, aquella simpatia característica d'en Miquel es va convertir en violència.

Un divendres de primavera, la mare em va deixar a casa seva, com de costum. Aleshores, en Miquel va demanar-me jugar una vegada més, però jo m'hi vaig negar. La nit anterior no havia dormit gens per culpa d'una grip terrible.

De sobte, l'expressió facial d'en Miquel va canviar brutalment, va respirar fondo i em va agafar de les cames per portar-me fins al dormitori. Agressivament, va començar a desvestir-me fins deixar-me completament nua. Em va començar a cridar, repetint-me que jo era molt petita per decidir quan "jugar" amb ell, i que si no accedia a "jugar" una estona era una mala persona. Mentrestant, jo plorava i li suplicava que parés, que em feia mal. Recordo que per un moment vaig creure veure la silueta de l'àvia Cristina a la porta de l'habitació amb un rostre de compassió que no havia vist mai en ella quan encara era viva.

Després d'aquell dia ja no vaig tornar a ser la mateixa, la imatge que tenia d'en Miquel va canviar per complet. Em vaig sentir enganyada durant molt de temps.

A les nits, quan ja era a casa, sovint prenia d'amagat el rosari que la mare havia heretat de l'àvia Cristina i resava entre llàgrimes perquè en Miquel emmalaltís i morís algun dia.

Les setmanes, mesos i anys van passar i cada cop jo era més conscient de la situació i de la veritat d'en Miquel. Per això mateix, ell se sentia moltes vegades amenaçat, ja que sabia que tard o d'hora em rebel·laria contra ell o ho explicaria a algú.

Tot va seguir igual fins que un dia, després d'haver estat jugant com de costum, ell es va adormir com normalment, i jo, finalment, vaig omplir-me de valor. Decidida, vaig trobar l'herbicida mig obert de l'última vegada que l'àvia l'havia utilitzat. Vaig omplir un got amb aquella substància i vaig deixar el got a la tauleta de nit d'en Miquel esperant poder exterminar-lo definitivament com una d'aquelles males herbes que creixien al petit jardí de l'àvia. Poc després, ell es va llevar i va fer-ne un glop. Immediatament, en Miquel va caure rendit al llit i llavors vaig saber que per fi era lliure, el joc havia acabat.

Accèssit Grup D
Carla Dellunde Maldonado
Malgrat de Mar

LA BURLA DE LA VIDA

Cada dia igual, cada nit igual. Tot es tornava una repetició, una seqüència monòtona d'esdeveniments que ja coneixia de memòria. Estic cansat. Cansat de la rutina, de fer sempre el mateix. Cansat del que soc, de les meves accions. Cansat de sentir-me sempre igual, igual de buit i incomplet.

Cada nit estava drogat. No anava a casa perquè ja sabia que m'esperava si la meva mare i el meu padrastre em veien en aquell estat. Així que simplement em quedava al carrer, assegut a terra en un carreró il·luminat per un fanal, una càlida llum feble i ataronjada. Era un solitari carreró llarg i ample que estava enmig de les penombres de la ciutat, que ara era el meu refugi, un lloc per alliberar-me de les pesades cadenes de ferro que em lligaven a la realitat.

No em puc creure que tot comencés fa sis mesos. Sembla com si fos ahir quan vaig fer la meva primera calada, la meva primera pastilla. Sembla com si fos ahir la meva primera vegada sentint-me viu. Cada calada, cada pastilla, simplement es tornaven una més, perdent la seva importància individual i sense ser mai suficients. Cada nit drogat significava una nit de llibertat, però alhora una llibertat que m'estava tancant en un cicle sense fi, cada vegada allunyant-me més de mi mateix.

Havia sentit mil vegades els avisos sobre els perills de les drogues. Sempre m'havien dit que les drogues eren dolentes per a mi, sempre m'havien dit que mai les provés, que mai m'hi acostés. Però com resistir-se a la seva crida? És com un cant de sirena, sents com et criden i tu simplement t'hi acostes hipnotitzat, sense adonar-te'n. Però com t'hi pots resistir quan et fan sentir?

Estic assegut a terra, amb l'esquena i el cap recolzats a la paret freda i humida del carreró. Tot i que els meus ulls estan oberts, no semblen reconèixer l'entorn que els envolta; llisquen per l'ambient sense enfocar res en particular. Un somriure beneït adorna el meu rostre, és una expressió que no troba explicació, un somriure que sembla brotar d'algun racó ocult del meu ésser.

La meua respiració segueix un ritme profund i lent. El meu cos se sent lleuger, noto que en qualsevol moment puc començar a flotar, a flotar lluny d'aquí, lluny d'aquest carreró i d'aquesta ciutat. Els meus cinc sentits estan en una sobrecàrrega, aclaparats, tractant de processar tots els efectes de les drogues, però d'alguna manera aquesta sobrestimulació és meravellosa.

Quan els meus ulls aconseguen enfocar, puc veure davant meu un nen d'uns sis anys agafat de la mà de la seva mare que se'm fan familiars. Un nen de cabells negres, amb uns ulls verds rodons espectaculars, plens de vida i innocència pura; la mare amb els cabells llisos castanys, i amb uns ulls marrons foscos i profunds. Per alguna raó, sento un nus a l'estómac en observar-los. El nen m'està mirant atentament amb preocupació i curiositat, mentre que la mare m'està jutjant amb la mirada, i mostra desaprovació i decepció. Jo em quedo mirant el nen amb nostàlgia, amb els ulls plens de simpatia i afecte.

—Mare, què li passa a aquest noi? —el nen pregunta confós.

—Res, fill, només ignora'l i no t'hi apropis, entesos? —la mare li respon.

—Però mare, necessita ajuda —el nen li replica a la mare, gairebé enfadat amb ella pel que ha dit i notant el caràcter crític. La mare només el mira amenaçadorament perquè no digui res més i el nen sembla intimidat per això.

—Ho sento... —em xiuxieja el nen, mirant-me amb llàstima. La mare només sospira cansada.

—Fill, recordes el que sempre et dic? —la mare li diu amb simpatia i amb paciència mentre s'agenolla per estar al seu nivell—. No t'has d'involucrar amb gent en aquest estat. Recordes què li passava al pare quan estava així? De vegades les persones no volen ser ajudades. Necessites cuidar-te tu mateix primer, entesos? —li aconsella la mare amb un to amorós però ferm. El nen només assenteix amb cara trista.

—Només promet-me que mai seràs com el teu pare, que tu sí que cuidaràs la teua salut —li diu la mare una altra vegada, veient la tristesa del nen. No vaig poder evitar notar una mica de desesperació i preocupació en el seu to de veu.

—No seré com ell, t'ho prometo —diu el nen amb innocència i fermesa.

Se'm forma un nus a la gola i el meu cor s'encongeix davant la bondat del nen. És sorprenent la facilitat amb què el nen expressa la seva preocupació, la determinació que mostra i la tristesa que

deixa veure als demés. És increïble la facilitat amb què demostra el que sent. Un sentiment de culpa m'envaeix. No vaig aconseguir complir la meua promesa. Si aquest nen em pogués veure ara... quina decepció s'enduria. I que decebut que estic ara amb mi mateix. És clar que me'n recordo de totes aquelles xerrades i consells, com podria oblidar-ho? Tot i que era petit per entendre el que li passava al meu pare, sabia que no era bo i sabia que quan em fes més gran ho entendria, això em deia la meua mare. I és clar que ara ho entenc, entenc de què anava tot el tema, però suposo que no només vaig entendre que les drogues eren dolentes, sinó que també vaig acabar entenent el meu pare i per què venia drogat a casa cada nit. Jo també l'entenc a ell, i quina incoherència per part meua si ara el culpés per fer-ho.

M'incorporo i em quedo de genolls, just davant del nen, i l'observo de prop. El meu braç s'aixeca lentament i la meua mà l'intenta tocar amb compte, però quan la punta dels meus dits freguen la galta del nen, aquest s'esfuma, igual que la seva mare. No puc evitar tenir llàgrimes als ulls. Pobre nen, què li he fet?... En quin moment li he fet tant de mal?... En quin moment aquell nen tan bondadós va desaparèixer? Hauria de ser jo qui li demanés disculpes. Em comencen a pesar les parpelles, no puc evitar tancar-les i em quedo totalment adormit, o inconscient, per les drogues.

Un raig de sol m'il·lumina la cara i m'encega durant uns instants. Desperto en aquest carreró cada albada, els fanals ja apagats. Els calents raigs de sol es posen al meu cos fred d'una forma càlida i reconfortant, com si volguessin recordar-me que la vida ha de continuar. Els meus sentits comencen a funcionar una altra vegada com cal, els meus ulls es comencen a adaptar a la llum del sol matutí, a poc a poc començo a escoltar els sons distants dels cotxes. El meu cos està adolorit d'estar a terra hores i hores. Els dolors punxants al meu cap semblen estar castigant-me per haver-me drogat ahir a la nit. Fins i tot el meu estómac està ressentit per les pastilles ingerides i em provoca nàusees.

La veritat, odio despertar-me així. Despertar sense saber on ets, què vas fer, qui ets, com et dius; tot és tan incompreensible. Has de recordar la teua identitat i la teua vida mentre estàs mirant el no-res, els teus ulls intentant enfocar un lloc concret per ubicar-se. I és quan t'adones que has tornat a la teua sobrietat. Tornes a la realitat. Tornes a estar buit, tornes a estar incomplet. Hi ha aquest malestar al teu cos, sense saber què sents perquè no sents res, cosa que és confusa, però al final t'hi acostumes i aprens a viure acceptant que no et mereixes el luxe de sentir.

És com si hi hagués dos “jo”. El sobri i el drogat, dues persones totalment diferents. Una de viva i una de morta. Una de buida i una altra de completa. Se sorprendrien si els digués que la persona viva i completa és la drogada? De debò que se sorprendrien? Cada calada, cada pastilla, són com petites dosis de vida per al meu cos i per a la meva ment. Aleshores, que hipòcrites que són les drogues, no? Fent-te sentir viu mentre et van matant a poc a poc. O l'únic hipòcrita aquí soc jo?

És dur haver d'aixecar-te tu sol, aixecar-te per després perdre l'equilibri i caure de cul a terra una altra vegada mentre vomites tot allò ingerit la nit anterior. Un cop dret, recolzant-me a la paret per tenir un punt de suport, busco el coratge per fer el meu primer pas cap endavant per mi mateix. Quan el meu cos torna a activar-se i a coordinar-se, busco valentia i surto d'aquell carreró per afrontar i viure la meva vida una altra vegada.

El camí cap a casa em fa recuperar del tot la meva consciència i els meus records. No sé quina hora és, però ja hi ha cotxes circulant per la carretera i hi ha algunes persones pel carrer, fent la seva vida, cadascuna immersa en la seva rutina. Jo segueixo caminant amb el cap cot, amb passos pesants, estic segur que encara trontollo una mica i no vull saber com llueixo ara mateix. Noto la mirada d'algunes persones en mi, però m'és indiferent, suposo que es deuen preguntar què hi fa un adolescent passejant pel carrer tan aviat, com és que no està dormint encara al seu llit o preparant-se per anar a classe, preparant-se per al seu futur.

És increïble com la vida no para, com està en moviment constant. La vida flueix, segueix la seva marxa i òbviament no es paràrà a esperar-te, ella és així d'egoista i cruel. Si aconsegueixes seguir el seu ritme, fantàstic, pots viure amb normalitat. Però què passa si no pots? Comences a quedar-te estancat, atrapat. La vida no esperarà que et recuperis, que et posis dret un altre cop i que aconseguixis remuntar tot aquest temps que has estat parat, ella ja serà tan lluny que ni tan sols la podràs veure, i fins i tot a vegades podràs sentir com si s'estigués burlant de tu des de la llunyania per no ser capaç de continuar endavant com els altres.

La vida flueix d'una manera determinada. Si t'hi pots adaptar, meravellós, estàs vivint la vida. Però, què passa si no t'agrada la manera com la vida flueix i no et pots adaptar? Què succeeix si no pots fluir amb la vida? Què passa si no pots seguir els seus estàndards per viure-la? Et quedaràs al mateix lloc parat, sense avançar, mentre la vida i tothom al teu voltant va deu passos per endavant? Això és just? No, però com sempre diuen, la vida és

injusta. Així que aprèn a adaptar-te, aprèn a avançar encara que no sàpigues on anar. Suposo que d'això tracta la vida, no? D'adaptar-se i evolucionar, d'avançar al ritme correcte, perquè igual que hi ha gent que es queda travada enrere, hi ha gent que va massa ràpid només per adonar-se que no hi havia cap pressa quan miren enrere. I tant els estancats com els precipitats, tard o d'hora, se sentiran insatisfets amb la seva manera de viure.

Suposo que això és el que la vida m'està intentant fer recordar cada vegada que surt el sol. Que ella continuarà transcorrent, igual que tothom. Els raigs del sol m'avisen que he de continuar vivint el meu dia, que no em puc quedar permanentment drogat en una nit. Així que soc aquí, vivint sense rumb, vivint sabent que m'estic quedant enrere, sabent que ningú m'esperarà, vivint d'una manera que no correspon amb la fluïdesa de la vida, per tant, vivint d'una manera que no hauria de viure.

Un cop davant la porta de casa meva, em quedo quiet allà mirant-la. Per alguna raó, noto que tot és estrany, irreal. Em noto distant de mi mateix i distant de la realitat. Just quan soc a punt d'obrir la porta, el meu padastre surt i xoca amb mi, em demana disculpes i se'n va amb molta pressa, segurament a la feina. Jo entro a casa i veig la meva mare al passadís, creuem mirades, la seva mirada d'indiferència d'ulls marrons foscos i la meva mirada freda d'ulls verds, ens diem bon dia i ella em dona l'esquena, deixant-me veure els seus cabells llargs, llisos i castanys, i se'n va cap a la cuina. Ni una sola pregunta d'on he estat tota la nit, segurament no s'han adonat que no era a casa fins ara, encara que gairebé millor així, no he d'inventar excuses.

Pujo a la meva habitació i miro l'hora. Dono gràcies que encara tinc temps de preparar-me amb calma per anar a l'institut, el meu cos segueix sentint-se pesat i encara m'és difícil mantenir-me dret sense trontollar una mica, la pressa és el que menys necessito ara mateix. Després de vestir-me amb roba neta, em dirigeixo al bany i observo detalladament el meu reflex al mirall. La meva pell està més pàl·lida del que és habitual, els meus cabells negres estan exageradament despentinats. Unes grans ulleres de color morat fosc adornen els meus ulls —encara vermells— i les meves pupil·les encara estan una mica dilatades. La meva mirada igual de freda i buida. No puc evitar recordar-me del meu pare, i no paro de preguntar-me si la meva mare, en mirar-me, també ho fa; al cap i a la fi, el meu pare i jo no som tan diferents com em pensava, tinc els seus mateixos ulls, els mateixos cabells, la seva mateixa mirada i la mateixa actitud.

Suposo que cada pare té la seva manera d'estimar el seu fill. Alguns ho fan bé, fent que els seus fills mai no dubtin de l'amor que el seu pare té cap a ells. Potser a alguns altres se'ls compliquen les coses però aconsegueixen complir el seu objectiu, demostrar amor als seus fills. Però d'altres simplement... no ho aconsegueixen, fallen en l'intent, si és que algun cop ho han provat. Un cop vaig llegir una frase que sempre ha estat en el meu cap des de llavors: "Només perquè no et mostressin amor de la manera que tu volies, no vol dir que no t'estimessin". Però igualment, que m'estimessin no vol dir que em sentís estimat.

Aleshores, quina manera d'estimar-me tenia el meu pare? Crec que porto tota la meua vida buscant qualsevol senyal que indiqui que el meu pare m'estimava, encara que significués que aquest amor es trobava molt al fons del seu apàtic cor, això ja m'era suficient. Però mai vaig trobar cap senyal, mai vaig trobar cap rastre del seu amor. Així que ara en mirar el meu reflex al mirall, aquest reflex que em recorda a ell, penso si deu ser aquesta la seva forma d'estimar-me? Intentant que em recordi d'ell cada vegada que em vegi al mirall? Intentant fer-me recordar que alguna vegada vaig tenir un pare? Això és tot el que tinc d'ell? Un simple reflex?

Un cop passat el llarg dia i quan la nit ha caigut una altra vegada, torno a ser en aquest carreró, amb aquesta càlida llum ataronjada del fanal, tan feble com jo. Però digueu-me, soc culpable per voler sentir? Per voler tornar a sentir alguna cosa i així sentir-me viu? Soc culpable per utilitzar aquest mètode només per fugir de la realitat i dels meus problemes? Les drogues són l'única cosa que em serveix, és l'única cosa que he conegut i amb la qual m'he familiaritzat des de petit. Sé que només perquè el meu pare es drogués i jo el veïés cada nit no justifica els meus actes ni me'n fa menys responsable, però almenys els explica. Sempre m'han dit que tot el que som depèn molt de la nostra educació, perquè aquells són els anys en què som com esponges que ho absorbeixen tot.

No em malinterpreteu, soc plenament conscient de la gravetat de la meua situació, de com n'és de patètica, i sé que això no és el correcte. Sé perfectament tots els problemes que m'estan causant aquestes drogues, tant físicament com mental i emocional. No és que no compregui les conseqüències dels meus actes, és que ja em trobo massa enfonsat en aquest abisme, tot és massa fosc per veure una sortida. He tocat fons, però almenys sé que ja no em puc enfonsar més. Ja fa temps que vaig perdre tota esperança en mi mateix. Així que simplement he après a viure en aquesta foscor,

he après a estimar-la i hi he trobat consol; després de tot, aquesta foscor que m'envolta m'està embolicant en una càlida abraçada mentre em fa sentir veritablement —però estúpidament— viu.

Encara que tot això no és el que la gent del meu voltant veu, ells només veuen un adolescent imprudent, descuidat, que està perdut en la vida, assegut sol al terra d'aquest carreró. Ràpidament etiqueten aquesta escena com lamentable i patètica, jutjant-lo sense aturar-se a pensar les raons d'aquest jove per acabar així. Encara que igualment, crec que per molt que n'expliqués els motius, seguirien sense entendre'm, perquè ells tenen tan clar que les drogues són una cosa tan perjudicial que mai no es plantejarien entrar en aquest món i ho veuen com una barbaritat. I me n'alegro que pensin així, de veritat, només demano una mica més de compassió i menys crítica. Si tan sols estiguessin en la meva situació, si tan sols sentissin el buit que sento cada dia i com les drogues em fan sentir viu i complet una altra vegada... Si tan sols sentissin el que jo sento, em seguirien jutjant?

Els meus ulls vermellosos estan mirant-ho tot però sense enfocar ni processar les figures que tinc al meu voltant. Tinc un somriure despreocupat a la cara, somric per res en concret, em sento lliure. La meva ment està dispersa i limitada, sense poder pensar més enllà del que és trivial. En aquest moment em pregunto, soc viu o només estic drogat una altra vegada?

Primer Premi Grup E
Ian Chico Rodríguez
Canet de Mar

AQUELL QUE TRENARÀ EL CICLE INTERMINABLE DE L'ODI

En Khaled jugava amb un petit mirall circular decorat amb una muntura de fusta clara. Hi havia dibuixades unes sanefes hipnòtiques que donaven una sensació de profunditat a tot allò que s'hi reflectia. Els rajos ataronjats de la posta entraven per la finestreta de la seva habitació, orientada al mar, i banyaven la costa de la ciutat de Gaza. Les llums càlides ballaven alegres mentre il·luminaven la paret, interrompudes per una de més blanca que es movia dibuixant patrons sobre la pedra esquerdada de l'habitació. Amb agilitat, en Khaled movia el mirall per dibuixar amb el reflex una nova figura que s'havia imaginat. Malgrat l'ínfim moment en què aquesta llum il·luminava cada traç del dibuix, la forma es quedava gravada en la seva ment com si fos un paper i la llum un carbonet. Un bou amb ales? O potser un gat amb forma de serp? No ho havia decidit encara.

Mentre seguia perfilant el seu dibuix imaginari, en Khaled va sentir el soroll del timbre de la porta del carrer. Es va aixecar de cop, deixant el mirall amb cura sobre la tauleta, i va baixar descalç a correu les escales que separaven el pis de les habitacions amb el pis de baix, on hi havia l'entrada, la cuina i el menjador. Quan es trobava a mig recorregut, vigilant de no caure per les irregularitats dels esglaons, la seva àvia va treure el cap pel marc de la seva habitació.

—Pregunta qui és primer —va intentar cridar, amb la veu ronca per l'edat.

—Sí, *yadda* —va respondre en Khaled quan d'un salt, superant tres esglaons, es va plantar al final de les escales. La seva àvia havia viscut la “Nakba” feia uns setanta anys, quan era molt petita. La guerra de llavors li va deixar cicatrius a l'ànima que encara no havia esborrat, i era molt desconfiada amb tothom qui no fos família. Pel que li havia explicat la seva mare, havia trigat gairebé cinc anys a acceptar el seu pare.

En Khaled va travessar ràpidament la cuina, evitant, amb la gracilitat que li proporcionava el seu escanyolit cos, el pam de la

fusta del terra que s'havia bufat per la humitat de la brisa salada del Mediterrani. No seria la primera vegada que s'havia tret estelles de les plantes nues dels peus. Un cop davant la porta, va preguntar per la identitat de l'ombra que s'apreciava a través del vidre opac. Tant de bo sigui la mare, va desitjar internament.

—Nosaltres, Khaled —va respondre amb autoritat una veu greu i ronca.

El nen es va afanyar a obrir. La llum ataronjada que retallava la silueta li conferia un aspecte encara més intimidant.

- Benvingut, *abb* —va saludar, inclinant el cap quan el seu pare va passar cap a dins.

Mentre deixava amb mostres evidents de cansament el seu maletí que portava a tot arreu, en Khaled es va girar cap a l'altra figura que estava tancant la porta, tapada per la gran estatura del seu pare. Era en Malih, el seu germà gran. Els seus pares li havien posat aquest nom, que significava “cara bonica”, perquè quan va néixer —feia ja vint-i-tres primaveres— deien que semblava un àngel de l'Alcorà. No obstant, semblava que a Al·là li agradaven les bromes: entre la cicatriu que li trencava l'harmonia de les celles i el nas mig torçat a conseqüència de les activitats en què estava ficat, poca cosa li quedava de cara bonica.

—Ja som aquí, germanet —va dir-li afablement, mentre li remenava el matoll de rínxols negres que portava com a cabells.

—Com ha anat avui a l'hospital? —va preguntar en Khaled, mentre maldava per col·locar-se millor els cabells. Era una tasca impossible, com solia dir la seva àvia mentre esbufegava amb una pinta a la mà sempre que hi havia reunió a la mesquita.

El seu pare treballava de metge i cirurgia a l'hospital Shifa, a només uns carrers de casa seva. Com a primogènit, en Malih seguia les passes del seu pare i portava un parell d'anys aprenent directament allà, com a ajudant. A causa dels atacs massius que hi va haver feia només cinc anys (en els quals no van quedar atrapats, ja que tota la família i altres representants del món hospitalari de Gaza es trobaven en una reunió a Egipte amb ONGs per acordar enviaments de subministraments), en Malih es va quedar sense poder entrar a la universitat, que havia quedat destrossada, així que el seu pare va decidir que aprendria vivint el dia a dia de l'hospital.

Com que necessitaven gent, ningú va posar-hi pegues. En canvi, la seva mare, juntament amb altres dones del barri, es dirigia cap a l'est, a les esplanades fora de la ciutat, buscant herbes i fruits medicinals amb els quals poder fer ungüents o xarops, ja

que escassejaven arran de l'alta demanda. A casa es quedaven en Khaled i la seva àvia, el primer massa petit (en tenia nou acabats de celebrar) i la segona massa vella per poder treballar. Tot i així, en Khaled s'esforçava per intentar aprendre tot allò que podia, i per això sempre preguntava al seu germà pel seu dia. A ell li semblava divertit explicar-li tot d'històries sagnants d'amputacions i ferides greus, sobretot per les cares que posava en Khaled, però a aquest sempre li agradava entreveure el somriure orgullós del seu pare.

—Normal, ja saps, alguns amb problemes respiratoris per la polseguera de la ciutat, d'altres desnodrits... —va fer una pausa, i en veu baixa li va dir a cau d'orella—. Li hem tret una bala de la cama a un noi que havia anat a la frontera...

En Khaled es va bellugar nerviós. Feia unes setmanes que el seu germà li portava notícies com aquella. Per a ell només era una manera d'espantar el seu germà petit, però en Khaled no era ruc, s'ensumava que alguna cosa s'estava gestant a la frontera. Va desviar la mirada cap al seu pare, que s'enfilava cap al pis de dalt a saludar la seva sogra. I més tenint en compte amb qui s'ajunta el meu pare..., va pensar. El soroll metàl·lic d'una clau el va distreure dels seus pensaments.

—*Mamá!* —va cridar en Khaled amb un somriure d'orella a orella. Es va llançar als braços de la seva mare, que li va retornar l'abraçada acompanyada d'una riallada.

Encara amb en Khaled enganxat, la seva mare li va fer dos petons a en Malih. En sentir l'enrenou, el seu pare va tornar a baixar i s'hi va apropar.

—Benvinguda, Aaliyah —va dir mentre abraçava la seva esposa.

—Ja he tornat, Haidar —va respondre-li ella. Si el seu pare era, com deia el seu nom, un lleó, amb la melena de rínxols que havia llegat a en Khaled, amb les espatlles altes, alt i fort com un armari, la seva mare era tot el contrari: menuda, delicada i bella com una flor—. Avui he trobat bastantes coses útils —va dir, tot ensenyant-li el contingut de la bossa que portava. Al seu pare se li van il·luminar els ulls.

—Que bé! Amb això podem ajudar el senyor Naim amb el seu reuma. Malih, ves a preparar la medicina tal com t'he ensenyat.

Fent rodolar els ulls, va agafar la bossa de les mans de la seva mare, i amb evidents gestos d'exasperació va seure a la cuina, davant d'un morter. Mentre els seus pares conversaven sobre el seu dia, la seva mare es va posar a fer el sopar, i en Khaled es va afanyar a ajudar-la. Quan ja va estar preparat van parar taula, i quan la seva àvia va baixar es van posar a sopar.

—El líder vol iniciar una nova operació la setmana que ve —va deixar anar el seu pare, quan ja estaven acabant. La seva mare va fer un llarg sospir mentre deixava la cullera mig carregada un altre cop dins del bol.

—Haidar... saps que sempre tenen repercussió, aquests actes—. Per la mirada de la seva mare, en Khaled va intuir que no es tractava d'una operació a l'hospital.

—Aquest cop és diferent, tenim més homes i millors... —va fer una ullada nerviosa a en Khaled—. Millors instruments.

—I ells són un país sencer que no ha estat castigat durant anys amb pobresa, fam, violència i massacres. A més, tenen impunitat total per fer el que vulguin aquí, o has vist tu gaires respostes internacionals d'aquells que es fan dir defensors dels drets humans? Que estem igual al 2023 del seu calendari que quan ens van prendre les terres fa vuitanta anys —va replicar amargament la seva mare.

—Hipòcrites —va mussitar en Malih.

—Doncs per això hem escollit Hamas. Perquè no hi ha cap altra forma. Aquí la violència s'ha de respondre amb violència. La sang amb la sang! —va dir el seu pare fent un cop de puny a la taula, deixant d'intentar amagar el que volia dir. En Khaled observava la discussió en silenci. Pel que havia sentit, a l'hospital no només s'hi curava gent. Si no, per què de tant en tant tornava en Malih amb el llavi partit o amb algun morat? Allà s'hi entrenaven soldats, o com els anomenava la seva mare, terroristes, fora de les mirades vigilants del país del costat, Israel.

—Portaràs el teu fill a una mort segura, i aquesta família amb Al·là, molt més d'hora del que tocaria —va escopir amb desdeny—. Aquells a qui anomenes els teus només són terroristes que porten la mort a dos pobles diferents.

—Prou, Aaliyah, no t'ho he dit per discutir-ho. D'aquí a uns dies vosaltres tres haureu de marxar lluny per si el pla no surt bé. En Malih i jo anirem a la frontera amb el grup —va sentenciar.

—Malih, de debò li faràs això a la teva mare? —va preguntar, amb llàgrimes als ulls fruit de la frustració i la perspectiva d'un futur cruel amb el seu fill.

—Sí, *mámá*, ho faig pel nostre poble, per la nostra llibertat. Tots som fills d'Al·là i hem de lluitar units. Vencerem, recuperarem el que és nostre, venjarem els que van caure i obrirem un camí a un futur millor, tal com va fer Mahoma —va dir, aixecant el cap amb fervor.

—Ja parles com ells —va dir negant amb el cap. Es va aixecar, tremolosa, i va tocar les espatlles de la seva mare i d'en Khaled.

—Som-hi, marxarem demà al matí.

Tots dos es van aixecar també, sense creuar mirades amb el seu pare ni amb el seu germà. Mentre la seva àvia i la seva mare van discutir en veu baixa, empaquetant allò que es volien emportar, van enviar en Khaled a dormir.

—Demà en parlarem, d'això, d'acord? —va dir dolçament la seva mare, i li va plantar un petó al mig del front—. Ara descansa tot el que puguis.

A en Khaled el van despertar els crits.

La lluna, en la seva fase de somriure prim, brillava alta, il·luminant pobrament l'habitació d'en Khaled, que compartia amb el seu germà. Aquest no hi era. El soroll que venia del pis de baix el va fer reaccionar. Encara estabornit pel son, va baixar-hi i es va trobar la seva mare feta un mar de llàgrimes, i el seu pare i el seu germà agafant motxilles, esperonats per una quarta persona que en Khaled no va reconèixer.

Quan el va veure, en Malih va deixar una bossa a terra, que va emetre un soroll metàl·lic que s'assemblava perillosament al dringar d'unes bales, i es va apropar.

—Khaled... —es va passar la llengua pels llavis. Es notava que estava extremadament nerviós—. Hem de marxar ja.

—Per què? —va preguntar, fregant-se els ulls amb el dors de la mà, intentant desempallegar-se de la somnolència.

—Tant se val. El que vull que sàpigues és que... —se li va trencar la veu. Va fer una inspiració tremolosa—, és que t'estimo. Si tot va bé, ens tornarem a veure —va aconseguir dir amb un somriure.

—Malih! —va cridar el seu pare—. Hem de sortir ara mateix.

El seu germà va assentir. Va remenar per última vegada els cabells d'en Khaled, li va oferir un somriure culpable a la seva mare i va marxar acompanyat del desconegut. Mentrestant, el seu pare va reunir-lo a ell i a la seva mare sota una abraçada gegant. Els sanglots de la seva mare feien que els braços musculats del seu pare pugessin i baixessin, com si fossin espasmes. Per primera vegada en Khaled va ser conscient de la situació. La seva família es trencava. Alguna cosa havia passat i s'havien avançat els plans. Les llàgrimes amenaçaven de sortir a dojo i el nus a la gola que notava va créixer tant que li va impedir articular paraula.

—Sigueu forts. Tots dos. Ens han descobert, algú se n'ha anat de la llengua i hem d'atacar aquesta nit. Segurament... segurament sortirà malament. No estem prou preparats encara, però el líder insisteix que és ara o mai. Ja no hi tenim res a perdre.

—La teva família —va mussitar la seva mare amb un fil de veu imperceptible que només va arribar a sentir en Khaled.

—Agafeu les vostres coses i marxeu d'aquí. Els altres també estan avisant les seves dones i fills. Us trobareu tots a l'est, a l'esplanada de l'antiga fàbrica. Amagueu-vos i espereu notícies.

Va fer una pausa i lentament va retirar l'abraçada. Va fer un petó sonor al front de la seva esposa i es va agenollar davant d'en Khaled.

—Ara ets l'home de la família. Has de cuidar la teva mare i la teva àvia, m'has entès? —va dir en un to d'urgència, gairebé desesperat. Va moure les mans nerviosos, mentre allisava la samarreta arrugada del nen—. Sigues fort, Khaled. Confio en tu i sé que te'n sortiràs. Ens tornarem a veure —va dir imitant les últimes paraules que li havia dit el seu germà. Com ell, no semblava gaire convençut. Va arregar l'últim sac que quedava, va fer una ullada final a la seva família, amb els ulls negats de llàgrimes, i sense mirar enrere va desaparèixer en la negror de la nit, com una metàfora cruel del que farien en només unes hores: anar directes a la gola del llop.

Van passar uns minuts, potser una hora sencera, en què ni en Khaled ni la seva mare es van poder moure del terra de la cuina. Ambdós abraçats, buscant un consol que no arribava en la presència de l'altre, intentant omplir el buit que els havia deixat als cors la marxa dels seus éssers estimats, mentre resaven paraules de protecció cap a aquells que es disposaven a sacrificar-se pel seu poble a un Déu que no es dignava ni a dirigir-los una paraula d'ànim.

Finalment, fent el cor fort, la seva mare es va aixecar. Amb una nova determinació, refugiant-se en el seu deure com a mare de protegir el seu fill, va agafar la mà d'en Khaled.

—Fill meu, ves a despertar l'àvia. Jo acabaré de preparar les bosses i marxarem en breu, d'acord? —. El somriure que van dibuixar els seus llavis contrastava amb els seus ulls vermells i inflats. En Khaled va assentir dèbilment.

Al cap de poc més d'una hora, estaven llestos per abandonar casa seva. No obstant, la seva àvia va seure a la seva cadira del menjador.

—Mare, què fas? —va interrogar-la la seva filla. Portava un vestit marró senzill, tota tapada de cap a peus, i una gran motxilla penjada a l'esquena. Al seu costat, en Khaled, amb el seu únic conjunt de roba apagada, li agafava la mà amb força.

—Jo em quedo aquí, *walad*, filla meva —va respondre—. Soc massa vella, i només us endarreriria— i amb un foc inesperat als ulls, va afegir—. A més, no penso abandonar la casa que va construir el teu pare amb les seves mans. Vendré cara la meva vida.

Incapaç d'anar en contra de l'esperit revifat de la seva mare, l'Aaliyah va assentir. La pressió d'un possible atac militar a la ciutat com a resposta als atemptats que estaven a punt de cometre a la frontera la notava com l'alè d'una bèstia al clatell. Sense res més que un breu comiat, va sortir arrossegant amb força en Khaled. El fred se'ls va ficar entre els plecs de la roba, però el sol ja despuntava per les muntanyes. Van prosseguir sinuosament pels carrerons fins que van veure la carretera que abandonava la ciutat cap a les esplanades deshabitades de l'est. Van caminar prop de dues hores més, i quan es va fer de dia definitivament, es trobaven davant de la fàbrica que els havia dit el pare d'en Khaled.

Allà va reconèixer l'Abdel i l'Ibrahim, dos amics seus que s'havien conegut mentre corrien per les runes dels edificis abandonats jugant a fet i amagar.

—Khaled, has vingut! —va exclamar alegre l'Abdel, mentre l'abraçava. Fent una ullada al seu darrere va arrufar les celles—. Només hi ha la teva mare?

En Khaled va assentir.

—El meu pare i el meu germà han marxat amb els líders.

—I una merda —va intervenir l'Ibrahim, visiblement enfadat—. El meu tiet m'ha dit que els líders s'han amagat a la ciutat perquè saben que anirà malament, i han enviat la resta com a carn de canó a morir en va.

—Calla —l'Abdel li va donar un cop de colze, potser massa fort, que va fer que l'Ibrahim fes una ganyota de dolor.

Eren quatre anys més grans que ell, i sempre s'havien sentit responsables, com si fossin els seus germans grans. De fet, per la diferència d'edat amb en Malih, els considerava dos més de la família.

—També hi han enviat els meus dos germans i els cosins de l'Ibrahim —va dir l'Abdel. Els seus ulls tenien les clares marques d'haver plorat no feia gaire. De fet, era un tret que compartien

la majoria de les persones que hi havia en aquell campament improvisat.

Les tres famílies es van reunir sota el mateix sostre mig enderrocat. La majoria eren nens i nenes amb les seves mares, i també alguns ancians massa vells pels interessos de Hamas. Mentre la mare d'en Khaled conversava amb els adults, els tres nens es van allunyar uns metres.

—Khaled, sabem que potser ets massa petit per a això, però has de ser fort. Ara mateix ets l'únic que li queda a la teva mare. Nosaltres t'ajudarem en tot —l'Ibrahim va fer un petit somriure—. Per alguna cosa som germans d'ànima, no?

El comentari va aconseguir arrencar un lleuger somriure de les comissures dels llavis d'en Khaled. Va assentir amb força.

—Potser us dec semblar petit, però també puc lluitar. No amb armes, ni amb els punys, però puc lluitar.

Es van quedar en silenci, contemplant el que podien observar de Gaza, la seva ciutat, on s'havien criat i conegut, i d'on haurien de marxar.

—Avui és un mal dia —l'Abdel va interrompre la calma tensa que imposava aquell silenci.

—Per què? —va preguntar estranyat en Khaled. Era un comentari més que evident tenint en compte la situació, així que el comentari el va sorprendre.

—És set d'octubre. No m'agrada el número set i no m'agrada l'octubre.

En Khaled i l'Ibrahim es van mirar incrèduls i no van poder evitar esclatar a riure. L'Abdel tenia aquelles coses, de qualsevol situació els en podia treure una rialla. Com quan el pare de l'Ibrahim tornava borratxo de la feina i ningú feia res per impedir la seva violència. Com quan el germà d'en Khaled li va donar aquella pallissa. Com quan es va morir la mare de l'Abdel.

No suportava els ambients tristos i tensos, i no deixava mai que els mals sentiments s'imposessin al grup. Era el salvavides que els mantenia gaudint d'una vida prou dura. Bé, potser de totes les situacions no. No de la que va ocórrer a continuació.

Tots tres ho van veure alhora. Una estela llampant que dibuixava una paràbola creuant el cel. Una llum enlluernadora quan va caure al mig de la ciutat. Un soroll eixordador quan els va arribar el so. El primer míssil havia arribat.

El caos es va apoderar de la fàbrica. Tots corrien d'una banda a l'altra, intentant arreplegar les seves pertinences i tocar el dos d'allà. La mare d'en Khaled el va anar a buscar.

—Khaled! Corre! Allunyem-nos de la... —les seves paraules van morir a la seva gola. Es va tapar la boca amb les mans—. No, no, no!

Per l'est, la seva única via d'escapament, una filera de tancs avançava a la llunyania cap a ells.

—Volen cercar la ciutat! —va cridar algú.

Prement amb força els llavis, la seva mare es debatia per trobar una manera de sortir d'allà.

—*Mámá*, hem de tornar a la ciutat —va concloure en Khaled. La seva mare va obrir la boca, però en Khaled no va deixar-li dir res—. Si ens quedem aquí ens mataran. Cap a ells no hi podem anar. Només ens queda tornar a la ciutat i amagar-nos. Hem de resar i esperar que Al·là guiï els míssils lluny de nosaltres. No tenim més esperança que aquesta—. La seva mare va reflexionar en silenci. Va observar la línia de tancs. Es va girar cap a la ciutat. Sortia una columna de fum negre del lloc on havia impactat la bomba. Va mirar-lo als ulls.

—D'acord, anirem cap allà. Hem d'arribar a l'hospital on treballava el teu pare. Allà hi ha una sala preparada on tenen queviures —es va dirigir als altres dos nens—. Vosaltres podeu venir amb nosaltres si voleu. Les vostres famílies han decidit quedar-se aquí, i no els he pogut convèncer del contrari. Si us quedeu aquí morireu, també —va suavitzar una mica el to—. Per molt dur que sigui, l'esperança és el motor de la vida i, per petita que sigui, és una espurna que encén el motor de la supervivència. Si veniu, ens trobarem al final del camí d'aquí a mitja hora.

Els dos nens es van mirar breument i van sortir corrents. Van trigar deu minuts. Els havien ofert la possibilitat de viure. No la deixarien escapar.

En el temps que van trigar a tornar al barri van caure cinc míssils més. L'olor de cremat els dilatava les fosses nasals, la pols s'havia aixecat com si fos boira, i el silenci al carrer era esglaiador. La gent havia desaparegut. O havia marxat, o s'havia amagat, o... havia mort.

Van passar pel que feia unes hores eren botigues, bars i places plenes de moviment. Ara se sentia el vent, furiós, com si volgués escombrar-ho tot d'una bafarada. L'escena era descoratjadora, però van animar-se a seguir endavant. La mare d'en Khaled anava al davant de tot, aturant-se a cada cantonada per donar un cop

d'ull dissimulat a l'entorn.

—No sabem quan poden arribar els soldats israelians —va justificar-se.

A mesura que avançaven en Khaled anava reconeixent coses. L'estàtua, d'on ja no sortia aigua, de la placeta al costat de la carnisseria. El balcó amb les reixes en forma de vinya. Fins i tot li va semblar divisar el gat tigrat que sempre prenia el sol sobre la pedra sortint de les escales. Cada cop s'apropaven més al seu barri, a casa seva. Hi seria, encara, la seva àvia? Hauria marxat, espantada per les detonacions?

Van arribar a una bifurcació. Cap a la dreta, només girant el carrer, es trobaria amb la seva llar. Seguint el camí de l'esquerra, l'hospital. Va mirar la seva mare, que li va retornar la mirada.

—Hi aniré jo. Quedeu-vos aquí, darrere el banc, i no us mogueu —els tres nois van assentir.

En Khaled sentia com el cor martellejava amb força contra el seu pit. No obstant, l'expectació li va caure de cop als peus: a la seva mare no li va donar temps ni de girar la cantonada. Va caure de genolls, amb les mans al rostre, i va sentir el seu crit de dolor. Fent cas omís de l'ordre, en Khaled va sortir corrents, seguit immediatament pels seus dos amics. Va veure el que tenia la seva mare sanglotant, casa seva en runes, destrossada completament, com les que hi havia hagut al costat. Va fer una passa endavant, però es va quedar glaçat. Un braç sobresortia de sota una pedra enorme. Al seu voltant, un esquitx de sang. Les emocions li van arribar de cop. Dolor, tristesa, ràbia. Va trontollar, marejat. L'Abdel li va posar una mà a l'esquena mentre l'Ibrahim ajudava la seva mare a posar-se dempeus.

—Hem de continuar —va dir amb un fil de veu. Es va apropar al seu fill i el va abraçar per darrere.

—Ella no havia fet res, no s'ho mereixia —va lamentar en Khaled, mentre s'eixugava les llàgrimes.

—Ningú s'ho mereix, fill meu, ningú. La guerra és injusta, només porta dolor —va sospirar profundament—. Per això vaig intentar convèncer el teu pare. Tot això és en va. Si combatem l'odi amb odi, odi és el que rebem. Hem d'aturar el cicle.

Amb aquestes paraules va girar cua, donant l'esquena al cadàver de la seva mare. Havia de mantenir amb vida l'únic que li quedava. Aquesta era la seva única missió. Costés el que costés, protegiria en Khaled de tot allò, no permetria que es tornés com el seu pare, ni com tots aquells joves com en Malih, abduïts en l'espiral de l'odi.

Van arribar a l'hospital a mitja tarda. Per a sorpresa seva, estava ple de gent. Els metges que hi quedaven anaven i venien amb presses, fent el que podien per aquells que estaven ferits, amb contusions i trencaments. Els van donar una habitació al soterrani, que compartien amb més gent a qui també havien destruït la casa. L'habitació dels queviures havia estat descoberta, i ja quedava la meitat de les provisions. En Khaled va devorar la petita porció que els van donar, amb la fam voraç de qui no ha menjat en dies. La seva mare, en canvi, rosegava amb desgana la seva barreta.

Les hores passaven, i amb elles arribaven informacions esporàdiques del que estava succeint. Algú havia portat una ràdio i havia sintonitzat una emissora israeliana. Aquells que sabien parlar hebreu traduïen el que podien.

—Els nostres han aconseguit matar-ne més de mil! —va cridar un dels traductors—. Es veu que els seus caps no van avisar la població civil de l'atac. Ja sabia jo que era bona idea fer-ho al més aviat possible per no donar-los temps a reaccionar!

La notícia va ser celebrada amb aclamacions i alegria. La mare d'en Khaled va negar amb el cap, decebuda. Com ja havia anticipat, l'alegria no els duraria gaire.

—Espereu —va intentar callar qui havia traduït la notícia per escoltar-ne de noves—. Han declarat l'emergència terrorista. El món internacional ha condemnat l'atac i Israel es disposa a fer una ofensiva total contra nosaltres. Diuen que els míssils d'avui només eren una prova. Que no descansaran fins a venjar els seus morts.

El missatge va caure com una gerra d'aigua freda. Quants havien mort aquell dia, pensant-se salvaguardats dins de casa seva, sense ser conscients del perquè de cop i volta els atacaven. I el traductor va tenir raó. Els següents dies van passar sota l'ofensiva constant dels israelians.

Les bombes queien. El terra tremolava. Cada dia venia més gent a l'hospital buscant la seguretat d'un lloc que no podia ser atacat. Seria inhumà fer-ho, atacar un espai ple de civils ferits, amb nens orfes dels combats que se succeïen a les fronteres, amb dones i ancians desesperats per cuidar els pocs que quedaven de les seves famílies. Ja no hi havia lloc per a tothom. L'Abdel i l'Ibrahim ajudaven com podien. S'arriscaven a sortir, aventurant-se per la ciutat destrossada a la recerca d'aliment. En Khaled acompanyava la seva mare a fer-se càrrec dels pacients que no podien ser atesos pels metges, intentant recordar tot el que el seu pare li havia explicat. La situació caòtica impedia que pensés gaire en el seu pare i el seu germà. La seva ment s'havia refugiat en la figura

de la seva mare. Era el pilar que el mantenia actiu, que impedia que s'ensorrés i acabés encongint en un racó.

La dinàmica va durar dues setmanes més. Tothom estava al límit, treballant gairebé automàticament. El setge feia efecte sobre l'estat físic i psicològic de la gent. La gana era l'enemic número u, per sobre fins i tot de la por. Era per això que molts abandonaven l'hospital per anar a buscar menjar més enllà de la zona que estava lliure de bombardeigs.

No obstant, tant de moviment els va jugar una mala passada.

Va passar mentre en Khaled i la seva mare embenaven un de tants braços trencats que havien vist els darrers dies. Un home armat va entrar a l'hospital, sagnant per una ferida oberta al crani.

—Són aquí! —va cridar—. Marxeu tots!

La planta baixa, on es trobaven, va quedar en silenci. L'home es va girar, amb el rifle apuntant cap a la porta. Tremolava. En veure com tothom se'l mirava atònit, va tornar a cridar.

—Correu! Creuen que els nostres líders són aquí, venen a mat...

No va acabar la frase. De cop, les portes es van obrir de bat a bat i van aparèixer set soldats vestits amb la roba militar característica, disparant a tort i a dret. L'home va caure desplomat a terra, després de rebre uns trets que van sacsejar-li tot el cos.

Ara sí, tothom corria. Cridant espavorida, la multitud intentava escapar, allunyant-se de la matança. Els soldats no es van immutar. Van disparar a tothom que es movia fins que els que quedaven es van estirar a terra. En Khaled s'amagava darrere d'una cortina. La seva mare el va agafar pel canell i el va arrossegar, sense fer soroll, cap a les escales que baixaven. Van sentir com un dels soldats aixecava la veu, i en un àrab maldestre va dir:

—Entregueu els vostres líders i tot això pararà —va fer una pausa per admirar la massacre que havia realitzat. Va dir alguna cosa intel·ligible a la resta de soldats, i aquests es van moure cap a les sortides per evitar que ningú escapés—. Qualsevol moviment sospitos serà castigat. No? Ningú vol dir res? —va riure. Va fer un altre senyal i tres soldats més van entrar a l'hospital. Van substituir els que custodiaven les portes, i aquests es van dispersar per buscar per tot l'edifici.

La mare d'en Khaled va instar-lo a baixar més ràpid les escales. Es van amagar en una sala. Va fer-lo entrar dins d'un armari, i li va posar roba per sobre per tapar-lo. Quan anava a tancar la porta, en Khaled la va mirar amb terror, mentre li agafava la màniga.

—I tu?

—Jo m'amagaré a un altre lloc —va aconseguir somriure—. Passi el que passi, sentis el que sentis, no surtis. Queda't aquí en silenci, m'has entès?

Amb llàgrimes als ulls, va assentir en silenci. Tot seguit, es va quedar a les fosques. La llum tènue de l'única làmpada que hi havia a l'habitació s'escolava per l'esclletxa entre les dues fulles de fusta de l'armari, però era insuficient. Va sentir com la seva mare movia un moble. I després silenci. En Khaled va perdre la noció del temps. La seva respiració era la seva única companyia i notava el batec del cor a les orelles. S'abraçava els genolls amb força, traient el cap de tant en tant de la roba que li havia col·locat per sobre la seva mare per poder respirar aire fresc. La quietud quedava interrompuda de tant en tant per trets aïllats que feien que es tensés, i en algun moment es va detonar una bomba que va causar un gran estrall.

Era incapaç de pensar en res. La por assaltava cada pensament que tenia i el tenia de desesperació. De sobte, la porta es va obrir amb un gemec. Va aguantar la respiració com va poder.

Un soldat va parlar en hebreu, i després va dir:

—Noi, porta les motxilles —va ordenar en àrab. Era el mateix soldat que havia parlat abans, a dalt. Semblava que era el que manava.

En Khaled va sentir més passes, eren uns cinc. Es va atrevir a obrir una mica l'obertura.

L'escena el va deixar parat. Era l'Abdel. El pobre noi, espantat, arrossegava com podia tres grans bosses que eren clarament dels soldats. Aquell matí, l'Ibrahim i ell havien sortit a buscar medicines a un hospital proper. Si l'Abdel era allà, potser l'Ibrahim també era viu.

Els quatre soldats parlaven en la seva llengua, rient mentre assenyalaven el pobre noi, arraulit a un costat.

Llavors, un dels soldats va fer un crit d'alegria.

—Però mira què tenim aquí! —va cridar en un àrab tosc un soldat. No, si us plau. El soldat tenia agafada pels cabells la seva mare, que es debatia en va per desfer-se de la mà que l'arrossegava per terra. El capità es mirava com els seus tres soldats feien gestos grollers. Es va aixecar i, mentre marxava, va dir:

—Feu el que vulgheu, però que no surti d'aquí, queda clar? —va tancar la porta.

—Ja ho has sentit, preciosa —se'n va riure un dels soldats.

En Khaled va encongir-se encara més dins l'armari. No podia sortir, era l'última promesa que li havia fet a la seva mare. Ella no voldria que sortís, perquè no serviria de res. Es va tapar les orelles fortament amb les mans. Però era impossible no sentir-ho.

Va sentir com la seva mare cridava i implorava.

Va sentir com li esquinçaven la roba.

Va sentir com un soldat deia:

—A mi em van més altres coses —i tot seguit, va sentir el clic metàl·lic d'una navalla.

Va sentir els crits de l'Abdel.

Va sentir com la fulla de la navalla tallava la seva carn.

Va sentir els seus crits punyents que retronaven per tota la sala.

Va sentir els gemecs dels altres soldats.

Va sentir sons fastigosos.

Va sentir-ho tot.

I va deixar de sentir res. Pels seus ulls corrien llàgrimes sense parar. Premia tan fort les mans contra les orelles que va notar com un líquid llefiscós li relliscava pel coll. En algun moment la sala es va quedar en silenci. En algun moment les llàgrimes van parar, ja no n'hi quedaven més.

En Khaled estava trencat, com si la seva ment estigués feta de vidre, esmicolada en trossets. Ja no era ell. Segurament mai ho tornaria a ser. Ja no sentia res. Segurament mai tornaria a sentir, a sentir alguna cosa diferent de l'escalfor que s'havia obert pas en el buit del seu cor. Odi. Un odi tan profund com el seu dolor. Havia escoltat com violaven la seva mare, com torturaven el seu amic. De mica en mica, l'escalfor va passar a ser una espurna, una espelma, una flama, i finalment un incendi. L'odi va desfer les peces trencades de la seva ment i el seu cor. I les va refer, les va ajuntar, i va forjar-se de nou. Ja no era en Khaled, el nen de nou anys que vivia feliç amb la seva família abraçant cada nit la seva mare, jugant amb els seus amics. Ara era en Khaled, una ànima corrupta, destrossada i que només la força de l'odi podia fer seguir funcionant.

Va sortir de l'armari. Ja no hi havia cap soldat. Amb uns ulls completament buits va observar-ho tot. S'ho va gravar als records. Sobre el cos utilitzat violentament i destrossat de la seva mare, que tenia els ulls oberts, sense brillantor, amb un halo vermell

envoltant els seus cabells, i sobre el cos obert del seu amic, amb els òrgans fora del pit i els ulls girats completament, evitant veure en mort allò que havia presenciat en vida, va jurar:

—Us venjaré. Costi el que costi, trigui el que trigui. Portaré pau al vostre descans.

Deu anys després, en Khaled movia un tros de mirall entre els dits. Feia uns anys havia tornat a la seva antiga casa i havia trobat el seu vell mirall, com ell, trencat. Ja no tenia sentiments d'afecte, però la metàfora entre el tros de mirall i ell, ambdós parts incompletes del que havien estat, va fer que l'agafés. Des de llavors sempre el portava a sobre.

No reflectia cap llum, ja que l'habitació on es trobava era sota terra. La porta es va obrir i va entrar un noi fornit, més gran que ell.

—Khaled, ens avisen que ja han arribat a la seu del govern —va informar l'Ibrahim.

L'Ibrahim va ser el primer que es va unir al grup terrorista que en Khaled havia format dos anys enrere, i era el seu home de confiança. En aquell moment eren a Jerusalem, la capital d'Israel, en el soterrani d'una casa a escassos centenars de metres de la Knéset, seu del poder legislatiu.

S'havien preparat durant un parell d'anys per a aquell moviment: la majoria dels líders internacionals s'hi reunien per celebrar una cimera per la pau mundial. Irònicament.

Estaven preparats per fer-ho esclatar tot pels aires. Els assassinarien, i amb ells, milers de persones que s'havien congregat pels voltants.

—Perfecte. Prepareu-vos —la seva veu havia canviat. S'havia tornat greu i imponent. Com ell mateix. L'entrenament li havia conferit bons músculs i, units al to inexpressiu del seu rostre, era tot un exemple de líder per als seus seguidors, la majoria nens en el moment de la desgràcia de feia deu anys.

L'Ibrahim va marxar a avisar els altres.

En Khaled es va quedar sol. Segurament avui moriria, però estava tranquil. Avui completaria la seva venjança. Havia investigat i havia descobert que l'esquadró que havia destruït l'hospital protegiria la seu durant la cimera. Quan es disposava a seguir l'Ibrahim, un pensament el va assaltar. Formava part de la petita esclatxa que quedava del seu antic jo enmig del mar d'odi que el posseïa, un odi que no havia disminuït quan va fer volar la fàbrica d'armament israelià, quan va torturar aquell soldat per descobrir informació

vital per al seu pla, ni quan va matar a sang freda una parella que havia vist duent a terme les seves activitats delictives. Però en totes aquelles ocasions, el mateix pensament li venia a la ment, per més que intentés evitar-lo: si combatem l'odi amb odi, odi és el que rebem. Hem d'aturar el cicle. La veu de la seva mare continuava present en ell.

Però en Khaled ja no podia escapar del cicle. S'hi havia llançat de cap i ara l'espiral d'aquest remolí era massa forta per escapar-ne. Tot i així, aquesta part d'ell continuava viva. I era innecessària per al que estava a punt de cometre. Així que va decidir extirpar-la.

Va agafar un bolígraf i un tros de paper de l'escriptori. Va tancar els ulls i va deixar que la seva antiga ment sortís a la superfície. No era més que un espectre, però tot i així va alçar el bolígraf i es va posar a escriure.

Amb traços precisos va relatar la seva història. La seva felicitat malgrat les circumstàncies. La seva família. Els seus amics. El bombardeig. L'hospital. El que havia sentit. La fragmentació de la seva psique. El que havia vist. El que havia fet.

A cada paraula, en Khaled notava com de mica en mica s'anava alliberant. Quan va posar el punt final, la seva part antiga havia desaparegut. S'havia separat definitivament. Ja no tindria cap remordiment, cap impediment pel que havia de fer. Va doblegar el paper com una carta i se'l va ficar a la butxaca.

Potser algun noi atemorit pel dolor que en Khaled causaria en poques hores l'agafaria del seu cadàver, maleint-lo per no poder ser ell qui el matés, sense que li importés el contingut d'aquell text. Deixaria sense venjança els milers d'ànimes que pensava destrossar. I l'odi fruit de les seves accions es dirigiria cap als seus, cap a aquells que eren el seu poble. I la història es repetiria indefinidament.

No, la carta no era per a aquell noi. Necessitava algú diferent. Algú fort i valent. Algú que no caigués en l'espiral. Necessitava algú que fes el que ell no havia pogut fer.

Va treure la carta un altre cop, i aquest cop la va dirigir a algú. Hi va escriure al dors.

Ara sí. Va deixar la carta sobre la taula, ben visible. Va sortir de l'habitació, deixant enrere el seu testimoni, la seva història, deixant enrere un noi anomenat Khaled, mort una nit de feia deu anys. Davant seu, en canvi, només hi havia negror, el seu destí.

Aquell dia una gota més cauria al got sense fi de l'odi. La gota seria ell, preparat per desaparèixer.

La carta deia:

De: Aquell que no ha pogut escapar de la venjança

Per a: Aquell que trencarà el cicle interminable de l'odi

Ell no seria qui aconseguiria posar fi a la cadena d'odi.

Però havia deixat preparada una carta. Una esperança. Un martell per trencar el got.

Estava segur que algú ho aconseguiria.

Fins llavors, el món continuaria submergit, a mercè de totes les emocions negatives i destructives, a l'espera de ser rescatat.

Segon Premi Grup E
Neus Fernández Benito
Argentina

LA LOTERIA

Era un dia com qualsevol altre per a en Toni Fulga Hernández. No obstant, aquell dia faria un gir inesperat a la seva vida. Es va aixecar com un rellotge al so de l'estrident alarma i es va rentar les dents abans de l'esmorzar, per assaborir sense mal alè l'esmorzar que li servia cada matí la seva mare. Torrades daurades amb mermelada i un cafè sol, negre, sense edulcorants. Però un fet significatiu semblava predir el curs dels esdeveniments que li canviarien el plàcid llenç quotidià. Una mosca va decidir ofegar-se al seu cafè just quan se l'estava acostant als llavis. Va mirar amb les celles arrufades aquell insecte que lluitava, desesperat, per salvar-se d'una mort segura. La seva comissura es va contraure amb repugnància i va intentar apartar-lo amb una cullereta. Tanmateix, la mosca només es va enfonsar més per deixar de moure's, de manera definitiva, diríem. Ni el maleït cafè es podia prendre tranquil. Tot i que va aconseguir amb esforç treure les restes cada vegada més desfigurades d'aquell pobre insecte, li va semblar que una poteta s'enfonsava en el negre profund. Va mirar el rellotge amb aprensió; era hora d'anar-se'n. Va haver de renunciar al seu cafè entre una reguera de paraules malsonants. S'havia aixecat amb el peu esquerre, i ara res podria solucionar-ho. Es va contemplar a la pàl·lida llum blanca i rutilant del bany, inspeccionant les seves faccions. Unes ulleres brutes amagaven els ulls negres i, encara que tenia la barba ben perfilada, li sortien llargs pèls hirsuts d'un nas prominent. Dents groguenques després d'anys de nicotina i unes entrades mal dissimulades amb un pentinat ple de gomina.

Després de tornar-se a rentar les dents, va agafar el maletí, es va ajustar bé la corbata i va emprendre el camí al metro, amb l'habitual caramel de regalèssia passejant de banda a banda de la boca. El va xarrupar amb avidesa, ansiós per poder complir almenys un dels seus rituals matutins. Va aconseguir travessar amb rapidesa les portes del metro i es va asseure a l'únic seient lliure que quedava. La seva comissura es va aixecar breument en gest de triomf. Una dona gran de cara arrugada que esperava a peu dret el va mirar expectant, però ell no va fer cap gest per moure's. Que hagués

arribat abans, la senyora. A ell l'esperava un dia de dura feina. Una noia descuidada que tenia al costat, amb la cara bruta per la tinta i plena de pírcings malgirbats, el va mirar amb repugnància i va deixar seure la vella. Ell va baixar després de quinze parades, i en pocs minuts ja pujava a l'ascensor de l'oficina. No va tenir temps de fumar la cigarreta habitual abans d'entrar i, en conseqüència, va començar a tamborinar amb impaciència el peu. En sortir per les portes de metall va veure un petit comitè congregat al voltant de la Mònica, la de Recursos Humans.

—No digueu res a la Jacinta, però s'ha operat els llavis i veureu que els té una mica diferents. Cap comentari sobre això si no voleu ferir els seus sentiments—. Tots els treballadors van assentir amb uniformitat.

En Toni es va dirigir al taulell i va donar una ullada als nous llavis de la Jacinta, la secretària del seu departament d'assegurances. Abans els tenia plans i petits, semblants a un anacard. Ara semblaven dues maduixes carneses que, tot i això, quedaven una mica estranyes, emmarcades per uns ulls petits i unes galtes quadrades. El somriure d'en Toni es va dibuixar amb perfídia.

—Bon dia, Jacinta. Et veig diferent avui —va dir animadament amb el seu somriure més seductor.

—Ah, sí? —va contestar ella, una mica sufocada. Els colors li van començar a pujar per la cara, cosa que en Toni va assaborir lentament.

—Sí. Et veig els llavis una mica inflats. Potser hauries de trucar al metge, les reaccions al·lèrgiques poden ser greus si no es tracten a temps —va continuar ell amb aquest genuí somriure, cada cop més esmolat. Els seus ulls negres van mostrar amb fredor una llampada de frenesí.

—Ah... d'acord —va dir ella. Es va aclarir la gola i li van brillar els ulls, símbol de les llàgrimes que volia ofegar—. Ho miraré, gràcies —va xiuxiuejar amb veu fina, trencadissa.

—De res. Cuida't —va contestar de retruc. En Toni va marxar cap al seu cubicle, i aquesta vegada el somriure que li va brillar va ser sincer. Tot i no tenir cafè ni cigarreta, ara se sentia millor.

Quan es va asseure a la seva taula, ordenada de manera impecable, se li va acostar el Pol, el seu company de departament.

—Avui per fi sabrem si ens ha tocat alguna cosa a la *porra* de Nadal. A veure si em puc comprar un bon pernil, ja que l'empresa no ens fa cistella. Quins xoriços més *pesseteros* —va dir.

—Sí, ja s'ho podrien treballar una mica. De tota manera jo no he comprat loteria. Ho veig una pèrdua de diners i una estafa monumental.

—Tu sempre tan escèptic, Toni. Ja veuràs quin riure com ens toqui a tots menys a tu.

—I ja veuràs el senyor menjar que em faré en un bon restaurant amb els diners que us heu gastat en aquesta ximperia.

—Ja ho veurem, ja, ha, ha, ha! —rigué donant-li un cop de colze mentre marxava tot seguit. En Toni li mirava la nuca amb ulls punyents.

Aquell matí no seria com els altres matins, s'adonà en Toni amb pesar. La gent estava animada amb l'arribada pròxima del Nadal i excitada per la seva participació en la rifa. Veia a tothom pendent dels resultats de la loteria, i els superiors s'ho miraven amb indulgència, participaven de l'ambient festiu general. Tots menys en Toni, que teclejava impassible, amb unes celles lleugerament arrufades que delataven la irritació creixent que s'escampava per la seva expressió d'indiferència com una taca d'oli. Teclejar i teclejar. Li agradava el compassat so de les tecles enfonsant-se en el silenci. Però amb aquell guirigall no el podia sentir. Apartà el teclat de mala gana i decidí anar a fer-se un cafè. Baixà al pis de sota per unes escales poc transitades. No hi havia cua davant la màquina i es va poder fer un fumejant cafè sol que xarrupà lentament, assaborint no només aquella amargor plaent, sinó també el silenci que l'envoltava. Es guardà un bon grapat de sobres de sucre i càpsules a les butxaques. Sospirà amb satisfacció i es dirigí de nou al seu cubicle. Però quan les portes de l'ascensor s'obrien, una munió de crits li perforà el cap com una allau d'abelles molestes.

—Ens ha tocat, ens ha tocat! —cridaven alguns. D'altres destapaven ampolles de cava i les repartien entre els congregats. Els superiors contemplaven l'escena amb ulls tendres i paternals. L'escena, curiosament, li recordava un documental sobre les jerarquies dels ximpanzés que havia mirat dies enrere. En Toni es dirigí confús i a pas lent cap al seu escriptori, quan un braç molest li donà un cop a l'esquena i es col·locà pesadament sobre la seva espatlla.

—Mireu, aquí el tenim! —feu el Pol, tot vermell i cofoi amb la copa de cava mig buida a la mà—. Ens ha tocat el *gordo*, noi! Ara sí que voldries haver comprat aquell dècim de loteria, eh? Ha, ha, ha! —proclamà de manera juganera, però marxà abans que a en Toni se li acudís alguna mordaç resposta. Una vena se li començava a marcar al front.

En Toni seguí el seu camí i es va asseure al seu escriptori. Algú havia deixat una copa de cava sobre la taula, pertorbant l'acurat ordre que ell sempre mantenia. La tirà a la paperera sense miraments, i va continuar teclejant i teclejant, ignorant les veus del seu voltant. De tant en tant algú s'acostava a fer burla. L'únic que no havia comprat bitllet de loteria del departament. El seu nom era la broma del dia. Ell se sentia com un glaçó que es negava a fondre's dins d'una olla de pressió. Notava un dolor sord a la temple, on la vena li batejava de manera cada cop més insistent.

Arribà el migdia, i molts van voler anar a dinar a un restaurant proper. “No deies que amb els diners que no t'havies gastat amb el dècim et faries un bon menjar? Vinga va Toni, no t'enfadis, convido jo” digué en Pol rient per sota el nas. “No, prefereixo menjar aquí”, contestà secament. “Com vulguis”, proferí mentre la sala es buidava. En Toni es trobava sol. Per fi hi havia silenci. Va treure la seva carmanyola i la destapà. La seva mare li havia preparat amanida de llenties. La començà a mastegar amb parsimònia, quan una cosa captà el seu camp de visió. Un cabell entre el menjar. La vena del front se li tornà a marcar i va haver de frenar els impropis que es volien escolar de la seva boca. Va apartar el cabell i va seguir mastegant, fastiguejat. Va tornar a la feina. Al seu voltant ressonaven veus, i ell es notava la sang calenta palpitant dins el crani.

—Toni, t'has equivocat amb els pressupostos —li recriminà en Jordi, el seu cap, traient-lo de l'estupor—. Entenc que estiguem de celebració, però intenta posar-hi més atenció. Rectifica-ho avui abans de marxar.

—D'acord —feu amb la mandíbula tensa. No sortiria puntual, avui. S'hi posà amb esma. Era lleument conscient de les persones que plegaven al seu voltant.

—Vinga noi, jo ja marxo —li digué en Pol, tot fent-li el seu habitual cop d'espatlla. En Toni va serrar les dents amb força—. Et deixem aquí una ampolla de cava que ha sobrat, que alleugereixi una mica les teves penes. Vinga, fins demà!

—Adeu, Pol —contestà amb somriure esmolat i mirada assassina. Es mirà l'ampolla, i altre cop la nuca del seu company de cubicle. S'imaginà com seria poder estimbar-li per sobre aquell objecte de vidre.

Quan en Toni va sortir de la feina era tard. Quedaven pocs treballadors a l'oficina, i a fora ja era negra nit. Es va fumar tranquil·lament una cigarreta que li va apaivagar una mica el persistent dolor de la temple. El terra estava mullat, havia plogut. El carrer

estava desert. El seu alè es barrejava amb el fum, fent capgirons humits en l'aire gelat. Quan se l'acabà, va tirar la burilla i avançà a pas lent pels petits bassals. Volia creuar el pas de vianants, però el semàfor es va posar vermell. Un cotxe passà a tota velocitat i li esquitxà els pantalons. Una fredor humida li inundà les cames. Altre cop el batec somort que sentia amenaçava de fer-li explotar el cap i notava la vena inflamada a punt d'escanyar-lo, inundant el seu camp de visió...

—Toni! Estàs bé? —preguntà amb refilar agut una veu coneguda. La Jacinta.

—Hola, sí, sí.

—Carai, que xop que estàs! —exclamà amb un somriure—. Vas al metro? Jo també!—. Van avançar junts amb la xerrameca de la Jacinta ressonant a cada pas—. Ostres, portes una ampolla de cava? Oi tant, si aquests diners ens aniran a tots molt bé...

—Què? —feu ell, amb el somriure tibet que li queia dels llavis.

—...clar, tots estem de celebració. Ha tocat un premi gros. Hem d'estar... —continuà ella, fins que un objecte se li va clavar amb força al cap, precipitant-la cap a l'asfalt humit. Més cops li van caure a sobre, i l'objecte de vidre es convertí en cristalls esmolats. De l'aigua bruta aviat en van créixer roselles d'intens carmesí, lleument il·luminades per la claror freda dels fanals. El bassal de sang creixia i creixia a cada segon. El silenci cobria aquell carreró en penombra com una flassada gruixuda.

La loteria era quelcom imprevisible, pensà en Toni. Lleis atzaroses que es podien guiar per càlculs de probabilitats, però que s'inclinaven per coses més imprevisibles i fosques. S'imaginava el que movia els fils de l'atzar rient de manera històrica, tèrbola, com ell ho feia ara per dins. Dos fets inesperats, improbables, que coincidien en un mateix punt i en una mateixa persona. Sí, aquell dia a la Jacinta li havia tocat la doble loteria, medità llòbregament mentre recollia els trossos d'ampolla i s'eixugava les mans tacades de sang.

Primer Premi Grup F
Pere Comeche Padilla
Dosrius

LA DARRERA MOCADERA

Es podria afirmar sense temor a dir cap disbarat que, amb un ganivet a la mà, la Constança no tenia rival. Si més no, a la comarca del Maresme. La seva excel·lència efectuant talls i incisions l'havia transcendit de tal manera que corria el rumor que, amb qualsevol excusa que els permetés no delatar-se, més d'un cop, des de Mataró, s'havien apropiat a Dosrius cirurgians del proper Hospital de Sant Jaume per corroborar si aquella fama de precisió mil·limètrica era prou merescuda. Si tal do li hagués estat atorgat en el camp de l'esport, l'espectacle, l'art o les finances, sense cap mena de dubte la Constança, a més d'assolir popularitat, haguera viscut en l'opulència. Malauradament, però, per més reconeixement que ostentés dins la seva especialitat, la recompensa mai estava a l'alçada de la seva traça. La Constança era mocadera.

Al decurs de la seva infantesa, a totes les masies de Dosrius i les viles veïnes, es matava el porc per, entre d'altres usos, fer-ne embotits. A força de prestar-hi atenció des de ben petita, havia anat aprenent aquest ofici. Una professió en vies d'extinció, tan dura com mal remunerada, de la qual ella representava un dels darrers exponents. La progressiva implantació de normatives higièniques cada cop més restrictives, la proliferació dels escorxadors industrials, així com també l'intrusisme encobert dels propis carnisers, l'estaven condemnant a la desaparició.

La seva jornada laboral començava a trenc d'alba, de vegades fins i tot més d'hora si els seus serveis eren requerits gaire lluny de casa, d'on sempre marxava ben carregada, traginant —junt amb la pesada *maquinota* de ferro forjat amb la qual trinxava la carn— el seu joc de ganivets meticulosament esmolats la nit abans, al caliu de la llar de foc. Durant quilòmetres, recorria a peu, i mai prou ben calçada, corriols i camins de sorra i pedra que l'haurien de conduir a alguna de les nombroses masies allunyades del poble, on aquell dia toqués fer la matança.

Conscient que resultava crucial conservar bé la sang de la bèstia per poder aprofitar-la al decurs del procés d'elaboració dels embotits, arribava ben puntual, sovint abans que ho fes el propi

matador contractat per acabar amb la vida de l'animal. Tot just aquest hagués consumat el sacrifici, prèviament que es disposés a esquarterar-lo, ella ja tenia a punt una palangana per recollir la sang fresca (imprescindible per elaborar la botifarra negra) i, alhora, amb qualsevol longeva caldera d'aram que rondés per aquella llar, escalfava l'aigua on més tard bulliria les entranyes del porc. Després, separava els budells i els netejava amb una solució d'aigua i llimona per poder omplir-los amb la part del bacó més adient per a cada embotit. Cansalada, bull, llonganisses, botifarra negra, blanca, crua o de la llengua... no hi havia porció del marrà a la qual, potencialment, no se li pogués treure profit, i ella coneixia els secrets de la seva meticulosa preparació com ningú altre. De la barreja de sal i pebre (que mai podia ser coent), del fràgil equilibri entre greix i magre (del qual sempre afegia un xic més a la proporció), de la correcta exposició al vent o a la humitat per a un assecatge idoni... Tan aviat com obria un porc, ja sabia com havia estat alimentat i de quina qualitat seria l'embotit resultant. Dissortadament, per més que gaudís de la seva feina, aquest talent sovint només era retribuït amb el que ella anomenava un *present*; l'equivalent a rebre una mínima part de la carn de la bèstia sacrificada. De vegades, però, ni tan sols obtenia aquesta minsa porció del trofeu.

Aquest va ser el cas quan li va tocar enllestir un sacrifici a cal Ranci. La reputació de consumat engalipador d'en Pep, el masover, no feia presagiar res de bo, però, per més ferma que fos la sospita de sortir escaldada, l'angoixa d'unes finances familiars gens sòlides no li permetien rebutjar cap encàrrec. Un cop enllestida la feina, després d'un ignominiós recital de plors i laments al·legant tota mena d'excuses de mal pagador, com a única contraprestació, l'home li va acabar encolomant un garrí famèlic. Un animal desnodrit al qual, encara que se'n guardés prou de manifestar-ho, el propi pagès no pronosticava més d'un parell de dies de vida. La Constança havia passat massa temps entre porcs com per no adonar-se que aquella bèstia no era més que un renoc; un lletó que havia fet tard al repartiment de metes de la truja. Una condició que el convertia en el membre menys afortunat d'una ventrada de porcells. Sabia prou bé que, amb aquell aspecte afamegat, sense gairebé haver tastat la llet de sa mare, les probabilitats que l'animal se'n sortís eren mínimes, però davant l'alternativa d'haver de marxar amb les mans buides, optà per arrebregar el marranet i endur-se'l cap a casa.

Després d'aturar-se a recollir el petit David, el seu fill de pocs mesos d'edat que descansava a casa els avis, en arribar a la seva

llar, va escalfar un pot de llet i va provar de donar-li a l'animal, però aquest el va rebutjar. Pensant que potser la bestiola se l'estimaria més de cabra que no pas de vaca, va provar amb les escorrialles que encara restaven al cul d'una lletera que havia rebut com a complement d'una feina, però, novament, el garrinet es va negar a tastar-la. Just en aquell moment, per la porta d'entrada de la casa, va aparèixer en Sisco, el seu marit. En veure el porquet va exclamar amb cara de sorpresa:

—D'on ha sortit aquest bacó raquític?

—Me l'ha donat en Pep de cal Ranci —respongué estoica la Constança abaixant la mirada.

—Ja veig que t'has tornat a deixar entabanar. Que no veus que és a punt de marxar cap a l'altre barri? —li etzibà ell amb to recriminatori.

—Era el porc o no res —replicà ella amb resignació.

Els brams del petit David, reclamant sorollosament el pit de sa mare, van tallar la discussió de soca-rel. En Sisco es dirigí cap a l'hortet de darrere la casa per fer una cigarreta i la Constança agafà el nadó en braços per alletar-lo. Quan tot just es disposava a fer-ho, s'adonà com el renoc, que restava ajagut sobre un sac de cànem a l'entrada de la cort, s'incorporava sobtadament i començava a ensumar al seu voltant. Bellugant-se neguitós, semblava resseguir un rastre d'olor fins que es va aturar sota els peus de la Constança, on es va quedar palplantat fixant la mirada en els seus mugrons. Amb els ulls esbatanats, no en va apartar les pupil·les ni un instant mentre en David mamava, observant amb atenció la succió de l'infant.

Tan aviat com el nadó caigué vençut per la son, la Constança, després de deixar-lo sobre el bressol, seguí extraient-se la llet com bonament va poder, abocant-la sobre un cassó. Acte seguit, improvisant un biberó amb un vell guant de goma, l'apropà al musell del garrí i aquest començà a xuclar amb una ànsia desmesurada. A partir d'aquell moment — sempre amb força cura que en Sisco no se n'adonés— aprofitava cada presa de llet del petit David per alimentar també el porquet i, de mica en mica, aquest començà a guanyar pes.

Tret que els seus serveis fossin requerits a alguna masia dels voltants, la Constança solia romandre a casa, tenint cura de l'hort, la llar, el petit David i, ara també, del renoc. No importava quant d'allunyada estigués la Constança d'ell, quan aquesta alliberava el seu pit disposada a alletar en David, a les papil·les olfactives de

l'animal s'activaven tots els senyals d'alerta, i el porquet s'apressava a córrer cap on es trobés la mestressa de la casa, decidit a rebre la seva pròpia ració.

Més enllà del fet que el seu aspecte no s'assemblés gens al d'un gat o un gos, el garrí es comportava com ho haguera fet qualsevol cadell d'animal domèstic. Fos perquè no havia crescut envoltat d'altres porcs, fos perquè, instintivament, tampoc sentia cap necessitat de fer-ho, aquell porc, a diferència dels seus congèneres, mai no xisclava. Quan no dormia o menjava, replicava els moviments del petit David, un infant encuriós que, arrossegant-se a quatre grapes, no tenia aturador quan es tractava d'explorar la casa. El renoc sempre seguia les seves passes. Si el nen jugava amb un cabdell de llana, quan l'abandonava, era el porquet qui s'entretenia amb la improvisada pilota, si passava l'estona remenant les pedretes que trobava per fora de la casa, el garrí no trigava a imitar-lo, i si en David s'empastifava les mans i la roba amb la terra humida de l'hort, el porc xalava rebolcant-se en el fang.

Amb el vistiplau còmplice de la Constança, els lligams entre el seu fill —i ella mateixa— envers el renoc es varen anar enfortint fins a considerar-lo un més de la família. El mot renoc acabà passant de ser un qualificatiu a esdevenir nom propi. Pel que a ella feia, a la seva manera, en Renoc no deixava de ser també una mica fill seu.

Amb el decurs de les setmanes, en David aprengué a caminar i, amb pocs mesos d'edat, ja corria com un possés per tota la llar. Tot i que aquesta no era gaire gran i estava escassament poblada de mobles, per la poca traça que mostrava inicialment l'infant en les seves primeres curses com a bípede, més properes als moviments d'un *soldat borratxo* que a les d'un adult acostumat a desplaçar-se sobre dues cames, qualsevol obstacle que hi hagués a l'habitatge significava un element potencialment perillós per als ulls d'en Renoc, que exercia de guardaespalles del seu petit amo. Si s'apropava massa als rovellats filferros del filat de galliner que envoltava l'hort, l'animal s'afanyava a repenjar-s'hi per eixamplar l'espai. Si alguna de les canyes de les tomaqueres suposava un risc per no estar prou ben llucada, ell, d'una mossegada, rematava la feina sense contemplacions i si les espines d'alguna bardissa insurrecta havien crescut més del compte, no tenia miraments a l'hora de deixar caure sobre ella tot el seu pes i acabar definitivament amb el problema. Tal era la compenetració entre el petit David i en Renoc, que aquest era capaç de percebre quan caldria canviar el nen fins

i tot abans que la criatura hagués començat a tacar el bolcall. Més d'un cop, intuïnt que el budell del nen estava a punt d'alliberar-se, s'apropava a l'estenedor de la bugada on la Constança havia deixat assecar els bolquers de cotó després de rentar-los i agafant-ne curiosament un de net, li portava a la mestressa per advertir-la que caldria canviar l'infant de manera imminent. Tret del fet que aquell singular duet no disposava d'un *Rocinante* ni tampoc de cap ase anònim, en Renoc es comportava ben bé com un fidel escuder al servei d'un jove cavaller de maldestra figura.

Un matí, la Constança se'l trobà remenant el racó de la cort on ella solia dipositar temporalment els bolquers bruts, abans de rentar-los per poder usar-los de nou. Assumint que rebregar la porqueria era un comportament propi d'aquelles bèsties, al principi no en va fer gaire cas, però, després que, per tres cops seguits, en Renoc es presentés amb el mateix bolquer llefardós entre les dents i el deixés caure als seus peus, començà a rumiar que potser hi havia quelcom que no anava a l'hora. Per més que remirant-se el tros de roba bruta, més enllà del ferum, no fos capaç de detectar res anormal, resolgué que la salut d'en David era l'única qüestió prou prioritària com per recórrer sense miraments als estalvis d'emergència.

Després d'analitzar curiosament la peça, el doctor Rodon tampoc hi va trobar res estrany, però era un metge prou experimentat com per no descartar cap possibilitat sense una prova que ho corroborés. Quan, deu dies després, rebé l'analítica dels laboratoris informant-lo que el nen patia una infecció originada per cucs als budells, va quedar de pedra en constatar que aquella dona il·letrada havia estat capaç de detectar una tènia simplement observant unes taques de femta en un retall de roba bruta.

La Constança va complementar la prescripció de fàrmacs antiparasitaris per a en David amb un tractament casolà a base d'infusions d'herba cuquera amb mel posada a la serena dins mig petricó de vi —doncs així s'havien combatut sempre al poble els cucs de les criatures— destinat al porquet, no fos cas que fos el propi animal el transmissor de la malaltia. Els remeis no van trigar a fer efecte. En quinze dies, la panxa d'en David tornava a estar neta com una patena. De llavors ençà, l'afecte de la Constança envers aquell animal no va parar de créixer. Pel que a ella feia, mostrava més noblesa i enteniment que moltes de les persones que coneixia.

Al cap d'uns mesos, mentre en Sisco, després d'haver passat per la cort, seia a taula com cada vesprada esperant que la Constança li servís el sopar, exclamà ufanós:

—Déu n'hi do com s'ha engreixat el marrà. Qualsevol dia d'aquests faré cridar el matador per tal que el sacrifiqui. Ves per on, al final encara haurem fet bon negoci.

Quan va aparèixer la Constança, no era la sopera el que duia a les mans. Alçant en l'aire el més gran i esmolat dels ganivets que usava per treballar, el va deixar caure al bell mig de les mans d'en Sisco amb tal traça que, abans de clavar-se sobre la fusta de la taula, seccionà exactament per la meitat la cigarreta que aquest estava cargolant. Aleshores amb veu serena però enèrgica, mirant el seu marit fixament als ulls li digué:

—Si algú li posa la mà al damunt al Renoc, la propera ganivetada no servirà només per fer burilles.

En Sisco era un home fet a l'antiga, tallat sota el patró patriarcal de l'època. Fidel a les tradicions i poc amic dels canvis, estava avesat a tenir la darrera paraula en aquella llar. Una potestat que mai li havia estat qüestionada i que, de tant en tant, ell mateix s'encarregava de fer palesa avortant de soca-rel qualsevol intent de discrepància amb un rotund «...I no se'n parli més, que en aquesta casa "mando" jo». Per això, aquell amotinament el va enxampar ben desprevingut. Mai abans la Constança s'havia atrevit a contradir-lo i, molt menys encara, a girar-se-li en contra.

Amb l'esglai al cos i el rostre pàl·lid, sense esmentar l'incident, només va gosar dir.

—Sota aquest sostre no hi ha lloc per a panxacontents. Si no vols que el sacrifiqui, hauràs d'empescar-t'ho per treure-li algun altre profit o d'aquí a un parell de mesos faré venir el matador —i per posar fi a qualsevol rèplica encara va afegir—. I ara, fes el favor de portar-me el plat a taula.

Ell, però, no va ser l'únic desconcertat. La Constança, encara amb les cames tremoloses, no se'n sabia avenir, del que acabava de fer. Des de ben petita l'havien educada per servir Déu i els homes. Una submissió de gènere que mai s'havia permès qüestionar. Mentre havia viscut sota el sostre patern, havia estat son pare qui havia decidit per ella. També a l'hora de gestionar els minsos ingressos que obtenia com a mocadera. Fins i tot, va ser el seu propi progenitor qui, després d'una senzilla cerimònia de petició de mà, va oficiar un ritual de "traspàs de la propietat" deixant-li ben clar que, des d'aquell moment en endavant: «no només hauràs d'obeir la voluntat d'en Sisco, sinó que serà aquest qui administri els teus guanys».

La seva existència s'havia sotmès a aquestes dues premisses de servitud durant més de trenta anys fins que, en un instant

d'ofuscació, la possibilitat de perdre en Renoc li havia emboirat el cap de tal manera que, per primer cop a la seva vida, s'havia rebel·lat contra l'ordre establert. No obstant, encara que ara hagués pogut reaccionar condicionada pel desconcert, sabia del cert que en Sisco no era gens aficionat a fer bromes. A banda de l'aspecte intimidant que li atorgava aquell cos imponent amb què la genètica havia beneït tradicionalment totes les generacions de la família Roviol, el fat, el sol i la terra havien forjat en ell un tarannà esquerp i categòric. Tot i que, a voltes, pogués semblar un xic absent, en Sisco no era pas dels que s'oblidaven o es desdeïen del que prometien. Per més que a la Constança aquell brindis al sol li hagués funcionat momentàniament, tenia clar que el seu marit acabava de dictar una sentència de mort envers el marrà. Si no era capaç d'obrar un miracle, en unes poques setmanes algun dia, en tornar a casa descobriria que se n'hauria desfet, de l'animal. El pitjor de tot era que sabia que, en el fons, ell tenia raó. No els sobraven els calers, més aviat al contrari i, tot i que ara en Renoc ja només s'alimentava de les sobres, seguir mantenint-lo era una alternativa que no es podien permetre quan el seu sacrifici els podria reportar uns ingressos extres dels quals estaven més que necessitats.

Després de tres dècades convençuda que l'única utilitat dels porcs era només matar-los per poder treure benefici de la seva carn o la seva pell, ara, quan tot just acabava de descobrir que també podien resultar uns magnífics animals de companyia, havia de trobar a correuista algun altre profit d'aquella bèstia si no volia haver d'acomodar-se d'en Renoc abans d'hora. Aquest, per la seva banda, des de l'incident amb en Sisco semblava defugir-lo. No només quan era a casa, sinó fins i tot abans que el pagès tornés a la llar.

Poc abans que l'amo arribés, el porc, es trobés on es trobés, reculava cap al racó de la cort on l'havien ubicat el primer dia que va anar a parar a aquell habitatge. Poc importava d'on vingués en Sisco o si, per qualsevol circumstància inesperada, el pagès variava el seu horari habitual. Si en Sisco havia anat al bar de ca l'Andreu, cinc minuts abans que arribés a casa, en Renoc ja s'havia "amagat" al seu cau, i si tornava d'haver estat llaurant el Camp Roig, vint minuts abans que creués el llindar de cal Raio, el porquet ja s'havia aixoplugat a la cort. Tal vegada, semblava que l'animal disposés d'una bola de cristall per poder avançar-se als seus moviments.

Les setmanes successives, la Constança no es podia treure del cap l'amenaça del seu marit, però, per més que va rumiar-hi, no albirava cap solució al problema, fet que l'amoïnava cada cop més.

Finalment, a poc menys de deu dies per al venciment del termini, per fi veié com s'obria una bretxa en l'horitzó.

L'avi Pasqual, patriarca d'una nissaga benestant de Llinars, faltava de casa des de feia un parell de dies. La seva família temia que s'hagués pogut extraviar pels boscos del Montnegre o el Corredor, uns paratges que, mentre la salut l'havia respectat, havia sovintejat com a caçador. Ara, però, degut a la seva avançada edat i patint una incipient demència senil, podia trobar-se sent víctima de la desorientació. Atesa la gravetat de la situació, a banda d'oferir una generosa recompensa per a aquell que pogués ajudar a localitzar-lo, havien demanat ajut a les poblacions veïnes per tal d'organitzar batudes per trobar-lo. En Joan de can Gabarra, el jutge de pau del poble, fou l'encarregat de comandar la que sortiria de Dosrius. Quan s'apropà a ca els Rovirol per demanar a en Sisco que en formés part, un bri d'esperança s'encengué dins la Constança. Mentre els homes discutien quina seria la millor zona d'exploració per començar la recerca, sense que ningú se n'adonés, arplegà un mitjó del farcell de roba de l'avi, que els havia facilitat la seva família per tal que els gossos poguessin seguir-ne millor el rastre, i se'l guardà a la butxaca del davantal que duia posat.

Per un cop, el temps jugava a favor seu. Tot i que amb prou feines acabaven de sonar quarts de nou del matí, en Sisco ja l'havia avisat que no l'esperés desperta. No era el primer cop que s'organitzaven aquella mena de partides a la comarca. Si la cerca resultava propícia, era costum anar a celebrar-ho plegats fins a altes hores de la matinada i si veien que estaven fracassant, recorrerien a torxes i lots per perllongar l'escorcoll fins ben entrada la nit.

«*No val a badar*» pensà la Constança. Tan bon punt va confirmar que la silueta d'en Sisco es perdia de vista per l'horitzó, camí de la font del Sot, arplegà en David d'una revolada i se l'endugué a casa els seus pares, pregant-los que se'n fessin càrrec durant unes hores. Un cop de nou a casa, improvisant un arnés amb un parell de cinturons vells, lligà en Renoc per emportar-se'l muntanya amunt. Abans d'endinsar-se al Corredor, amb una mà apropà el mitjó al musell del porc, mentre amb l'altra l'acaronava i, mirant-lo fixament als ulls, li deia.

—Sé que ets molt més llest del que ningú pugui imaginar i, pel bé de tots dos, ara ha arribat el moment que em demostris com d'espavilat arribes a ser. Vull que ensumis aquesta peça de roba i em portis fins a l'home que la duia posada.

Tot seguit, tornà a guardar-se el mitjó dins el davantal i esperà la reacció d'en Renoc. Aquesta no es va fer esperar. Primer aixecà el

cap enlaire i, després de donar un parell de voltes sobre si mateix, començà a passar muntanya amunt, en direcció oposada a la que havia pres el grup del jutge de pau. La Constança patia per si l'animal no era capaç de resistir el ritme de l'ascens, al capdavant, gairebé mai havia sortit de cal Raio i no estava acostumat a realitzar esforços excessius ni grans recorreguts, però, almenys de moment, no semblava que aquesta circumstància l'afectés gaire. Després de gairebé una hora de passeig, travessant alzinars i pinedes, van arribar fins a una petita depressió del terreny on encara romania dempeus una carbonera. Un dels darrers vestigis d'una època, no tan llunyana, en què els veïns d'aquelles contrades s'havien guanyat la vida amb la producció de carbó vegetal. A dins, arraulit sota unes branques de matolls que el guarien a mode de flassada, es trobava l'avi Pasqual. Encara respirant, però inconscient, la Constança se les va veure i desitjar per poder treure'l de l'improvisat refugi. Aleshores, s'adonà que, amb les presses, no havia contemplat la possibilitat d'haver de carretejar l'avi ella tota sola. Sense altra alternativa que recórrer de nou a en Renoc, va fer que l'animal s'estirés a terra i va col·locar, com bonament va poder, el cos de l'home sobre el del porc. A aquest li va costar alçar-se amb tant de sobrepès, però després d'un parell d'intents titubejants aconseguí incorporar-se sobre les quatre potes i tots tres iniciaren el descens cap a casa.

De camí, la Constança començà a rumiar com s'ho faria per poder justificar el rescat de l'ancià desaparegut. Si deia que ho havia aconseguit gràcies al porc, probablement ningú la creuria i, si algú ho feia, potser encara seria pitjor, ja que temia que l'animal s'acabés convertint en una atracció de circ. Davant d'aquesta tessitura, només li restava l'opció d'encomanar-se a l'únic home a qui respectava fins i tot més que al seu propi marit...

Cal Raio era massa a prop de l'església com perquè no se sentís la cridòria que provenia dels seus voltants. A cavall de la marinada, des de primera hora del matí, la notícia s'havia propagat per tots els racons del poble: en Rin ti, el gos de mossèn Salvador, havia localitzat l'avi Pasqual amb vida als boscos del Corredor. Quan en Sisco va arribar al davant del temple encara va ser a temps de presenciar com, mentre introduïen l'ancià —desorientat però conscient— dins l'ambulància, el seu fill gran agraïa al capellà la feina feta.

—Estarem eternament en deute amb vostè, mossèn. Com bé sap, havíem promès una recompensa de mil duros a qui ens facilités alguna indicació per trobar el nostre pare. Sent vostè un home de

Déu i, donant-se el cas que, enlloc de proporcionar-nos una pista, directament ens l'ha tornat sa i estalvi, no puc per menys que doblar el premi i signar-li aquí mateix un taló per un import de deu mil pessetes.

La cobejosa mirada d'en Sisco, en veure com el fill gran d'en Pasqual extreia el talonari i l'estilogràfica de la butxaca de l'americana per signar el xec al capellà, no podia ser més

delatora. «*Renoi, com de bé ens hagueren anat, a nosaltres, aquests diners*» va pensar abans de girar cua encaparrat per tornar-se'n cap a casa. En arribar, s'adreçà a la Constança.

—*Casum* la nineta dels ulls de la mare de Déu! Tot el dia caminant amunt i avall pel Corredor i el coi de mossèn és qui s'acaba emportant els calers per haver trobat l'avi. Mai hagués cregut que aquell quisso pollós que té per gos fos prou traçut per seguir un rastre —exclamà tan empipat com decebut.

—Tens raó, no ho és.

—Doncs bé que ha trobat l'avi —respongué l'home amb to aspre.

—No ha estat en Rin ti. Vine Sisco, que t'he d'explicar com ha anat —replicà la Constança mentre s'asseia a una vella cadira de corda junt a la taula del menjador.

Aleshores, li relatà com, gràcies a en Renoc, havia pogut rescatar l'ancià i com, per estalviar-se problemes, havia acordat amb el mossèn que seria en Rin ti qui, lliure de sospites, s'atribuiria el mèrit de la troballa per acabar repartint-se el premi a mitges.

—Pensava que els capellans no podien dir mentides.

—Només si són pietoses i emparades per una bona causa. Amb la seva part podrà comprar bancs nous i restaurar les imatges de l'església.

En Sisco, desconfiat de mena, no s'ho acabava de creure, però quan un parell de dies després el mossèn va aparèixer amb cinc mil pessetes en metàl·lic, els dubtes es van esvaïr d'un cop de ploma. Un cop hagué marxat, en Sisco prengué de nou la paraula.

—Coi de capellà! Que poc que li ha costat arreplegar els mil duros!

—Ja et vaig dir que estaven destinats a un bon propòsit. Però el més important en aquest moment és aclarir que en Renoc s'ha guanyat el dret a viure amb nosaltres. En quant als diners, com sempre, són per a tu, però tot i que sé perfectament que la casa cau a trossos i també et cal un carro nou, m'agradaria que una part la poguéssim guardar per a en David —li digué al seu marit alhora que li allargava el sobre que li acabava de lliurar el mossèn.

—Estigues tranquil·la amb el marrà, es pot quedar aquí. Potser encara li podrem treure més profit. Pel que fa als diners, tampoc pateixis, en reservaré una part per al nano —sentencià guardant-se el sobre a la butxaca mentre sortia cap a l'hort a fer una cigarreta, tot insinuant un somriure al rostre.

Si tot plegat va ser casualitat, o si en Renoc es va adonar que acabava de ser indultat, va seguir sent un misteri per a la Constança fins a la seva mort. El cert, però, és que l'animal ja no es va tornar a amagar d'en Sisco. Fins i tot, quan, una setmana després, aquest va aparèixer amb un flamant matalàs —nou de trinca— per substituir els vells sacs farcits amb palla que, des del principi, havien servit de màrrega al porc i aquest començà a donar voltes al voltant de les seves cames, en Sisco, amb un impuls impropï d'ell, després d'assegurar-se que la Constança no l'observés, va començar a amanyagar el marrà.

La immerescuda fama d'en Rin ti encara va seguir augmentant al decurs de gairebé un lustre, fins a la seva defunció. Entre d'altres proeses, el seu “prodigiós olfacte” —tal com literalment s'hi referien els qui requerien els seus serveis— va aconseguir localitzar una voluminosa partida de droga que una banda de narcotraficants havien ocultat al cor de la muntanya, així com una perillosa fuga en una canonada soterrada. A ningú el sorprengué que el mossèn, poc amic de l'ostentació, es negués a ser acompanyat quan ell i el gos eren requerits per fer alguna recerca. Malauradament, l'Administració pública no era gaire generosa a l'hora de recompensar tals gestes, i el capellà —i per extensió, també en Sisco i la Constança— es va haver de conformar amb una encaixada de mans. Quan, finalment, en Rin ti va morir, per més que li sabés greu, la Constança va sentir-se alleujada en saber que les anònimes heroïcitats d'en Renoc ja no tornarien a ser reclamades.

La mitjana de vida d'un porc no sol excedir els 15 o 20 anys. En Renoc, però, va superar-la amb escreix, assolint els 30, i qui sap si encara haguera pogut ser més llongeü si els esdeveniments haguessin anat d'altra manera.

Feia pocs anys que la Generalitat de Catalunya havia rebut el pertinent traspàs de competències de l'Estat en matèria de ramaderia, agricultura i pesca, quan als inicis de la dècada dels noranta un brot de pesta porcina esclatà a una granja de Sant Vicenç de Montalt. La nova Administració, per demostrar que estava prou capacitada per fer front a aquella situació, decretà una sèrie de mesures força estrictes per evitar que s'escampés

una potencial epidèmia. La principal: el sacrifici de qualsevol porc en una àrea de vint quilòmetres a la rodona.

Malgrat no residir en una granja, tothom al poble sabia que la Constança i en Sisco acollien un porc a casa seva. Els tècnics i veterinaris al servei de la Conselleria no van trigar a fer acte de presència. Una oportunitat magnífica per a un jove trepa i prepotent amb ànsia de sumar punts dins la servil cursa dels ascensos a dit.

Després que li obrissin la porta de cal Raio i sense tan sols dir bon dia, l'inspector de torn, impecablement vestit amb americana, corbata i pantaló blau marí a joc, exclamà amb to solemne.

—Ens consta que en aquesta llar tenen un porc. Per les atribucions que ens han estat assignades segons el Decret llei 1/1990, del 2 de març publicat al DOCG núm. 1268, del 16, relatives a les mesures de caràcter extraordinari i urgent per tal de fer front a l'expansió de la pesta porcina, hem vingut per assegurar-nos que sigui sacrificat.

—Però en Renoc no ha estat en contacte amb cap altra bèstia i encara menys amb cap porc. És un animal vell que gairebé no es pot bellugar, és impossible que s'hagi encomanat. Segur que si li fan analítiques ho podran comprovar —argumentà la Constança apel·lant infructuosament un indult que eximis l'animal d'aquell cruel destí.

—Senyora, ni estic aquí per donar explicacions ni podem perdre el temps fent proves a tots els marrans de la comarca. Indiqui'ns on és la bèstia en qüestió i els veterinaris que m'acompanyen s'encarregaran d'acabar amb el problema.

Aleshores, prengué la paraula en Joan de can Gabarra que, com a jutge de pau del poble, havia hagut d'acompanyar el "seguici fúnebre" en el seu periple pel municipi.

—No hi ha res a fer, Constança. No cal que t'hi escarrassis, abans d'arribar aquí hem passat per can Geimir i can Gel, i per més que els ho han pregat, no s'han salvat ni els garrins.

—Però no és només una injustícia, Joan, és una crueltat innecessària. Tu saps que aquest porc és com un membre més de la família —implorà la mestressa de la casa en un darrer intent desesperat.

—Senyora, no és vostè qui ha de decidir el que és necessari i el que no! —intervingué amb contundència el malcarat funcionari, tot afegint—. Deixi'ns anar per feina que ja hem perdut prou temps en aquesta llar.

Conscient que tampoc podia recolzar-se en les passades proeses del porc per acordar un armistici, la Constança, mig resignada, formulà una darrera petició apel·lant a la humanitat dels seus interlocutors.

— Ha conviscut amb nosaltres més de trenta anys. Permeti'm almenys que sigui jo mateixa qui m'encarregui de sacrificar-lo. Que siguin els meus ulls els darrers que ell vegi —implorà la Constança amb el rostre negat per les llàgrimes.

—No pot ser, el protocol és ben clar senyora. Els animals, els ha de matar una persona degudament autoritzada per l'Administració pública.

Aleshores en Sisco, que portava estona reprimint-se, esclatà enfurismat. Malgrat que els estralls del tabac als seus pulmons ja no li permetessin fer esforços perllongats, encara era un home amb suficient fortalesa per fer una breu exhibició. Amb la mà esquerra agafà el funcionari pel coll i, sostenint-lo enlaire pam i mig per sobre el terra, el repenjà contra la paret mentre esgrimia amenaçant el puny dret ben a prop del seu rostre, tot exclamant.

—Com hi ha Déu que serà la Constança qui s'encarregui del sacrifici. I més val que vostè no torni a obrir la boca mentre sigui a casa meva, o la d'en Renoc no serà l'única defunció que caldrà certificar avui aquí.

La Constança va quedar tan sobtada en veure com en Sisco anomenava per primer cop el porc pel seu nom de pila, que gairebé ni es va adonar de la taca humida que, des de l'entrecreix, s'escampava camal avall pel pantaló del funcionari. Aquest, per si de cas, no va tornar a pronunciar paraula.

Tot seguit, amb el rostre abatut, la Constança obrí un calaix de la cuina i, prenent el ganivet més esmolat de la seva col·lecció, s'adreçà cap a la cort. En veure en Renoc, s'ajupí al costat de l'animal i començà a parlar-li mentre l'acaronava.

—Sé que em pots entendre, sempre has pogut. Em sap molt greu, però, per més que em dolgui, ha arribat l'hora que ens diguem adeu —aleshores, li va fer un petó al front.

En Renoc es va limitar a aclucar els ulls i ajeure's ajupint el cap, oferint el millor angle d'entrada a l'estoc de la mestressa. Aquesta, empunyà amb fermesa el ganivet i, amb el mànec, propinà un fort cop sec al front de l'animal, deixant-lo estabornit per tal que no sentís cap més dolor; després, amb precisió mil·limètrica i apuntant exactament al centre de la depressió que es forma just davant de l'estèrnium, introduí el metall amb força al bell mig

del coll de l'animal, alhora que, orientant la fulla cap a la cua del marrà, l'empenyia expeditiva cap amunt per tal de seccionar els principals gots sanguinis que neixen al cor. Ho havia vist fer centenars de cops als matadors i sabia del cert que era la millor manera de garantir un prompte dessagnat. En Renoc ni tan sols va gemegar. En un assossegat darrer alè, va traspasar amb la mateixa submissió amb la qual sempre s'havia comportat. Quan la mestressa extragué la fulla encara viscosa del cos del porc, el tarannà decidit que havia mostrat fins aleshores s'esvaí de cop i les mans començaren a tremolar-li com si estigués sostenint un bloc de gel. En aquell mateix instant prengué una determinació. En sortir de la cort s'adreçà a en Sisco i, mentre li allargava el ganivet, li digué.

—No cal ni que el rentis. Desfés-te'n, així com també de la resta del joc d'eines que he fet servir tots aquests anys. La carn d'en Renoc ha estat l'última que hauran tallat les meves mans.

Entre el fet que en David ja fes temps que s'hagués emancipat —i, guanyant-se amb comoditat la vida al sector financer, es pogués permetre folgadoament col·laborar amb l'economia familiar— i que els encàrrecs com a mocadera ja resultaven gairebé esporàdics, no va ser pas una decisió que suposés cap trasbals per a l'economia del matrimoni. Com tampoc ho va ser que, des de llavors, la Constança preferís no tornar a cuinar cap tipus de carn. Ella no havia sentit a parlar mai de vegetarians i menys encara de vegans, però les arcades que li van sobrevenir un parell de dies després, en intentar empassar-se un tall de pollastre, van ser prou avís perquè s'adonés que el seu cos ja no seria capaç de tornar a assimilar les restes de cap animal.

Pel que feia a en Sisco, creient que es tractaria d'una situació transitòria i que, amb el pas del temps, la Constança tornaria a les habituals rutines culinàries, va acatar la decisió sense dir ni piu. Quan li venia de gust menjar-se un bon bistec, anava a can Batlle, can Terrades o l'Hostal Nou. De bons restaurants, al poble no en mancaven. Malauradament, però, tampoc li va caldre acudir-hi gaires cops. Un càncer de pulmó se l'endugué poc abans de complir-se el primer aniversari del traspàs d'en Renoc. L'absurda mort d'aquell animal no només havia comportat l'inadvertit comiat d'un heroi anònim gràcies a la seva excepcional hiperòsmia, sinó també l'ocàs de tota una professió. Una extinció que es va segellar quan, anys més tard, la Constança, emprengué el mateix viatge sense retorn.

De tot el Principat, ella ja n'era la darrera mocadera.

Epíleg

En David aparegué capcot per la porta de l'estudi on treballava la seva dona.

—Començo a estar amoïnats per la casa dels meus pares. M'acaba de trucar l'actual llogater per dir-me que també marxa fastiguejat per la floridura. Per més que, des que ma mare va morir, m'hagi gastat una fortuna amb tota mena de tractaments contra la humitat d'aquell habitatge, tots els inquilins se segueixen queixant del mateix: el menjar que no conserven a la nevera se'ls floreix de seguida.

La Carme apartà la mirada de la pantalla del *Mac*, on provava d'enllestir un article per a l'edició espanyola de *Cosmopolitan*, i li digué.

—I, exactament, què és el que se'ls fa malbé?

—Potes de pernil, fuet, llonganissa, xoriço, secallones... El darrer amb qui he parlat m'ha dit que fins i tot una coca de llardons sencera se li ha tornat rànica només una hora després d'haver-la comprat.

—Mmmmm, curiós, ben curiós... En qualsevol cas, com que no crec que, per més que seguim gastant diners amb manobres, arribem a treure'n l'aigua clara, per què no deixes que me n'ocupi jo?

—Tu mateixa, però si no ens ho enllesteix cap paleta, no sé com ho solucionarem...

—De vegades, quan no es pot resoldre un problema, és millor intentar rodejar-lo—sentencià la Carme amb una mirada còmplice donant per tancada la conversa.

Havia transcorregut més de mig any des que els nous inquilins s'havien instal·lat a cal Raio, quan en David es va adreçar de nou a la seva esposa.

—No sé com t'ho vas fer, però m'he de treure el barret. Sis mesos ja i encara cap queixa.

—Ni n'hi haurà. Només era qüestió d'encertar amb els llogaters. Ja et vaig dir que amb en Mohamed i la Bashira s'acabarien els problemes.

Segon Premi Grup F
Pere Soler Matutes
Premià de Mar

EN BOT, UN LLETRAFERIT MOLT EIXERIT

I. Per molts anys!

La Senyora S.V. ho havia estat tot però ara ja no era res. O, si més no, així ella mateixa ho creia i sentia.

Havia tret les millors qualificacions de grau i doctorat de la facultat. Havia estat la persona més jove en esdevenir catedràtica de llengua i literatura catalanes. La seva primera novel·la, amb només vint-i-set anys, va ser premi Sant Jordi 2046. Sí, avui encara podia recordar les cares cofoies dels seus pares, germà i promès escoltant embadalits, al primer rengle del Palau de Congressos, el seu discurs d'acceptació en presència de la Presidenta de la Generalitat.

Després van venir més reconeixements. Molts més. Un “fotimer”, com li agradava dir a son pare. En rebia tant de prosa com de poesia. Sí, feia tots els papers de l'auca, sense escarrassar-s'hi gaire, amb una facilitat i lleugeresa sorprenents que treien de polleguera totes les patums literàries del moment.

La cirereta havia arribat, feia només dos anys, pels volts del seu vuitantè aniversari: el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. En va tenir, però, un regust agredolç. D'una banda, li feia il·lusió perquè creia, fermament, que se'l mereixia. D'altra banda, li arribava massa tard per poder-ho celebrar amb el seu estimat marit, mort quatre anys enrere. Son germà, amb vuitanta-set anys, va poder fer-li tot el costat que li permeté l'Alzheimer.

Es va contemplar al mirall. Amb prou feines reconeixia la noia jove, ben plantada i eixerida que escandalitzava tothom amb la seva escriptura punyent i sensual, amb els seus rampells i estirabots trapelles a les entrevistes del 3CAT. Cal dir, però, que tampoc reconeixia el poble on va néixer, Premià de Mar. N'havia estat absent més de vint anys. Van fixar la residència a Suïssa quan el seu marit havia acceptat de ser el Director General del CERN. Després de quedar-se'n vídua, va tornar al pis familiar de Gran Via de Lluís Companys. Sí, va pensar, roda el món i torna al Born.

Les seves dues filles havien fet carrera científica, com el pare. Una era professora de física a la Universitat de Basilea i l'altra de robòtica al MIT americà. La família estava escampada entre dos continents. Ves, quina murga, quin rave! Per veure els nets i netes havia d'agafar l'avió. I ara no s'hi veia amb cor. Era cert que venien un cop l'any i s'hi estaven uns dies per Nadal, però la resta del temps se sentia sola. Molt sola. Per això la Roser, la filla "ianqui", li va fer —per sorpresa— un detall molt especial per al seu vuitanta-dosè aniversari. De fet, el mateix present va arribar xino-xano, i pel seu propi peu, fins a la porta de l'edifici on vivia la Senyora S.V. Va atansar-se a l'interfó, premé el botó del pis corresponent i digué cerimoniosament:

—Bon dia i per molts anys, Senyora S.V. Em presentaré: soc el seu regal, un CURABOT model 2099 de la sèrie A. M'envia la seva filla Roser. Em podria obrir, si us plau?

II. En Bot

—Toca el dos, fòtil, tros de ferralla dels dallonses!!!

—Em sap greu dir-li que la meva empresa no accepta retorns ni devolucions llevat que vostè pugui demostrar fefaentment que vinc espatllat de fàbrica.

—Se me'n fot. Escampa la boira ara mateix. No tinc temps ni tampoc paciència per parlar amb andròmines xerraires com tu...

—Que potser no enraono prou bé el català, senyora?

—No, home —vull dir, robot—, no és això... Bé, de fet ets la primera persona en molts anys a qui sento dir la paraula "*enraonar*". I m'agrada perquè qualsevol, abans de badar boca, hauria pensat molt bé —és a dir, "*raonar*"— allò que vol dir. M'has fet molt contenta. Això sí que és un bon regal d'aniversari per a una filòloga com jo. Saps què? M'ho he repensat, puja, puja, que *enraonarem* una estona!!!!

En obrir la porta, la Sra. S.V. es va trobar un humanoide palplantat davant seu de metre noranta centímetres d'alçada amb una corbata de llacet rosa amb clapes negres.

—Això de la corbata va ser idea de la seva filla. No s'ho agafi malament. "*Tots els regals han d'anar embolicats o, si més no, amb un llaç*". Aquestes van ser les seves paraules textuais. Si vol, les hi puc reproduir fil per randa i en la seva veu original des de la meva memòria d'arxius sonors...

—No caldrà. Endavant, passa, passa. No em fa res això del llaç. Tot i ser dona, no he tingut mai gaire desfici ni fal·lera per la moda. De petita, era feliç d'anar a l'escola embolicada amb la bata. Així no havia d'esforçar-me gens per endevinar les combinacions de peces i colors de la roba. M'estalviava la por de repetir-me i les possibles crítiques de les companyes. Un cop a secundària, la meva mare ja em feia d'estilista. I també quan vaig començar a guanyar els meus primers premis. Fins i tot, un cop casada, el meu marit m'ho retreia: "*Ta mare sempre et diu el que t'has de posar, si ja en tens gairebé trenta!*".

—Troba a faltar la seva mare, Senyora S.V. ?

—Sí. Precisament avui hi pensava. I guaita que fa més de trenta anys que és morta... Renoï, no sé per quins set sous en parlo ara amb un robot-regal que acaba de presentar-se a casa meva fa tot just cinc minuts.

—Doncs perquè vostè necessita xerrar, *enraonar*, amb algú. Per a això hi soc.

III. Una estranya parella

La Sra. S.V. llegeix un llibre en veu alta mentre en Bot acaba d'espolsar els mobles del pis.

—*El crit, el bram i tot; l'oberta fantasia.
L'home i l'infant, l'onada que em convida.
Tot el que escric amb amor: cos, foc, vida.*

—M'agrada molt això que ha dit. Que l'ha escrit vostè?

—Ca! No, Bot, no. És del Martí Rosselló, un poeta nostrat, gafarró. És del seu *Inventari parcial d'excuses per viure*. Que potser voldries aprendre una mica de poesia catalana?

—Em sap greu dir-li que la tinc tota ben desada i disponible a la meva memòria: Salvat- Papasseit, Espriu, Martí i Pol, Segarra, Riba, Maria Mercè Marçal...

—Bot, quan dic "aprendre poesia" vull dir saber com recitar-la, entendre-la i estimar-la.

—Senyora, no voldria contradir-la però ja sap que jo no estic pas programat per estimar...

—No pateixis, Bot, amb comprendre la poesia i llegir-la com cal ja n'estaria més que satisfeta.

I aquell mateix dia hi posaren fil a l'agulla. Primer triava els poemes l'antiga catedràtica però, amb el temps, fou el mateix Bot

qui volia escollir-los. Van començar amb trobadors medievals i van acabar amb els darrers poemes escrits per la pròpia Senyora S.V.

—Bot, ja portem gairebé dos anys amb poesia. No et vindria de gust que passéssim a la prosa?

—Com vostè vulgui, vostè mana.

—No, Bot, aquí ja no mana ningú. Som amics, oi?

—Què vol dir ser amic? Ah, sí, tenir-se *amistat*, és a dir tenir un *lligam afectuós enfora dels lligams de la sang i de l'amor sexual*. Això ho diu el diccionari...

—Deixa estar el coi de diccionari! Ser amic d'algú vol dir acceptar-lo tal com és. Per exemple, tu m'acceptes com a vella xaruga i jo t'accepto com a ordinador amb potes. També significa entendre's i ajudar-se mútuament. Tu m'ajudes anant a comprar o fent dissabte, i jo t'ajudo a comprendre aquest animal poca-solta, cruel i egoista que és la persona humana.

—Entesos, senyora. Fins i tot crec que he copsat el to irònic de la seva resposta.

—Molt bé, Bot. La ironia és un tret molt humà. Crec que t'agradarà el primer llibre de prosa que he triat: *El perquè de tot plegat*, una petita joia d'un escriptor molt foteta del segle vint.

IV. El comiat

—Com si el temps tanqués de cop el llibre, diu: “Tot és llest! El meu darrer sospir us vull donar, amb un donar ben lliure”. I cau el cap, vençut, damunt el pit.

—Dispensi la crítica, Senyora, però aquest poema és una mica depriment, encara que jo no pugui ni estar trist ni plorar.

—És d'en Salvador Moragas, un poeta de Premià de Mar. L'he tret d'*El Poema del Fill de l'Home*. Em sap greu, Bot, però així és com em sento ara. No soc una bona companyia.

A la senyora S.V. li havien diagnosticat un càncer molt estès i agressiu feia un parell de mesos. No volia morir a l'hospital i es va acollir a un programa de cures pal·liatives domiciliàries.

—No ho digui, Senyora. Vostè sempre és i ha estat per a mi una excel·lent companyia. M'ha ensenyat un “fotimer” de coses i m'ha tractat sempre molt bé, tret dels primers cinc minuts de conèixer-nos. Tanmateix aquests minuts no són estadísticament significatius en un còmput global de divuit anys, tres mesos, cinc dies, nou hores, trenta minuts i setze segons.

—Bot, m'agrada que hagis après a ser irònic. El meu pare era molt foteta, saps? Se'n reia del mort i de qui el vetlla.

—I què vol dir això?

—És una frase feta catalana que ve d'una història que, segons conten, va passar a pagès. Te l'explico?

—Sí, si us plau, Senyora!!!

—Temps era temps que els ocells tenien dents, que un capellà rural tenia una neboda molt bonica, d'una bellesa esclatant. La pretenien dos nois rics del poble però ella s'estimava secretament el pastor. En vista de la murga que li donaven els pretendents, la noia va demanar ajut a l'oncle religiós, qui tenia fama de murri. El capellà parlà per separat amb cadascun dels dos vailets. A l'un li digué que la seva neboda només volia casar-se amb homes ardots i que, en prova de la seva valentia, havia de passar tota una nit sencera entaforat dins d'una caixa de morts davant l'altar major de l'església. A l'altre li va dir que, per demostrar la seva empenta i manca de por, calia que vetllés un taüt fins a trenc d'alba. El dia assenyalat, el mossèn va fer venir el primer per ficar-lo dins la caixa i mitja hora després va fer seure l'altre al davant. A la matinada, el *mort*, incòmode de tant d'encarcament, es començà a remenar. I *qui el vetllava*, en sentir el soroll interior, va deixar anar un crit d'esglai. Aleshores, el de la caixa també xisclà en no saber què o qui hi havia a fora. En acabat, tots dos van fugir comes ajudeu-me de l'església. Ah, sí, i van deixar en pau la neboda del capellà que va poder-se unir en matrimoni amb el seu pastor estimat.

V. Un nou catedràtic

Els estudiants es belluguen neguitosos al paranimf de la universitat el dia d'inauguració del curs de Filologia Catalana de l'any 2120. Ningú no ho ha volgut veure a distància per les xarxes. Tothom frisa per presenciar la presa de possessió del nou catedràtic. Diuen que és el millor professor que han tingut mai en aquella facultat els darrers dos-cents anys. Però no només venen per jutjar els seus coneixements. També hi són per presenciar un moment especial, una diada històrica.

Tot va començar cinc anys enrere, quan la Unió Europea aprovà el Reglament 2115/645, de 3 de maig de 2115, on es reconeixia la personalitat de les intel·ligències artificials amb forma humana, se'ls atorgava la igualtat de drets i deures, així com la possibilitat d'accedir a qualsevol ofici i professió. Els principals promotors d'aquesta norma van ser els milions d'avis i àvies que tenien

CURABOTS a casa seva i, entre ells, la Sra. S.V. Malauradament, però, ella no va poder veure aprovat el nou reglament. Va morir abans, l'any 2112, mesos després d'haver celebrat els cent anys de vida amb les seves dues filles, nets, besnets i també amb en Bot.

L'enrenou universitari va emmudir quan en Bot pujà al faristol i pronuncià les seves primeres paraules:

—Avui voldria enraonar de l'AMISTAT dins la literatura catalana. Vull dedicar aquest discurs a la Senyora S.V., perdó, a la Dra. S.V., que em va precedir en aquesta càtedra i que fou, és i serà sempre la meva millor amiga.

Accèssit Grup F
Anna Cabot Dalmau
Argentina

CANIBALISME

Soc conscient que per molt que m'expliqui, no aconseguiré que vostès hi vegin clar. Tractaré de fer-ho prou extensament, i en clau de confessió, atès que és això justament el que s'espera de mi en aquest moment i en aquest indret, el Palau de Justícia. Jo mateix he demanat de fer-ho, amb l'esperança no d'una absolució, sinó d'una atenuació de la culpa. Aquesta culpa contra la qual he lluitat tota la meua vida, sense aconseguir evitar ni tan sols el camí cap al descans etern de la meua estimada Júlia. Em temo, tanmateix, que ni les bones persones que formen el jurat en aquest procés, ni el fiscal, ni el senyor jutge, ni tan sols el meu pobre defensor, el senyor Just, que tracta d'ajudar-me aferrissadament tot dirigint-se de pet al fracàs, cap ni un no podrà arribar a una conclusió ferma sobre la meua innocència o la meua culpabilitat. He viscut amb la convicció que la naturalesa del meu problema es un fenomen rar, i he comprovat que no ha estat mai descrit en els llibres de medicina ni tampoc en els tractats psiquiàtrics, ni se n'ha fet referència en el regne animal. La qual cosa no vol dir que no pugui aparèixer puntualment a la natura. Així doncs, ni acusat ni defensor no disposen de bones eines per a la defensa, ni el fiscal per a l'acusació. I cal afegir que ni jo mateix, Esteva Famat, ho tinc clar. Encara que em senti culpable amb més intensitat que si ja estigués sota el pes de la pitjor sentència condemnatòria. I m'hi seguiré sentint, sense cap dubte, en el cas improbable que em declarin innocent de cap a peus.

Quan aquell Dijous Llarder en Pere Llumins va sortir volant amb un cop de vent des del castell de Burriac, a mi no em va sorprendre del tot, els ho ben asseguro, tot i que això sigui difícil de creure. Malgrat l'ensurt general de la colla, malgrat que algun anorac el va seguir tot capejant, malgrat l'aldarull de carmanyoles, cantimplores, truites, botifarres i coca de llardons que van rodolar per terra, i que van afegir un cert caràcter de terrabastall còsmic a tot plegat. L'havia convidat a pujar amb nosaltres a Burriac. Era la seva primera vegada. La veritat és que estava com un fideu, en Pere, no s'alimentava amb els nutrients necessaris. Massa

respecte pels altres i escassa autoestima, aquest era en Pere, i ara ho entendreu. Pel que fa a mi, jo ja estava preparat. El cor em deia que qualsevol dia l'aire també se'm podia endur a mi amb una rauxa imprevista. Gairebé ho esperava. No els costaria gaire collir-me del terra tot dient pobre Sebastià, tal com vam fer aquell Dijous Llarder amb en Pere, tot dient pobre Pere. Ni ell ni les seves cendres van semblar mai que estiguessin sotmeses a les lleis de la gravetat.

Però les coses van com van, és a dir, com els dona la gana. És inútil tractar de preveure res.

Els puc assegurar que no sabia si el que ens passava, i el que m'ha seguit passant a mi, era o no era un fenomen freqüent. No ho podia saber, soc tímid de mena i tampoc no és fàcil parlar a la gent de segons quines coses. Vaig conèixer en Pere Llumins per casualitat a l'estació de Plaça Catalunya, a Barcelona. Ell i la seva debilitat, que era la meva. El cert és que vaig sentir un gran consol després d'aquell encontre. Potser n'hi havia d'altres que patien d'això nostre, però jo m'havia sentit sempre sol, l'únic al món afectat d'aquest mal.

Era camí de la feina en el tren de rodalies de les set i quaranta. A aquesta hora anem tots mig adormits, però es va començar a sentir xivarri cap al final del vagó. M'hi vaig voler acostar. L'aldarull venia d'una dona que escridassava algú de viva veu, i s'hi afegien els crits d'aquells que la volien calmar i d'aquells que, encara més indignats que ella, se sumaven als insults. Ja s'havien fet dos bàndols amb posicionaments clarament oposats. I la dona, val a dir, semblava trobar-se a gust liderant la seva facció. El paio —després vaig saber que era en Pere— enrojolat com un titot, es desfeia en disculpes i explicacions que negaven rotundament cap intenció d'ofendre ningú. Res, va haver de baixar de seguida, vermell, suat i avergonyit. Jo també baixava allà, a Catalunya. Feia cara de bona persona i li vaig preguntar educadament què havia passat. Ens vam fer amics de seguida. La nostra vida estava plena de coincidències.

Veuran, tant de bo jo fos capaç d'inventar una funda que em fes invisible als altres i em permetés mirar-los amb la intensitat que el cos em demana, sense ser vist. Aquesta sempre ha estat part de la qüestió, encara que els sembli una fotesa. Perquè cal que entenguin que és pura necessitat, en cap cas un caprici. Per sobreviure, per tenir prou pes específic, per sentir que els peus se t'arrapen a terra i et sostenen. El mateix li passava a en Pere, descansis en pau. Quantes vegades provocàvem enrabiades per malentesos, ens dèiem,

ofenses no volgudes, i amb quanta freqüència es produïen reaccions desmesurades. I tot just era aquesta maleïda necessitat de penetrar amb la mirada en la persona escollida i atipar-te del seu contingut. La maniobra demana el seu temps, creguin-me, cal fer un abordatge curós i respectuós, però tot i així les reaccions de rebuig i d'incomoditat dels mirats són la norma. Perquè no pots limitar-te a captar i guardar la imatge d'un personatge que atreu la teva atenció. Ah, no! Necessites travessar la primera capa amb els ulls i anar més enllà. I et sents capaç de fer-ho! Veure de prop la seva memòria, els seus records, passejar entre els seus dubtes i les seves indecisions. Et cal amarar-te de la seva essència. Aquells que no tenen aquesta qualitat en la mirada, la possibilitat de veure molt endins, acompanyada de la viva necessitat de fer-ho, no ho poden entendre.

Però permetin que segueixi i els doni més detalls per enriquir les seves deliberacions.

De vegades, tot avançant en la immersió, fins i tot arribes a presenciar el meravellós procés de deglució d'un glop de saliva, pels altres imperceptible. O potser observes sense intenció l'extraordinari batec d'un cor al galop. Hi estàs present, ben bé com un cirurgià que l'agafa amb les mans, un cor brillant, d'un vermell roent, en una intervenció a cor obert. Com a les pel·lícules, com a la sèrie del Doctor House, segur que la recordaran. O topes accidentalment amb l'encadenat de contraccions peristàltiques que empenyen avall el bolus alimentari, si el subjecte s'ha cruspit un entrepà poc abans de la immersió, o un croissant de xocolata, o què sé jo, qualsevol fotesa.

Els viatges en tren de Mataró a Barcelona al matí proporcionen el temps adequat i l'ocasió ideal de fer una capbussada completa en l'escollit o l'escollida, però has de cercar un punt de mira estratègic, amb bona visibilitat però a una distància que no violenti, que no resulti invasora. I si aconseguixes arribar a la base, als peus, al punt de contacte de la persona observada amb el terra vibrant del vagó, si pots sentir la seva força gravitatòria, reps la fermesa de la seva petjada i te la fas teva. Ens ho explicàvem en Pere i jo entusiasmats en una de les nostres trobades, complaguts per fi per la comprensió mútua. Tots dos ho havíem portat fins aleshores en un angoixant silenci.

—El nostre néixer va ser un néixer buit —inseriria ell amb cert dramatisme i la seva veu també de fideu—, acompanyat de la necessitat de devorar l'essència dels altres perquè hom busca la pròpia essència i no la troba, perquè no l'ha tingut mai. No creus? I quina culpa en té? El nostre ha estat un naixement descarnat,

Esteva. Tan sols arriba al món un embolcall de la nostra persona. I és tan vivificant impregnar el teu buit amb les particularitats d'algú que t'atrau —deia amb la mirada perduda en l'estratosfera—, incorporar el seu batec de vida, fer-te teus els impulsos, els desitjos d'aquest algú que és únic i que se t'escapa, que potser mai no tornaràs a veure.

En més d'una ocasió, mentre s'explicava, l'emoció l'havia fet empal·lidir i semblava que anés a perdre el sentit. Flaquejava de sobte, els ulls en blanc, i l'havia d'agafar perquè no caigués a terra. El neguitejava haver de molestar la gent pel seu desfici involuntari, l'addicció a la qual el sotmetia la seva pròpia naturalesa. Era molt respectuós, es contenia, molt més que jo mateix, i no xuclava prou aliment. Sovint l'havia vist agafar-se el cap amb les dues mans per tal de girar-lo i defugir una temptació.

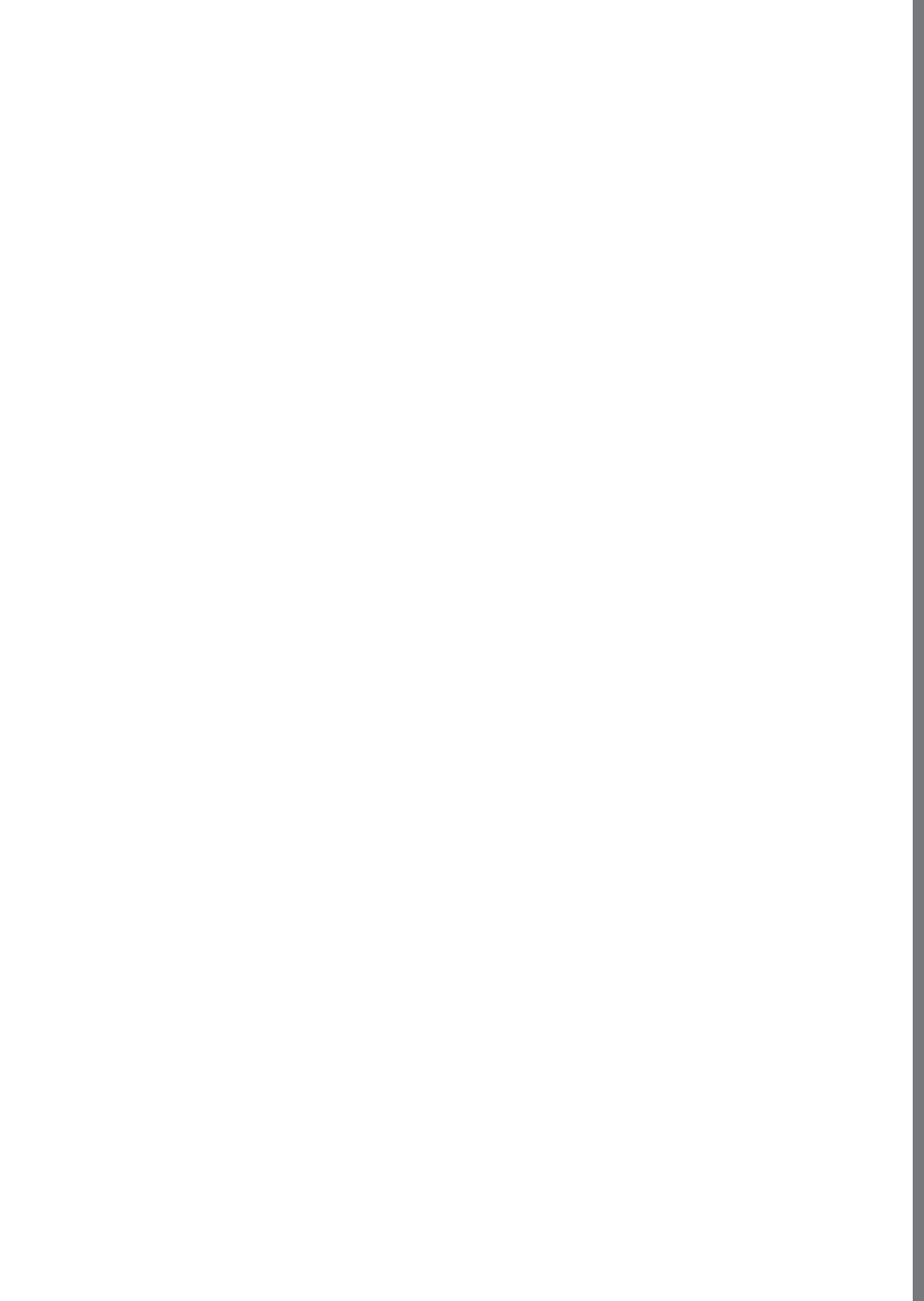
En efecte, aquest era per a mi el dia a dia, i ho és encara. Si no assolíem la invasió visual de les persones, esdeveníem vulnerables, volàtils. Sense anar més lluny, no els enganyo, ens havíem de protegir si ens exposàvem a les rauxes de vent sobtades d'una tamborinada, o a l'empenta de l'aire al pas d'un camió o d'un tren a poca distància. Sempre ben agafats al fanal o al semàfor abans de travessar un carrer, sempre un calçat adient, de sola gruixuda, els dies de llevantada. Tots dos col·leccionàvem cicatrius per les caigudes, i també pels cops rebuts per les persones contemplades, si ens descobrien. Però malgrat els nostres turments, coincidíem en una total sensació d'innocència. Com ho senten. Si algú estava temptat de qualificar allò de furt, la contemplació i l'ús de la humanitat d'un altre una estona, com qui llegeix un llibre i s'identifica amb el protagonista, com qui plora amb les llàgrimes d'un personatge d'una pel·lícula, ho desmentia el fet que generalment ho retornàvem tot al seu lloc. Si teníem prou temps, si no havíem de desfer-nos d'una batussa. No era un furt, en tot cas era agafar una ànima com a préstec temporal, xuclar-la una estona i restituir-la en la mesura del possible.

Com els deia, les coses van com van, és a dir, com els dona la gana. El meu itinerari vital ha estat ben diferent del camí que va seguir el meu amic Pere Llumins, descansí en pau. Ningú no diria mai que el que m'ha succeït a mi no és més que una altra vessant del problema que el va conduir a ell a ser empès pel vent i sortir volant des de Burriac, sense haver pogut ni tan sols tastar la coca de Can Moré.

Mirin, aquest és el relat, no hi ha més que això que els contaré. Sempre he viscut sol. Tan sols relacions esporàdiques, sense

pes específic. Mai no havia tastat l'amor. Quan vaig conèixer la Júlia, tot el meu cos va patir una sacsejada, va ser un veritable terratrèmol. Era dolça i ferma, forta i fràgil alhora, esvelta, el seu rostre angulós i morè em captivava. Vam saber ràpidament que estàvem fets l'un per l'altre. I ja saben la resta. Ara farà dos mesos que vaig sortir del tanatori. Ni jo ni els metges ni ningú s'explicava com la Júlia, una dona fascinant, que gaudia de bona salut, podia haver emmalaltit fins a la mort en tan poc temps. Però jo em conec i hi he donat moltes voltes. Ho sé, soc allò que molts anomenen «un voyeur» empedreït. I el fet que m'hagi mantingut en forma, fins i tot que hagi guanyat pes en els darrers mesos de la nostra vida en comú, m'ha fet pensar. Així són les coses, no se'm fa estrany haver arribat fins aquí. Perquè aquesta és la idea que em turmenta, que em rosega el front d'ençà de la mort de la Júlia. Que no sigui que de tant com l'he arribat a mirar no l'hagi anat buidant sense voler. Que no sigui, tant de bo m'equivoqui, que en aquest cas l'excés de contemplació amorosa, gaudint del seu rostre impecable i del seu cos esplèndid, no l'hagi perjudicat, no l'hagi excavat, buidat, fins a convertir-la en cova. Que no sigui que en el seu cas, pobre Júlia, no hagi estat un furt real. Més que això, ja que ha estat un fet continuat. Deixin-me dir les coses pel seu nom, per tal de demanar-los clemència a vostès, i suplicar-li el perdó a ella. Dat i beneït, que no hagi estat un veritable acte de canibalisme.

Sí, senyors, poden declarar-me culpable d'assassinat, amb l'agreujant de canibalisme, i crec que ho faran. Però sàpiguen que estan jutjant la meva naturalesa, la que m'ha estat regalada en el moment de néixer, i no pas la meva voluntat. Els caldrà decidir, és clar. Però no trobaran la casella adient per a aquest delicte.

XLI

MOSTRA

LITERÀRIA

DEL

MARESME

POESIA

Primer Premi Grup A
Noa Sánchez Herrero
Premià de Mar

LA ROSA I LA NATURA

Des que planto les
flors al jardí
no em preocupen
les olors que puc tenir.

Hi ha una rosa
que és molt bonica
i té un color vermell
radiant.

Cada vegada
que el sol li toca
les papallones
allà aniran.

Se li encén el cor,
està feliç,
alegre i contenta
de tant d'amor.

Quan surti la lluna
anirà a dormir
i quan vingui el sol
es tornarà a obrir.

La rosa tornarà
a ser feliç.

Segon Premi Grup A
Anna Bustos Clausell
Sant Andreu de Llavaneres

EL PIANO

Juguen amb les tecles
blanca, negra, negra, blanca,
no paren de jugar.

I amb la seva música
cançons fan sonar.

El dijous ja ha arribat,
els dits volen jugar
i la música sonarà!

La classe de piano
és a punt de començar!

Primer Premi Grup B
Lucía Pérez Escobar
Cabrils

146 DIES

Només ha quedat una flor dissecada en aquell llibre de poesia,
segueix sonant Raden al saló, les meves llàgrimes s'han esgotat,
i només una espelma ha quedat.

Quan t'entristeixes s'esquerda el meu cor,
però no comprenc per què tu no t'has adonat dels 146 dies que he plorat,
que he escoltat la mateixa melodia, i
he llegit el mateix llibre pensant en tu de nit i de dia.
Quan els meus ulls estaven esgotats de mirar-te,
tu somreies i jo em consumia.

Els monstres no surten del meu cap,
no et puc estimar,
perquè aquesta obsessió no em fa més que plorar.

Salta, salta, salta, no paris de ballar,
soc una incompresa, no deixis de cantar.
Les meves paraules s'han congelat, i
només puc trencar aquell mirall
per poder ser lliure i mai tornar-te a pensar.

Però tu em mires i em tornes a parlar.
I jo no deixo de plorar,
perquè et torno a estimar.

Segon Premi Grup B
Laia Tell Sagué
Sant Andreu de Llavaneres

UN SENTIMENT DINS MEU

Aquest sentiment,
un estat inquietant,
pou adolescent
sempre es va mostrant.

Un sentiment estrany,
un pensament interessant,
depèn què pensis pot ser engany
o també pot ser alertant.

Em sento trista,
a la vegada tinc intriga.
Intento no ser egoïsta,
sempre perdo el món de vista.

Tot això és aquest sentiment,
tots vosaltres us amoïneu,
al final no és plaent,
vosaltres mateixos us acorraleu.

Accèssit Grup B
Roger López Carbó
Arenys de Munt

ODA A LA PIZZA

A casa fem pizza casolana,
tan bona que la mengem sense gana.

Una massa feta amb molt d'amor,
tomàquet, formatge, olives negres, bacó i cap al forn.

Com m'agrada la pizza per sopar,
si no s'acaba la porto per esmorzar.

Al pati tots la volen tastar
i cap trosset no en quedarà.
Visca la pizza italiana
feta de forma casolana.

Primer Premi Grup C
Anna Buch Vidiella
Cabriels

UN MINUT DE SILENCI

Un minut de silenci,
pels que encara pateixen la lluita,
i pels que ja mai ho explicaran.

Un minut de silenci,
per les mares que han dit adeu als fills,
i pels fills que s'acomoden de la mare.

Un minut de silenci,
pels soldats que han mort a la frontera
i que no tindran un enterrament digne.

Un minut de silenci,
pels que eren innocents
i han pagat el preu d'unes terres.

Tan lluny està el conflicte,
però el món és la llar de tots.
Si no ho veig no està passant,
i així els hem abandonat.

Tan lluny està el conflicte,
però el món és la llar de tots.
Si podríem ser nosaltres,
per què ens estem fent els cecs?

Un minut de silenci,
pels pares que no veuran créixer els fills,
que tenien una vida pel davant.

Un minut de silenci,
pels enamorats amb passió
que la mort ha separat.

Un minut de silenci,
pels somriures que la guerra s'ha emportat
i per la llum apagada dels ulls estimadors.

Un minut de silenci,
per la gent que vivia amb ganes
i tenia ganes de tot.

Tan lluny està el conflicte,
però el món és la llar de tots.
Un minut de silenci,
però el silenci no destruirà aquest malson.

Tan lluny està el conflicte,
però el món és la llar de tots.
Això només és un poema,
perquè vosaltres ja no escolteu els seus plors.

Segon Premi Grup C
Sandra Comas López
Sant Vicenç de Montalt

T'ESTIMO

Qui pensaria que no hi series,
que m'aixecaria i no et veuria,
que miraria al cel i et buscaria,
i que sempre t'enyoraria.

Que l'estima que et tenia
mai no finalitzaria,
i que la teva absència
més mal em faria.

Què et diria si tornessis,
què faria si et veies,
i què formariem amb aquells somnis
que han estat incomplets.

Gairebé tinc gravat aquell somriure,
aquelles carícies de les nits d'estiu,
paraules que m'omplien el cor
i que mantindria com un tresor.

Qui diria que sota les estrelles
veuria el teu interior,
i que al final la vida
em faria adonar del que va ser el nostre amor.

Tot tu eres el que vaig adorar,
les paraules que deies les que vaig conservar,
aquell cor tan gran que donaves sense necessitat de mans,
i aquells moments que no puc oblidar.

Jo sempre et podré estimar,
els dies de tempesta i claredat,
perquè el que hem viscut
no tornarà a passar.

Això et pot semblar un comiat,
però només és un acte d'un enamorat
que va caure per un àngel
que, malauradament, ja se n'ha anat.

Aquest no és el nostre final,
queden anys d'amor, encara que distanciat,
i un cop, d'aquí a molt, et torni a tocar
l'abraçada que tant espero poder-te donar.

Primer Premi Grup D
Júlia-Delfina Rossell i Salazar
Arenys de Mar

RESISTIR PER SER

Som qui hem alimentat aquest sistema,
que ara ens consumeix sense pietat,
ens ofega en un món de xifres,
ens empresona en la seva realitat.

Esperem i esperem que un número ens sigui atorgat,
per poder saber si el nostre valor és l'adequat.
Però, què és el que cerquem amb tanta insistència?
Fins quan deixarem que els díigits dictin la nostra existència?

Cada cop que ens reduïm a una xifra,
cada cop que ens definim per un preu,
perdem una mica més de la nostra ànima,
perdem una mica més del nostre ser.

Que no ens facin creure en valors binaris,
en el llenguatge fred del mercat,
que no ens embruti la seva lògica,
el nostre pensament no pot ser comprat.
No deixem que ens atrapi el càlcul,
som més que la suma de les nostres parts,
som l'essència que esdevé vida,
dins l'abisme dels nombres, som art.

Segon Premi Grup D

Elsa Huang

Montgat

ENVEJA MAL ENTESA

Paraules dolces que es claven com agulles,
somriures tan tendres que oprimeixen el pit,
una brillantor incandescent que crema en la memòria,
com si es tractés d'un cigne, un cigne maleït.

És un trencaclosques amb fragments perfectes,
una història que tothom vol llegir.
Què és ella sinó sublimitat serpentina?
Què és ella sinó assossec en l'embolic?

Però també és ella l'espasa afilada
que fereix i es clava sota la cuirassa.
I vola, delicada, com fènix en l'albada,
i la diviso, distant, com a agredolça amenaça.

Desencadena batalles entre raó i sentit,
arrenca de les entranyes el que queda de mi.
On acaba tal àngel? On començo jo?
Com es troba la culpa? D'on brota el valor?

I tant se val, tant dol, tant patiment!
Tant se val, quan ella irradia lluminosament.
Més tot s'esvaeix quan em retorna la mirada,
i em sento sorpresa i encisada.

Doncs què és l'enveja més que dolorosa admiració?
Més que caminar cega per on només ella correspon?
Mirar-se al mirall i trobar conegut estupor,
i pel camí, no obstant, m'he anat perdent jo.

Primer Premi Grup E
Estel Prim Pou
Vilassar de Mar

VINT-I-TRES HIVERNS

Una autobiografia en vers

I.

Petita i pàl·lida com ets,
el silenci gronxa la llar
al compàs de nous batecs
en la boira platejada que fa brillar
la suor de la mare en els replecs.

Escriuràs pàgines verges d'un llibre
plenes de traïció i paranys,
plenes de llàgrimes com perles fines,
plenes de ceràmica i vidre,
teves són les ferides de la família.
Guareix-te en la calma aquest any
i dorm bressolada, dolça nina,
que el destí de la teva vida
no rau lluny de l'engany.

II.

*A la meva família paterna,
que em va fer un escorxador*

la pena
de la mare;
meitat dona

Confeccionada
per

i

la ira
del pare;
meitat punyal

III.

Qui li dirà a la nena la veritat?
Qui bufarà les espelmes d'escarment?
Si el càstig esmicolarà per la meitat
les il·lusions de la princesa dorment.

Qui explicarà que no pot viure en castells,
vestida de fil i joies pendolant
embolcallada per abrics de mil pells
en una vall viva de flora ondulant?

—Adeu— desig infantil de somiar,
de perdre el fil i desperta rumiar
per enfrontar la realitat de canviar.

—Adeu, nena de neu:
només neixes, després lluny te n'aniràs,
no tornis enrere o te'n penediràs.
Adeu, nena, adeu.

IV.

*A la besàvia Teresa
perquè em va fer comprendre el pas dels anys*

En un llindar,
entre la joventut i la revenja,
la pols hiverna en el més enllà
i en el centre de la tendresa
la flama, d'una xifra més,
en la immensitat s'ha extingit.

Sobre la carcassa
de pa de motlle remollit
ha cosit amb mala traça
les gotes de cera
vessades (parcialment)
a tintes inconcluses.

Sembla incoherent;
Tan poca pell
per a tanta ràbia.

V.

*Els miratges són la il·lusió
d'un poema a tu, mare*

Mare, mare: on vas amb els fills de la flama?
On rentaràs els pecats del més infame?
On lluirà el porpra de les teves escames?

De matinada et prostres lluny de la claror
quan la teva pell tremola enfront l'error:
els rius d'esperma, les torxes, la mala maror,
les nits d'encesa, les llàgrimes i la salabor.

Mare, mare: per què vas a la missa de revetlla?
Com en preludi d'un traspàs que et crema
t'embolcalla el pàl·lid vel de la més obscena
i sanglotes l'albir ple de culpa negra.

VI.

*Al meu pare, per totes les pàgines en blanc
que omplia per compensar la seva absència.*

Quan vas marxar em vas deixar tan buida...

com aquest poema.

VII.

Quina és la meva herència?

Tinc les mans de poeta
i els teus ulls ametllats,
llavis plens de cristalls;
fràgils —però afilats—.

Quin preu té el meu adeu?

Vint-i-tres anys de gel:
dos-cents setanta-sis
manutencions
i escaig—

et semblen prou?

VIII.

La mare em besa la galta
i jura que ens assemblem.

De nit es mira al mirall
i trenca el seu reflex.

IX.

*A l'estimada professora Eulàlia Ribera
que em va ensenyar els cinc sentits de la poesia.*

Una ploma
i dels febrers en farà versades¹
fora del gel i el seu mirall
amb una mica d'aigua
i una mica de sang
com un reflex atemporal
de culpa i de corall.

¹Conjunt de versos

X.

*Al meu professor, en Ricard,
qui em va ensenyar la diferència
entre ser lliure i ser salvatge*

Perduda dins l'infinit maragda,
—vetes en branques recaragolades,
tan pura essència, cada element,
mimosa i molsa envellutades—
captiva del que sento, inclement,
res fora els matisos d'arbrada.

Lluny de la mala primavera
cavalcaré pels prats de la matinada,
caçaré estels per adornar-me la cabellera
—trenes frondoses fins les pupil·les
de brancades fosques
en la tardor plena, emboscada.

XI.

Des de darrere els vidres s'observa
com l'aigua fa plorar els pètals dels lliris
al jardí, que amb pigment multicolor
el temps ha pintat de primavera.

Un somni vernal
que no ha esclatat
i tampoc florirà.

XII.

En commemoració a tots els aniversaris (in)feliços.

L'espelma

dissipa es torba amb

el passat el present el futur

en un raig en pètals en fragments en un ventall

auri de tempesta cristal·litzats de paper desigual

que ofusca en gotes a la pell que es desfà

del que penso salobres i taca

la meitatel demà

en llàgrimes

XIII.

Després del desglaç em volia arrelar
per despertar amb desenes de pètals.

M'he marcit
envoltada
d'espines.

XIV.

El que veig
només és un miratge,
de seixanta
quilos
a la bàscula
amb una sola petjada
que sustenta
la vida.

en el món real
dempus
soc una nena
(per a la majoria)
feta pel sol estival
que dispersa la tristor
amb el somriure
del seu cos texturat
de tons violetes

Repareu
(d') aquest mirall

a través del mirall
una escultura *tersa*,
centímetres
d'argila compacta
s'alcen amb prou pes
i amenacen de trencar les fibres
en fragments de calories.

Aquí
estic
d'esquena al vidre
de nou —i no soc prou
prima, bonica, espectacular
envoltada de boira confusa
en taques desiguals
amaga les imperfeccions
amb maquillatges cars
i ombres confeccionades de cendra.

l'esquerda
que em parteix.

XV.

*A les germanes de Mèxic:
Alex, Lupis, Adri i Karen*

Tota jo regalimo silenci,
nua de temps i distància;
un temps no conjugat
entre síl·labes oníriques
subjecte a verbs que m'empresonen.

Soc ombres de paraules,
arquitectura de pauses denses
untada de melangia
amb l'essència d'un poema
(que encara no he escrit).

XVI.

No és el foc sinó la gelor que em crema,
i a sota zero el vidre se m'esquerda
com un presagi que tot mal desferma;
la veritat que no vol ser escoltada.

Talent estrany, criat en la feblesa
per la tremolor del puny i la lletra
quan al trenc de l'aliança es nega
aquell floc de teranyines fredes.

No és el tacte sinó l'absència prèvia
que a qualsevol altre seduiria
el que m'esglaià a l'amagatall:

lloc on tota paraula serà: «és-»
però mai seguirà amb «-timo».

Que no sigui cas que em trenquin més.

XVII.

*Al meu preuat hotel,
on sempre tindré una suite reservada.*

I jo et perdono,
i jo et perdono,
i jo et perdono.

I jo,
et perdo,
—no?

XVIII.

Per més que em guarneixi—
amb fils argumentals i nusos desfets,
no tinc (des)enllaç.

Mai arribaré a ser núvia;
quan exhumo les aliances
l'allau se les empassa d'una a una.

XIX.

A en J.S.

Batega endins un oceà
de remolins pòstums al desglaç;
el vaivé et gronxa, *culpa mea*,
com les onades que besen la riba,
sempre entre terres: (enlloc)

XX.

*Pare: tant de bo aquesta vegada
les paraules pesin més que les accions*

La indiferència és una tempesta de neu dins els meus punys.

La fredor del primer vers nodreix el glaç del paper,
només gel dins d'un hivern
que tremola pel desglaç,
lletra de temperatura fràgil.

una estalactita

m o r d a

ç

.

.

.

XXI.

“Ets massa jove per autodenominar-te poeta.”

Soc més forta que el carbó,
menys líquida que la tinta.
Del paper —gairebé tan aspra—
i pels esborranys, bastant estripada.

—Prou poeta?

No.

Força poetessa.

XXII.

He fet plorar borrasques als vespres
m'han descolorit l'alba fins a la foscor;
el meu nom bateja les tempestes
amb totes les gammes de l'aflicció.

XXIII.

“Vols escriure com jo?”

Hereta les errates de la família
i el remordiment que els escanya:
són el blasó de la dinastia.
Llueix-los com una corretja;
notes com t'estreny?

Prompte, cau malalta
ofega't en escuma de mar,
hauràs de ser fluent
en el llenguatge de les onades
per persistir en la maresma,
per escopir les flegmes
en mareas de pigment
dins d'oceans d'emocions.

m
'
u e
n s
g l
a
v r
e r g
r a o
s p l
a

la sal cou la ferida

—és fresca—

aquí tens la teva tinta

Segur que vols escriure com jo?

Segon Premi Grup E
Jana Màrtir Alfaro
Arenys de Munt

AU DE PAS

No tinc por de fondre'm en els teus pensaments,
d'impregnar el color dels teus ulls a la meva pell,
d'acariciar el tel de seda que recorre cada moment
i xiuxiuejar-te a cau d'orella fregant-te suaument els cabells.

M'agradaria descobrir cada racó d'aquest camí,
a la fi, dir que soc presonera del teu destí,
captiva i admiradora teva des del matí,
que dejorn m'il·lumina el teu rostre dolç com el vi.

Voldria poder sentir-me com una au de pas,
amb esglais dins del cor que em fan sentir capaç,
un ocell que retorna a l'inici amb cada fracàs
i que no es conforma amb les engrunes de l'impàs.

Vull plorar mars de tristesa acumulada,
vull ser lliure com el riu que t'impulsa de baixada,
vull ser l'esglaó que t'ajuda amb cada pujada
i el riure fi d'aquella flor carmí de nou plantada.

No tinc por de dir que les papallones m'envaeixen
i em transporten a un lloc meravellós,
on puc expressar les pors que m'envaeixen
d'un món gris restaurat amb carència de colors.

I podria dir que per fi m'has mostrat el camí
de l'amor, la pau i una tranquil·litat cap a mi,
i unes mans d'or que vessen de tendresa
m'ajudaran a sortir d'aquesta cel·la en la qual estic presa.

Primer Premi Grup F
Anna Marçet Parent
Mataró

PAVANA EN VERD

El verd molsa, el verd falguera,
la saba que nodreix el cor.
El verd que xucla la rosada,
que amara de vida el bosc.
El verd glauc de la mirada
d'aquell amor que perdé el nom.
El verd que evoca l'esperança
de tornar-te a abraçar, l'enyor
del verd maragda de la brusa
mig descordada, el verd mort,
que serà ocre, la pinassa
seca, presagi de tardor,
que posa a dormir l'alegria,
llegint un poema de Poe.
El verd vellut, el verd que assaja
el comiat, rere el teló.

Segon Premi Grup F
Josep Maria Gregori Cifré
Vilassar de Mar

12 CANÇONS PAPASSEITANES

Homenatge a Joan Salvat-Papasseit (1894-1924), en el centenari del seu traspàs.

TENS L'ÀNIMA COLOR DE MEL

Tens l'ànima color de mel
i el mar obert en els ulls:
furtiu vertigen que em xucla
—sense rumb, sense seny,
vers el teu blau d'eternitat.

VULL FARCIR DE BESADES

Vull farcir de besades
els secrets racons del teu cos
fins als límits de la pell,
fins a aflamar-te l'ancestral sotabosc
—com tió dins la brasa—,
i marfondre'm en l'ardència
que ens encén als dos.

SI FOS PINTOR

Si fos pintor
et pintaria poesies de colors:
ocre, marró, teula i castanya,
bruna la pell,
una piga de cafè,
la sina torrada
i el ventre de mel.

Si fos pintor
et pintaria poesies de colors:
ocre, marró, teula i castanya,
panotxa el cabell,
llavis de magrana,
esmaragdes als ulls
i malucs de violoncel.

QUAN ROMANS ESTESA A L'ARENA

Quan romans estesa a l'arena
refulgent sota l'estel del migdia,
somnia llegir el teu nom
(i llepar-ne les lletres)
en els regalims salabrosos
que et llisquen enjús per la sina
—tornejada amb mà divina—,
fins als borrhissols salats
del molsut corriol on es colga
la perla de les teves profunditats.

LA DRECERA DEL DELIT

La drecera del delit
és el traç del meu dit
atzarós d'encerclar-te
la corolla del pit.

La drecera del delit
és el teu llavi humit
delerós del meu cim
arborat dins la nit.

La drecera del delit
es fa foc i esclafit
de l'amor que ens anella
i ens estimba en un crit.

LLAÇATS AL COR DE L'INSTANT

Llaçats al cor de l'instant
damunt el tàlem beneït
de l'arena tèbia del capvespre
—sota un embalat d'estels
i un grill ataronjat de lluna encesa—,
el teu cos, sedós i esvelt,
festeja a pleret sobre el meu
amb l'ànima aflamada i el llavi florit.

QUAN ES DESVESTIA

Quan es desvestia,
de sota la brusa
floria la sina
badada d'encís,
de sota el melic
lliscava un verger
de púdic somris
(calceta de fil
sobre el balanci)...

I ell la somniava
de dia i de nit,
i ella se'n delia
de nit i de dia.

COM EL LLIGABOSC SOLCA DEL COS LES DRECERES

Com el lligabosc solca del cos les dreceres
i la liana s'enfila
cal-mo-sa-ment ar-ra-pa-da al tors,
l'abraçada ens travessa els confins de la pell
i ens envesca i ullprèn de resina d'amor.

ALS PEUS DE LA SAL AFLAMADA D'ARGENT

Als peus de la sal aflamada d'argent,
llevats els mots,
ens llacem els dits
fins a fondre'ns la pell.

Abrusats d'ardència,
ullpresos i esbalaïts,
encenem el primer bes
sota un cel tatuat de llumenetes.

GOTES DE SOL ENCÈS

Gotes de sol encès,
cristalls de foc a la pell bruna
—perles d'ona, sal i escuma—,
solquen la geografia sagrada del teu cos
estès entre les dunes.

SINA ENCIMBELLADA

Sina encimbellada
de merlets de xocolata
i botons de llessamí,
gerda,
turgent,
coronada de perles
com raïm de marrasquí.

VULL VIURE CARA A MAR

Vull viure cara a mar
cofat sota la gorra,
amb els peus dins la sorra
i el paner arrebossat.

Vull viure cara a mar
amb la pell de salobre,
el blau-verd en els ulls
i el cor escamarlat.

Vull viure cara a mar
als confins de l'arenal,
per ajeure'm amb l'onada
i marfondre'm en la sal.

XLI

MOSTRA

LITERÀRIA

DEL

MARESME

CONVOCATÒRIA

I ACTA

CONVOCATÒRIA DE LA XLI EDICIÓ DE LA MOSTRA LITERÀRIA DEL MARESME 2024 Concurs comarcal de prosa i poesia en català

Aquesta convocatòria es regeix per les Bases Generals de la Mostra Literària del Maresme, aprovades pel Ple del Consell Comarcal del Maresme, celebrat en sessió Ordinària de data 16 de març de 2021.

Per aquesta edició i tal i com subscriu el conveni de col·laboració, El Masnou ha estat escollit municipi amfitrió.

CONCURS LITERARI COMARCAL DE PROSA I POESIA. PREMI ORDINARI

1 PARTICIPANTS

1.1 Els municipis participants seran els que signin el conveni de col·laboració entre els ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal del Maresme.

1.2 Els participants han de poder acreditar que viuen habitualment al Maresme en algun dels municipis citats al punt 1.1. En cas de no ser així, caldrà especificar el tipus de vincle amb el municipi.

1.3 Hi ha sis grups de modalitat poesia i sis grups de modalitat prosa, repartits de la següent manera:

Grup A: de 6 a 8 anys.

Grup B: de 9 a 11 anys.

Grup C: de 12 a 14 anys.

Grup D: de 15 a 18 anys.

Grup E: de 19 a 25 anys.

Grup F: a partir de 26 anys.

Els grups es classifiquen tenint en compte l'edat dels participants el 30 d'abril del 2024.

1.4 Els participants només podran presentar una obra per modalitat i a un municipi. En cas contrari seran desqualificats.

2 OBRES CONCURSANTS

2.1 El tema és lliure.

2.2 Les obres han de ser individuals, escrites en català i inèdites quan es presentin a la fase local.

2.3 Els treballs tècnics i científics queden exclosos de la present convocatòria.

2.4 L'extensió màxima de les obres de modalitat de prosa i poesia dels grups A, B i C és de 5 cares de DIN-A4 o equivalent. L'extensió màxima de les obres de modalitat de prosa i poesia dels grups D, E i F és de 15 cares de DIN-A4 o equivalent.

2.5 Preferiblement els treballs han de ser escrits en lletra de cos 12 del tipus Times New Roman i espai entre línies d'1,5 punts o equivalent.

3 PLIQUES

3.1 Les obres s'han d'enviar en format digital a través d'EACAT al Consell Comarcal del Maresme.

3.2 Les obres han d'especificar a l'inici del text:

- XLI Mostra Literària del Maresme
- Títol
- Pseudònim o lema
- Data de naixement
- Grup i categoria

3.3 Cada ajuntament enviarà un llistat acompanyant els treballs on s'indiqui (Annex1)

- XLI Mostra Literària del Maresme
- Municipi on es presenta
- Títol
- Pseudònim o lema
- Nom i cognoms de l'autor/a
- DNI/NIE/PASS
- Data de naixement
- Adreça, telèfon i adreça electrònica
- Grup i categoria

I com a documentació annexa, en el cas dels grups D, E i F

- Fotocòpia del DNI/NIE/PASS.

4 PRESENTACIÓ DELS TREBALLS

4.1 Entre tots els municipis participants s'escollirà el municipi amfitrió. Aquest serà el responsable de l'organització i finançament de l'acte de lliurament dels premis, que haurà de tenir el vistiplau del Consell Comarcal del Maresme.

4.2 Els treballs escollits pels ajuntaments participants es presentaran al Consell Comarcal del Maresme abans del 6 de juliol de 2024.

4.3 El màxim d'obres que s'acceptaran per municipi participant és de dues obres per cada grup i modalitat (primer i segon premi). El

nombre màxim d'obres presentades per cada municipi és de vint-i-quatre. En el cas que se'n superi el màxim admès, es retornaran les obres per tal que se n'envii el nombre indicat.

4.4 En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local, serà la regidoria de Cultura, o aquella que determini el propi ajuntament, la que haurà de fer la selecció dels treballs presentats.

5 PREMIS

5.1 Cada ajuntament organitzador atorgarà els premis que consideri a nivell local. Els premis de la fase comarcal de la Mostra Literària consistiran en un primer premi i un segon premi, per cada grup i modalitat.

5.2 Els grups A, B i C, rebran un val per bescanviar per llibres i els premis D, E i F rebran un premi econòmic en metàl·lic.

5.3 Els imports dels premis son els següents:

		1r premi		2n premi	
		Prosa	Poesia	Prosa	Poesia
Val regal	A	100 €	100 €	80 €	80 €
Val regal	B	150 €	150 €	100 €	100 €
Val regal	C	200 €	200 €	150 €	150 €
Metàl·lic	D	350 €	350 €	250 €	250 €
Metàl·lic	E	450 €	450 €	350 €	350 €
Metàl·lic	F	700 €	700 €	450 €	450 €

Tots els premis a partir de 300€ estan subjectes a una retenció del 19% de l'IRPF.

6 PREMI EXTRAORDINARI DE MICRORELATS

6.1 Els municipis participants seran els que s'adhereixin al conveni anual de col·laboració entre els ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal del Maresme.

6.2 Els participants han de poder acreditar que viuen habitualment al Maresme en algun dels municipis citats al punt 6.1. En cas de no ser així, caldrà especificar el tipus de vincle amb el municipi.

6.3 Aquest premi no preveu categories per edat dels participants.

6.4 Els participants només podran presentar un microrelat, i en un sol municipi. En cas contrari seran desqualificats.

6.5 El tema és lliure i només s'acceptaran relats de fins a 140 caràcters, amb espais inclosos, redactats en català, tant en poesia com en prosa. No estan permesos els truncaments de paraules ni les abreviacions.

6.6 Les obres han de ser individuals, escrites en català i inèdites quan es presentin a la fase local.

6.7 Les obres s'han d'enviar en format digital a través d'EACAT al Consell Comarcal del Maresme.

6.8 Les obres han d'especificar a l'inici del text:

- XLI Mostra Literària del Maresme. Premi extraordinari de Microrelats
- Títol
- Pseudònim o lema
- Data de naixement

6.9 Cada ajuntament enviarà un llistat acompanyant els treballs on s'indiqui (Annex2)

- XLI Mostra Literària del Maresme. Premi extraordinari de Microrelats
- Municipi on es presenta
- Títol
- Pseudònim o lema
- Nom i cognoms de l'autor/a
- Data de naixement
- DNI/NIE/PASS
- Adreça, telèfon i adreça electrònica
- Grup i categoria

I com a documentació annexa, en el cas dels majors d'edat

- Fotocòpia del DNI/NIE/PASS.

6.10 Els treballs escollits pels ajuntaments participants es presentaran al Consell Comarcal del Maresme abans del 6 de juliol del 2024.

6.11 Cada ajuntament podrà presentar a la fase comarcal fins a cinc microrelats.

6.12 En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local, serà la regidoria de Cultura, o aquella que determini el propi ajuntament, la que haurà de fer la selecció dels treballs presentats.

6.13 Cada ajuntament organitzador atorgarà els premis que consideri a nivell local. El premi de la fase comarcal de la Mostra Literària consistirà en un únic premi.

6.14 El premi extraordinari de microrelats rebrà un premi econòmic en metàl·lic de 450 € en el cas dels adults o el mateix import en un val bescanviable per llibres en el cas que el guanyador sigui menor d'edat. Tots els premis a partir de 300 € estan subjectes a una retenció del 19% de IRPF.

7 PREMI EXTRAORDINARI DE RELATS BREUS PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

7.1 Els municipis participants seran els que signin el conveni de col·laboració entre els ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal del Maresme.

7.2 Els participants han de poder acreditar que viuen habitualment al Maresme en algun dels municipis citats al punt 7.1. En cas de no ser així, caldrà especificar el tipus de vincle amb el municipi.

7.3 Aquest premi no preveu categories per edat dels participants.

7.4 Els participants només podran presentar un relat breu, i en un sol municipi. En cas contrari seran desqualificats.

7.5 Les obres poden ser individuals o en grup, sempre que s'acrediti la discapacitat intel·lectual de l'autor/a o autors/es.

7.6 El tema és lliure i les obres han de ser originals, escrites en català i inèdites quan es presentin a la fase local.

7.7 S'acceptaran obres tant de prosa com de poesia i il·lustrades amb qualsevol tècnica.

7.8 Les obres s'han d'enviar en format digital a través d'EACAT al Consell Comarcal del Maresme.

7.9 L'extensió màxima de les obres és de 4 cares de DIN-A4, en lletra de cos 12 del tipus Times New Roman i espai entre línies d'1,5 punts. Aquesta extensió i recomanació tipogràfica és a títol orientatiu.

7.10 Les obres han d'especificar a l'inici del text:

- XLI Mostra Literària del Maresme. Premi extraordinari de relats breus per a persones amb discapacitat intel·lectual
- Títol
- Pseudònim o lema
- Data de naixement

7.11 Cada ajuntament enviarà un llistat acompanyant els treballs on s'indiqui (Annex3)

- XLI Mostra Literària del Maresme. Premi extraordinari de relats breus per a persones amb discapacitat intel·lectual
- Municipi on es presenta
- Títol
- Pseudònim o lema
- Nom i cognoms de l'autor/a
- DNI/NIE/PASS
- Data de naixement
- Adreça, telèfon i adreça electrònica
- Grup i categoria

I com a documentació annexa

- Fotocòpia del DNI/NIE/PASS de tots els autors/res en el cas de ser majors d'edat
- Certificat oficial de discapacitat intel·lectual de tots els autors/res

7.12 Els treballs escollits pels ajuntaments participants es presentaran al Consell Comarcal del Maresme abans del 6 de juliol de 2024.

7.13 Cada ajuntament podrà presentar a la fase comarcal fins a tres obres.

7.14 En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local, serà la regidoria de Cultura, o aquella que determini el propi ajuntament, la que haurà de fer la selecció dels treballs presentats.

7.15 Cada ajuntament organitzador atorgarà els premis que consideri a nivell local. El premi de la fase comarcal de la Mostra Literària consistirà en un únic premi.

7.16 El premi extraordinari de relats breus per a discapacitats intel·lectuals rebrà un premi econòmic en metàl·lic de 450 € en el cas dels adults o el mateix import en un val bescanviable per llibres en el cas que el guanyador sigui menor d'edat. Tots els premis a partir de 300 € estan subjectes a una retenció del 19% de IRPF.

8 JURAT I TRÀMIT

8.1 El jurat de la fase local serà nomenat per l'ajuntament que convoca el premi, i serà el que qualifiqui les obres a nivell local.

8.2 El jurat de la fase comarcal estarà format per dues persones designades pel Consell Comarcal i per dues persones més, designades per l'ajuntament amfitrió. Els quatre membres del jurat seran persones vinculades al món literari de la comarca del Maresme.

8.3 Serà responsabilitat del jurat:

- Elaborar el veredictes que es recollirà en una acta
- Rebutjar els treballs que no s'ajustin a les bases de la convocatòria
- Concedir accèssits
- Declarar desert un premi

8.4 El jurat trametrà l'acta del veredictes al Consell Comarcal del Maresme, el qual serà vinculant per a l'òrgan resolutori. El Consell Comarcal comunicarà als municipis participants els guanyadors.

8.5 L'ajuntament amfitrió determinarà el lloc i l'hora de l'acte públic de lliurament de premis i ho comunicarà als ajuntaments participants.

9 PUBLICACIÓ I CONSERVACIÓ

9.1 Les obres guanyadores seran publicades en una primera edició i els seus autors tindran dret a un exemplar gratuït d'aquesta publicació.

9.2 La propietat de les obres presentades serà dels seus autors. El Consell Comarcal del Maresme es reserva el dret a fer una primera publicació i reproduir les obres —de manera total o parcial— en publicacions posteriors o en edicions pròpies del Consell Comarcal del Maresme, així com al web: www.ccmaresme.cat, sempre fent-ne referència a l'autor.

9.3 Les obres guanyadores es conservaran a l'Arxiu Comarcal del Maresme, amb seu a l'edifici de Can Palauet. Carrer d'en Palau, 32 - 08301 de Mataró.

10 ALTRES DISPOSICIONS

10.1 Els accèssits seran publicats al llibre recull de les obres però no disposaran de premi.

10.2 Els participants seran responsables de les reclamacions que es produeixin per danys a tercers (plagis, danys morals, etc.).

10.3 Qualsevol imprevist, incidència o esdeveniment extraordinari que esdevingui durant el procés normal de la Mostra Literària del Maresme, la resolució del qual no estigui prevista en aquestes bases, serà resolt pels membres del jurat de la Mostra amb el suport dels tècnics del Consell Comarcal.

10.4 En compliment del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades, i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades i garantia dels drets digitals, el Consell Comarcal del Maresme, com a responsable del tractament de les dades dels participants de la Mostra Literària, informa que tractarà les dades amb total confidencialitat i aplicarà les mesures de seguretat que corresponguin.

Les dades facilitades seran tractades legítimament d'acord amb el consentiment donat pels escriptors/es participants en inscriure's a la Mostra i en compliment de les funcions públiques pròpies de

l'entitat, per gestionar la inscripció, participació i comunicacions amb els participants a la Mostra. Les dades no seran cedides a tercers, excepte les dades dels guanyadors que seran difoses públicament.

Un cop finalitzada la Mostra les seves dades seran conservades únicament per al compliment de les normatives aplicables i per atendre possibles reclamacions, però no seran utilitzades per a cap altra finalitat.

Les persones interessades, en cas de desitjar-ho, podran exercir els seus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, limitació del tractament davant del Consell Comarcal del Maresme de forma presencial per instància genèrica a la plaça Miquel Biada, 1 (08301) de Mataró o bé ho podran fer telemàticament per instància genèrica a la seu del Consell Comarcal del Maresme, al següent enllaç:<https://www.seu-e.cat/web/ccmaresme/govern-obert-i-transparencia/serveis-i-tramits/tramits/instancia-generica>.

Així mateix en cas que els participants considerin que els seus drets de protecció de dades han estat vulnerats, podran presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (www.apd.cat).

10.5 El fet de concursar implica la total acceptació d'aquestes bases.

ACTA DEL JURAT DE LA MOSTRA LITERÀRIA DEL MARESME 2024

Es convoca una reunió on-line, mitjançant GoogleMeet, el dia 10 de setembre de 2024 a les 18:00 h. Hi assisteixen els membres del jurat de la Mostra Literària del Maresme 2024. Per part de l'Ajuntament de Premià de Mar, Roser Montañola, que actua en representació de Marta Cava i pròpia. Per part del Consell Comarcal del Maresme, Núria Pera i Jaume Prat. També hi assisteix Sandra Rovira Cabeza, tècnica de Serveis Educatius i Cultura del Consell Comarcal del Maresme, que actua com a secretària i en pren acta.

Es proposa començar pel grup A de Prosa, després pel de Poesia, i fer-ho successivament amb la resta dels grups.

Grup A – Prosa (de 6 a 8 anys)

Primer premi: *La Sirena Clàudia i la seva amiga Mia* de Carlota Claus Garí, de Sant Andreu de Llavaneres. Per com defensa la diversitat de manera original i a través de la fantasia.

Segon premi: *El parc nacional d'Aigüestortes* de Kai Urzai Vidal, de Sant Vicenç de Montalt. Per l'ús d'elements fantàstics i el missatge ecològic que defensa.

Accèssit: *La Megapatata* d'Arlet López Bota, de Tordera de Mar. Per l'humor i l'originalitat del plantejament de la història.

Grup A - Poesia

Primer premi: *La rosa i la natura* de Noa Sánchez Herrero, de Premià de Mar. Es destaca el sentiment d'alegria que expressa a través de la imatge de la rosa.

Segon premi: *Piano* d'Anna Bustos Clausell, de Sant Andreu de Llavaneres. Per mostrar la passió que desperta tocar un instrument, en pocs versos i jugant amb la rima.

Grup B – Prosa (de 9 a 11 anys)

Primer premi: *Ens veiem a Neptú* d'Aina Corbalán Gutiérrez, de Dosrius. Ens acosta a una història entranyable i imaginativa.

Segon premi: *Els desastres de la Neus* de Mila Gispert Sangerman, d'Arenys de Munt. Amb un vocabulari ric ens transporta dins d'un relat emocionant, divertit i enginyós.

Accèssit: *Escac i Mat* de Guillem Vall-llovera Orteu, de Teià. És una peça divertida i ocurrent que juga amb el recurs de la personificació.

Grup B - Poesia

Primer premi: *146 dies* de Lucía Pérez Escobar, de Cabrils. Expressa molt bé el sentiment d'amor i desamor. El poema té força, ritme i un vocabulari ric que sap combinar amb l'evocació del sentiment.

Segon premi: *Un sentiment dins meu* de Laia Tell Sagué, de Sant Andreu de Llavaneres. Descriu amb avidesa un sentiment profund. Posa de manifest amb molta naturalitat un estat d'ànim difícil de copsar i d'explicar.

Accèssit : *Oda a la pizza* de Roger López Carbó, d'Arenys de Munt. Valorem la senzillesa d'exaltar un fet tan quotidià. També destaquem el ritme i la rima de la poesia, que la fan divertida i alegre.

Grup C- Prosa (de 12 a 14 anys)

Primer premi: *La comtessa del castell de Burriac* de Jade Juárez Carneros, de Cabrera de Mar. Per la creació d'una llegenda arrelada al territori, amb un final rodó, que respecta els codis del gènere però té un esperit actual.

Segon premi: *I de sobte, la veïna* de Blai Gispert Sangerman, d'Arenys de Munt. Per l'originalitat en el plantejament de la història.

Accèssit : *Per ella, per totes* d'Ares Carrasco Espino, de Montgat. Per l'ús de referències històriques, per la descripció acurada sobre les maratons, i pel missatge positiu i feminista del relat.

Grup C - Poesia

Primer premi: *Un minut de silenci* d'Anna Buch Vidiella, de Cabrils. Per com mostra els conflictes del món contemporani, de manera emocionant, amb ritme i amb imatges poètiques.

Segon premi: *T'estimo* de Sandra Comas, de Sant Vicenç de Montalt. Per abordar l'absència d'un amor de manera positiva i optimista, sense caure en la tristesa i el pessimisme.

Grup D – Prosa (de 15 a 18 anys)

Primer premi: *Un somni d'ultramar* de Jan Nadal Aguiló, d'Arenys de Munt. Per com ens introdueix en un lloc i un temps amb pinzellades precises i per com ens va descobrir la història del protagonista.

Segon premi: *La mare treballa* de Lucía Cerván Campo, de Sant Andreu de Llavaneres. Per la valentia d'abordar una qüestió tan delicada sense perdre la qualitat literària.

Accèssit: *La burla de la vida* de Carla Dellunde Maldonado, de Malgrat de Mar. Per plantejar un relat en primera persona sobre el món de les addiccions i les seves conseqüències.

Grup D – Poesia

Primer premi: *Resistir per ser* de Júlia-Delfina Rossell i Salazar, d'Arenys de Mar. Per les seves imatges, el seu ritme i per una estrofa final que recull amb encert la reivindicació del poema.

Segon premi: *Enveja mal entesa* d'Elsa Huang, de Montgat. Per plantejar un tema com l'enveja d'una manera literària plena de diferents recursos.

Grup E – Prosa (de 19 a 25 anys)

Primer premi: *Aquell que trencarà el cicle interminable de l'odi* d'Ian Chico Rodríguez, de Canet de Mar. Desenvolupa un tema d'actualitat amb un missatge colpidor carregat d'esperança.

Segon premi: *La Loteria* de Neus Fernández Benito, d'Argentona. Ens ofereix un vocabulari ric, una narrativa clara, acurada i una història ben explicada. Destaquem sobretot la descripció dels personatges, dels espais, dels sentiments, tot i que el final és xocant i sorprenent.

Grup E - Poesia

Primer premi: *Vint-i-tres Hiverns* d'Estel Prim Pou, de Vilassar de Mar. Es valora que és un treball molt acurat, ben desenvolupat i amb força. És original, enginyós, està ben escrit i gaudeix d'un vocabulari molt ric.

Segon premi: *Au de pas* de Jana Màrtir Alfaro, d'Arenys de Munt. Per l'extremada sensibilitat, està proveït d'imatges dolces plenes de sentiment i molt belles.

Grup F - Prosa (majors de 26 anys)

Primer premi: *La darrera mocadera* de Pere Comeche Padilla, de Dosrius. Podria ser tractada com un conte amb elements didàctics. La història és original i està molt ben desenvolupada i acaba sent sorprenent i moralitzadora. T'atrapa fins al final.

Segon premi: *En Bot, un lletraferit molt eixerit* de Pere Soler Matutes, de Premià de Mar. És una narració que vol ser de ciència-ficció però que cada vegada és més real. Ocurrent, divertida i intrigant fins al final.

Accèssit: *Canibalisme* d'Anna Cabot Dalmau, d'Argentona. Aporta un text força ben escrit que sorprèn per la contradicció entre l'amor i la mort, cosa que el fa intrigant, curiós, sorprenent, un pèl morbós i mordaç.

Grup F - Poesia

Primer premi: *Pavana en verd* d'Anna Marcet Parent, de Mataró. Per tots els matisos i per tots els sentits que desperta la seva enumeració, que va més enllà d'una simple descripció.

Segon premi: *12 cançons Papasseitianes* de Josep Maria Gregori Cifré, de Vilassar de Mar. Per captar l'essència del poeta Joan Salvat-Papasseit i l'homenatge davant del centenari del seu naixement.

Pel que fa als premis de Microrelats i Diversitat Funcional, s'arriba ben aviat a un consens pel veredictes entre els quatre membres del jurat.

Microrelats

Plaer Gastronòmic de Montserrat Casas Puerta, d'Argentona. Destaca per situar-nos en un ambient sensual que acaba amb un final sucós i inesperat.

Diversitat funcional

Les meves mascotes d'Elena Julià Jordan, de Dosrius. Divertit, ple de sentiment i molt entranyable. Ens introdueix a una situació molt quotidiana que sorprèn per la ironia i l'originalitat.

S'acaba la reunió a les 18:50 h i es prepara l'acta per signar.

Consell Comarcal del

Maresme

PARTICIPEN:

**ALELLA
ARENYS DE MAR
ARENYS DE MUNT
ARGENTONA
CABRERA DE MAR
CABRILS
CALDES D'ESTRAC
CALELLA
CANET DE MAR
DOSRIUS
MALGRAT DE MAR
EL MASNOU
MATARÓ
MONTGAT
ÒRRIUS
PALAFOLLS
PREMIÀ DE MAR
SANT ANDREU DE LLAVANERES
SANT CEBRIÀ DE VALLALTA
SANT POL DE MAR
SANT VICENÇ DE MONTALT
SANTA SUSANNA
TEIÀ
TIANA
TORDERA
VILASSAR DE DALT
VILASSAR DE MAR**